

Resultatanalys Bangladesh

Januari 2001

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

Asienavdelningen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1
RESULTATANALYS BANGLADESH 1996-1999	2
<i>Inledning.....</i>	<i>2</i>
<i>Fattigdom</i>	<i>3</i>
<i>Jämställdhet och kvinnor.....</i>	<i>4</i>
<i>Demokrati och mänskliga rättigheter.....</i>	<i>5</i>
<i>Internationella kurser.....</i>	<i>5</i>
<i>Koncentration, givarsamordning och kanaler.....</i>	<i>5</i>
<i>Öppenhet och korruption.....</i>	<i>6</i>
RESULTATANALYS PER PROJEKT	7
LANDSBYGDSUTVECKLING	7
<i>Rural Employment Sector Programme III.....</i>	<i>7</i>
Biståndskrediter.....	9
<i>BURO Tangail.....</i>	<i>11</i>
<i>Integrated Development Foundation.....</i>	<i>12</i>
<i>Proshika Manobik Unnayan Kendra.....</i>	<i>13</i>
Sammanfattande bedömning	14
HÄLSOSEKTORN	15
EDUCATION PROGRAMME.....	21
DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER.....	30
<i>Ain O Salish Kendra.....</i>	<i>30</i>
<i>Association for Community Development.....</i>	<i>31</i>
<i>Bangladesh National Women Lawyers Association</i>	<i>31</i>
<i>Steps Towards Development.....</i>	<i>32</i>
<i>Bangladesh Centre for Development Journalism & Communication</i>	<i>32</i>
PERSONNEL & CONSULTANCY FUND.....	34
KREDITER	35
<i>Dieselgeneratorer.....</i>	<i>35</i>
<i>Urbana transporter</i>	<i>36</i>
ENSKILDA ORGANISATIONER.....	39
HUMANITÄRA INSATSER	40
BILAGOR.....	41

RESULTATANALYS BANGLADESH 1996-1999

Inledning

Sveriges samarbete med Bangladesh började i och med landets självständighet 1971 och har sedan dess i Sidas mått mätt varit omfattande. Landstrategin för perioden 1997-1999 fastställer att det övergripande målet är att förbättra levnadsförhållandena för de fattiga med särskild inriktning på kvinnor och barn. Jämställdheten mellan kvinnor och män ska främjas¹. I denna resultatredovisning kommer resultat från perioden 1996-1999 redovisas².

Bangladesh tillväxt under perioden 1996-1999 har varit drygt 5%. Detta är en tillväxttakt som är mycket bra för LDCs. Det samlade internationella utvecklingssamarbetet utgör 3,2% av landets BNP 1999 (6% 1993). Det svenska utvecklingssamarbetet 0,05% av landets BNP. Biståndets roll i ekonomin i sin helhet är underordnad, men biståndets betydelse inom den offentliga sektorn avsevärd med betoning på offentliga investeringar.

Det svenska utvecklingssamarbetet utgör cirka 1,6% av det samlade globala biståndet till Bangladesh. Sverige är en relativt liten givare. Erfarenheter från det svenska samarbetet visar att deltagande i positiva förändringsprocesser i samhället samt kunskaps- och metodutveckling inom strategiska områden ger goda resultat. Däremot är det svårt att bedömma effekterna av det svenska samarbetet på fattigdomen, jämställdheten eller demokratin i stort. Resultatanalysen görs per projekt och insatser. I de fall det svenska bidraget är del av en sektorreform kan analysen breddas till sektorn i sin helhet. Inledningsvis görs dock en uppföljning av landsstrategins (1997-1999) övergripande mål.

Japan är den största bilaterala givaren och står för cirka 50% av det bilaterala biståndet och cirka 20% av det samlade internationella biståndet. De tre största givarna är Japan, Världsbanken och Asian Development Bank. Sverige har deltagit aktivt i givarsamarbetet som leds av Världsbanken.

Det svenska biståndet har under perioden 1996-1999 bestått av insatser inom undervisning, landsbygdsutveckling och hälsovård samt insatser för att främja demokratisk utveckling och skydd av mänskliga rättigheter. Insatserna har skett i samarbetet med regeringen i Bangladesh och genom lokala enskilda organisationer. Stöd har gått till svenska enskilda organisationer och till humanitärt bistånd. Till viss del har biståndskrediter använts. Huvuddelen av utvecklingssamarbetet har fokuserat tre stora projekt; landsbygdsutveckling (RESP), hälsa (HPSP) och undervisning (NFE II & III).

¹ Se appendix 1 för exakta formuleringar.

² Föregående resultatredovisning täckte perioden 92/93 till 94/95

Sektor	1996	1997	1998	1999	Totalt
LANDRAM					
Hälsa	10,37	30,73	19	36,38	96,48
Landsbygdsutveckling	65,46	61,9	39,7	52,98	220,04
Utbildning	28,85	39,94	13,22	32,6	114,61
P&K fond	0,29	0,17	0,26	0,38	1,1
Delsumma	104,97	132,74	72,18	122,34	432,23

Sektor	1996	1997	1998	1999	Totalt
ICKE LANDRAM					
Hälsa	42,47	11,97	11,29	9,83	75,56
Landsbygdsutveckling	8,99	3,44	32,38	42,95	87,76
Utbildning	6,5	3,8	0,37	0,23	10,9
Humanitära insatser	0	4	7,17	4,85	16,02
Svenska Enskilda	18,63	22,5	23,8	28,55	99,53
Organisationer					
Mänskliga rättigheter och demokrati	2,58	4,23	3,66	4,02	14,49
Krediter	0	0	0,5	0	0,5
Övrigt	1,17	0,63	0,47	1,1	3,37
Delsumma	80,34	50,57	79,64	91,53	308,13
SUMMA	185,31	183,31	151,82	213,87	740,36

Källa: Sidas redovisningssystem, PLUS.

Fattigdom

Bekämpande av fattigdom är det övergripande målet för biståndssamarbetet med Bangladesh. Fattigdomsmålet genomsyrar hela samarbetet och är därmed en signifikant komponent i alla projekt och samarbetsformer, direkt eller indirekt.

Hälsostödet till lokala enskilda organisationer har ffa inriktats på reproduktiv hälsa. Samarbetet har bidragit till en ökad medvetenhet bland de fattiga och minskad barnafödsel. Sektorprogramstödet till hälsosektorn, som är ett långsiktigt förändringsprogram av hälsosektorn i Bangladesh, har under perioden inte kunnat uppvisa direkta effekter på den fattiga målgruppen. Programmet handlar om en omfattande strukturförändring inom hälsoministeriet. Vid finaliseringen av stödet förväntas landet få en mer rationell hälsovård, vilket kommer att påverka kvinnor, barn och fattiga positivt.

Inom utbildningssektorn har massutbildningen påvisat en stabil utveckling. Målet har varit att kunna erbjuda många fattiga människor baskunskaper. Effekten av programmet är att utbildningen ger en möjlighet för fattiga att kunna utveckla sin sociala kompetens och därmed reducera antalet fattiga. Direkta effekter på fattigdomen i sig är omöjliga att läsa ut ur analysen, men de två landramsfinansierade projekten har kunnat erbjuda utbildning till nästan 8,6 miljoner människor. Målgruppen har inom sektorn varit fattiga och de är också dessa som har gynnats av insatserna. Organisationen GSS' utbildningsprogram har bidragit till ökad läskunnighet i målområdet.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet (RESP) har haft en positiv effekt på reduceringen av fattigdomen i landsbygdsområden i Bangladesh (Faridpur). Effekterna har främst skapats genom att de fattiga har fått tillgång till en bättre infrastruktur, bl a genom tillgång till upprustade marknadsplatser och genom att de allra fattigaste kvinnorna har engagerats i vägresteringsprojekt (PEP).

Jämställdhet och kvinnor

Ökad jämställdhet är en förutsättning för minskad fattigdom. Kvinnor i Bangladesh lever i en mycket utsatt situation och behöver en starkare ställning i samhället- socialt, ekonomiskt och rättsligt. Sida har under perioden samarbetat med lokala enskilda organisationer inom denna fråga, med positiva resultat. Arbetet har bl a resulterat i att kvinnors möjlighet att få hjälp och kunskap om sina medborgliga rättigheter har stärkts genom information om rättsprocesser och skydd. De har även, inom dessa program, fått större inflytande i den demokratiska processen på lokal nivå. Genom mikrokredit-program speciellt riktade mot kvinnor har de kunnat utveckla en privat-ekonomi. Utbildningsprojekten har sett ökat kvinnligt deltagande. I GSS's utbildningsprojekt var 55% av studenterna kvinnor.

I landstrategin pekades även kvinnors hälsa ut som ett viktigt område. Det är en viktig jämställdhetsfaktor att kvinnor kan erbjudas familjeplanering när de är som mest motiverade att undvika graviditet. Det bidrar även till att minska fattigdomen genom att färre barn föds och fler mödrar överlever. Sidas stöd till lokala enskilda organisationer inom området har gett mycket goda resultat. Kvinnor som deltagit i dessa program har fått tillgång till lagliga alternativ till abort och möjlighet till hälsovård i samband med graviditeten.

På längre sikt och i ett större perspektiv kan insatserna förväntas påverka hela kvinnans livssituation genom senare giftermål, färre barn, ev. lönarbete och ökad ekonomisk tillväxt. Detta påverkar samhället positivt och kan bidra till att underlätta arbetet för jämställdhet.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Sida samarbetar även med lokal enskilda organisationer inom områdena landsbygdsutveckling, mänskliga rättigheter och demokrati. Målen kan övergripande sägas vara att minska fattigdomen genom att förstärka fattigas situation i samhället. Målgruppen är fattiga med fokus på kvinnor då dessa är de mest utsatta. Målen har uppnåtts genom att starta mikrokredit-organisationer, ge legal hjälp till speciellt kvinnor och erbjuda skydd och utbildning till gatubarn. Organisationernas arbete har även resulterat i att existerande lagar som rör kvinnors rättigheter blivit mer kända och använda.

Effekten har i de flesta fall blivit en socio-ekonomisk förstärkning av de fattiga och uttryckligen för kvinnor och barn. De fattiga har inte endast fått ekonomiska medel för att förbättra sin vardag utan även kunskaper och verktyg för att kunna utnyttja sina rättigheter.

Internationella kurser

Under perioden 1996 - 1999 har 89 personer från Bangladesh deltagit i de internationella kurserna varav 10 var kvinnor och 79 män. Exempel på kurser som varit efterfrågade är: demokrati och mänskliga rättigheter, finans, miljö, industri, jordbruk, hälsovård och telekommunikationer.

Koncentration, givarsamordning och kanaler

Biståndet har kanaliseras genom statlig förvaltning, universitet och multilateralt samt genom privata organisationer eller personer.

Biståndet har koncentrerats till de tre huvudområden som angetts i landstrategin. Hälsostödet har i enlighet begränsats till att röra reproduktiv hälsa och att följa önskingar från hälsoministeriet i Bangladesh. I strategin angavs att RESP III skulle utfasas under perioden. Utfasningen har i stort genomförts och de positiva effekterna av programmet har fångats upp för kommande landsbygdsutvecklingsprogram. Landstrategin angav som mål att direktstödet till lokala enskilda organisationer skulle koncentreras från 20 organisationer till ett tiotal. Detta har uppnåtts under perioden och samarbetet har omfattat 13 lokala enskilda organisationer.

Inom hälsosektorn har *sektorprogramstöd* prövats under perioden efter angivelse i landstrategin. Grundidén i detta instrument är att mottagaren ska bli ägare och den drivande parten av insatsen, vilket har skett. Regeringen i Bangladesh står för runt 70% av programmets budget. Sektorprogramstöd är en ny form för samarbete i Bangladesh och samarbetet har kommit mycket långt i fråga om givarsamordning. Arbetet med granskning av rapporter och överläggning med regeringen har kunnat samordnats så att en gemensam konsultgrupp anlitats och en gemensam standpunkt har framförts. Övergripande har instrumentet fungerat efter förväntningarna även om effekterna är svåra att se kortsiktigt.

Öppenhet och korruption

Ett viktigt område för samarbetet med Bangladesh är öppenhet inom förvaltningen, ett sätt att motverka korruption som är ett stort problem. Detta skall uppnås genom tydliga krav på rapportering och uppföljning, samt regelbunden intern och extern revision.

RESULTATANALYS PER PROJEKT

LANDSBYGDSUTVECKLING

Rural Employment Sector Programme III³

RESP III, dvs Rural Employment Sector Programme, fas III (avtalat belopp 210 mSEK för fyraårsperioden juli 1996 – juni 2000) har som övergripande mål att bidra till hållbar socio-ekonomisk utveckling för landsbygdens fattiga inom de fem distrikten i Greater Faridpurområdet. Fas III är en direkt fortsättning av tidigare stöd till RESP och är den sista avslutande perioden för det svenska stödet.

Programmet består av fyra delprojekt eller komponenter som hålls samman av en koordineringsenhet, (Programme Coordination Unit, PCU). De fyra delarna är:

PEP,	Productive Employment Project som genomförs av Bangladesh Rural Development Board (BRDB)
BIS,	Institutional Support to BRDB,
IDP,	Infrastructure Development Project som genomförs av Local Government Engineering Department (LGED)
ISP,	Institutional Support Project to LGED,

De två delprojekten PEP och IDP är utåtriktade fältprojekt medan det övriga stödet avser institutions- och kompetensutveckling inom de genomförande myndigheterna, BRDB och LGED som båda hör hemma inom Ministry for Local Government and Rural Development & Cooperatives.

Den beslutade och överenskomna avslutningen av Sida-stödet till RESP per sista juni 2000 har dock inte kunnat genomföras som planerat utan att riskera att verksamheten skulle skadas allvarligt. PEP har förlängts med tre år till juni 2003 då BRDB önskade ytterligare tid för att integrera PEP-verksamheten inom myndigheten. IDP och ISP har förlängts med ett år till juni 2000; IDP behöver mer tid för att hinna färdigställa Sida-stödda infrastrukturarbeten, som kraftigt försenades i samband med översvämningarna 1998 och ISP behöver ytterligare tid för att integrera de Sida-stödda verksamheterna inom myndigheten. Avsikten är att verksamheten därefter skall drivas vidare med nationell finansiering.

RESP bedöms allmänt som ett framgångsrikt program med hög måluppfyllelse. RESP har bidragit till ekonomisk tillväxt och förbättrad levnadsstandard för fattiga människor (om än inte de allra fattigaste).

³ RESP projektdokument, årsrapporter, RESP Information Bulletin (March 2000) ambassadens resultatredovisning samt Sidas utvärdering av RESP 1998 (av konsultföretagen MPI, Management Perspectives International och US, Unnayan Shamannay).

Antalet fattiga människor har ökat under det senaste decenniet, även om andelen fattiga av hela befolkningen minskat något. Fortfarande tillhör något mindre än en fjärdedel av landsbygdsbefolkningen de extremt fattiga. RESP har inte lyckats nå de allra fattigaste, delvis beroende på att dessa i många fall själva väljer att inte gå med i de grupper som arrangerats av PEP eller IDP. Det kan bero på att de anser sig inte klara av att generera inkomster för att betala tillbaka mikrolån och att de ofta saknar fast bostättning eller inte är starka nog för att gå med i till exempel vägunderhållsgrupper.

RESP har utvecklats till att bli ett av statens viktigaste och mest omfattande instrument för landsbygdsutveckling dels genom den faktiskt genomförda fältverksamheten med mikrokrediter och beredskapsliknande arbeten för grupper av fattiga, inte minst kvinnor, samt omfattande infrastrukturuppbyggnad och dels utveckling av tekniska lösningar och arbetsmetoder som nu tillämpas inom andra program.

Huvudelen av investeringarna inom RESPs IDP-projekt har avsett infrastruktur på landsbygden, dvs främst byggande, reparation och underhåll av vägar och broar, marknadsplatser, vattenanläggningar och annan infrastruktur, som skapat arbetstillfällen för fattiga och utblottade kvinnor och män. Detta har i hög grad underlättat transporter och handel därmed bidragit till allmän ekonomisk utveckling i området. IDP har dessutom gjort viktiga insatser för rehabilitering av infrastruktur efter översvämningarna 1998, med särskild finansiering från Sida.

Mikrokreditprogrammet inom PEP erbjuder lån till sina medlemmar, varav majoriteten är kvinnor. Återbetalningsgraden är över 95% och programmet anses mycket framgångsrikt. Genom krediterna har många relativt fattiga fått en viss inkomstökning och därmed en något förbättrad levnadsstandard. Många låntagare har dessutom fått värdefull rådgivning och utbildning. Däremot har projektet inte kunnat nå de allra fattigaste grupperna på landsbygden.

PEP är dock inte det enda programmet för mikrokrediter utan flera stora och välkända NGOs är verksamma i området. Risken för överlappning (t ex genom att samma låntagare kan vända sig till flera givare) kan inte uteslutas. PEPs försök att få banker att ta över ansvaret för långivningen har tyvärr misslyckats. Beroendet av staten och utländskt bistånd kvarstår.

PEPs cirka 150 000 medlemmar har organiserats i 8 000 grupper som får hjälp att själva ta ansvar för inkomstskapande verksamheter, sparande, långivning och annat. PEP-grupperna har också medverkat i demokratiseringen på landsbygden genom att medlemmar ställt upp i de första lokala valen och ett flertal fattiga kvinnor och män har valts in i de lokala församlingarna.

Institutions- och kompetensuppbyggnaden inom LGED har varit framgångsrik och organisationen är nu välkänd som Bangladesh viktigaste

organisation för infrastruktur på landsbygden och genomför flera program finansierade av andra givare. Fortfarande är dock en stor del av LGEDs personal är projektanställd och finansierad med utländska givare, bl a Sida-medel. Detta gör att det nationella ägarskapet och den långsiktiga bärkraften kan ifrågasättas.

Förstärkningen av BRDB har hittills varit mindre lyckosam och organisationen fortsätter att vara relativt svag och mindre effektiv. Det huvudsakliga skälet härför står att finna i den bristfälliga ledningen och täta byten på chefsposten. BRDBs svaghet försvårar den eftersträvade integration av PEP.

Rapporteringen från RESP har skötts på avtalat sätt dvs. genom års-, halvårs- och kvartalsrapporter innehållande både finansiell redovisning och redovisning av genomförda aktiviteter. Årliga planer och budgetar har presenterats inför årsgenomgångar av programmet.

Biståndskrediter

Rural Employment Sector Programme III, Lån I⁴

Besl 96-05-30, Tidsperiod 96 – 00, Belopp: 40 MSEK

Projektmålet har varit att förbättra infrastrukturen på landsbygden. Detta innefattar att uppgradera och rehabilitera vägar för att uppnå ett förbättra kommunikationer. De långtgående resultaten för befolkningen på landsbygden blir förbättrade möjligheter för utökad handel och förutsättningar för ökade arbetstillfällen.

Kreditfinansieringen omfattar de integrerade vägar i det övergripande programmet som ej gåvofinansieras. Det är vägar av typen matar/ landsbygdevägar och finansieringen omfattar även konstruktion och förbättringar på broar i distrikten: Fardipur, Madaripur, Rajbari, Goplgonj och Sharipur under perioden 1996/97 - 1997/98.

Den avtalade kvantiteten broar har byggts och håller överlag en kvalité som motsvarar de uppställda kraven. Hela krediten har utbetalats.

Rural Employment Sector Programme III, Lån II.⁵

Besl 1999-01-04, Tidsperiod 1998 – 2000, Belopp 35 MSEK

Lån 2 är en utvidgning av lån I (se ovan) och målet har även här varit att förbättra infrastrukturen på landsbygden, det vill säga att uppgradera och

⁴ Beslut INEC-FIN/002 1999-01-04. ProMemoria 1996-02-27 "Fortsatt stöd till Rural Employment Sector Programme RESP III", Natur-1995-0240, R Samuelsson. Vidare hänvisas till Sida evaluation 98/29 avseende hela RESP programmet.

⁵ RESP projektdokument, årsrapporter, RESP Information Bulletin (March 2000) ambassadens resultatredovisning samt Sidas utvärdering av RESP 1998 (av konsultföretagen MPI, Management Perspectives International och US, Unnayan Shamannay).

rehabilitera vägar för att uppnå förbättrade kommunikationer som i sin tur kan förbättra möjligheterna för utökad handel och skapa förutsättningar för ökade arbetstillfällen.

Kreditfinansiering sker av de integrerade vägarna i det övergripande programmet som ej gåvofinansieras. Finansieringen gäller arbetsintensiva insatser vid byggnation av matar/ landsbygdsvägar och konstruktion och förbättringar på broar i distrikten Fardipur, Madaripur, Rajbari, Goplganj och Sharipur under 1998 – 2000. Omfattningen är cirka 85 km vägar och 550 m broar. Projektet pågår och utbetalningar sker.

Third Rural Infrastructure Development Project⁶

Bakgrund och Projektbeskrivning

Third Rural Infrastructure Development Project (TRIDP) uppkom genom en begäran från Government of Bangladesh (GOB) till Asian Development Bank (ADB)– ett projekt omfattande nordöstra och norra delarna av Bangladesh. Den totala projektkostnaden på 184.34 MUSD är delad mellan ADB, Sida, International Fund for Agricultural Development, Japan Bank for International Cooperation (JBIC), GOB och lokala statliga myndigheter. Projektperioden är 1997-1998 till 2004-2005 (det vill säga redovisningsåret är brutet). Genomförande myndighet är Local Government Engineering Department (LGED).

Projektet omfattar:

- I. Förbättring av cirka 1300 km Feeder Roads av typ B (FRB), byggnation av broar och tunnlar (kulvertar) i anslutning till FRBs
- II. Förbättring av marknadsplatser och landningsplatser för vattenburna transporter.
- III. Åtgärder för att minska de negativa effekterna av översvämningar kopplade till arrangemang för att involvera folkligt deltagande i planering och utförande.
- IV. Stöd till institutionsutveckling.

TRIDP-projektet täcker tretton distrikt av Mymensingh, Rangpur, Dinajpur och Jamalpur och uppskattningsvis 14 miljoner personer ur landsbygdsbefolkningen kommer att ha nytta av projektet.

Efter projektets genomförande kommer man att kunna (i) tillhandahålla vädertåliga FRBs, förbättrade marknads- och landningsplatser, (ii) tillhandahålla förutsättningar för transporter även under torrperioder, (iii) tillhandahålla skydd under regnperioder/översvämningar, (iv) öka förutsättningarna för ökade inkomstgenerering för fattiga kvinnor på landsbygden, (v) tillhandahålla direkt anställning och skapa förutsättningar för inkomstförvärvande i lantbruks och andra sektorer för

⁶ TRIDPs kvartalsrapporter (Hifab International och Kranti Associates Ltd), Aide Memoire TRIDP, Asian Development Bank, BeslutsPM TRIDP - Sida, Projektbeskrivning (Incentive Report) Hifab International AB.

landsbygdsbefolkningen och (vi) öka den institutionella kapaciteten hos lokala statliga myndigheter och LGED.

Sida beslutade att bevilja en kredit (biståndskredit) till en konsultkomponent för att vara LGED till hjälp med genomförandet av projektet (Project Supervision Consultants - PSC).

Resultat / uppnådda effekter

De uppnådda resultaten under första kvartalet 2000 var att implementeringen i TRIDP projektet låg totalt på 35,87 % och den rena fysiska implementationen var 18,39%. Utvecklingen i projektet är god och de flesta planerade delmål är uppfyllda (vissa planerade prestationer på FRBs och marknadsplatser ligger efter schema). Dessa förseningar kan bero på fördröjning i betalningar på lokal nivå. Förberedande undersökningar, planering och design för landningsplatser och för översvämningsdrabbade har gått över plan men ingen fysisk konstruktion har ännu på börjats.

Projektet Project Supervision Consultants, under ledning av HIFAB International AB, fortskrider på ett tillfredsställande sätt. 31 december 1999 hade man upparbetat 239 manmånader av budgeterade 660 och all bemanning är på plats. Programmet arbetar fortlöpande med att institutionellt stärka LGED genom att praktiskt träna LGEDs anställda och olika beslutande instanser inom LGED. Vidare skall man också hjälpa till med att öka LGEDs kapacitet i finansiella frågor och redovisning, förbättra kapaciteten för att hantera socio-ekonomiska frågor, transport ekonomiska frågor, målgruppsbedömning och utvärdering, förbättra LGEDs informationsstruktur (utforma ett Management Information System – MIS) och förbättra möjligheterna att göra tekniska bedömningar. Dessa komponenter fortgår kontinuerligt och det man planerat att genomföra under kvartal 2, 2000 är utbildning av ingenjörer (seniora och juniora) och elevingenjörer, målgruppsuppföljning (Benefit Monitoring and Evaluation), ekonomisk analys, fortsatt implementering av MIS (datainventering bl a), fortsatt ekonomisk uppföljning och utbildning inom detta område.

BURO Tangail

BURO Tangails mikrokreditprogramms övergripande mål är att öka självförsörjningen bland fattiga hushåll på landsbygden genom att erbjuda effektiv och flexibel finansiell service för mikrokrediter och sparande. Organisationen når mer än 70 000 hushåll i Tangaildistriktet och 99% av medlemmarna är fattiga och landlösa kvinnor.

Sverige har stött BURO Tangails kreditprogram sedan tidigt nittital. Nuvarande avtal gäller för perioden 1997 – 1999⁷ och uppgår till 2,55 miljoner SEK. Det svenska stödet ingår i ett givarkonsortium tillsammans med Swiss Agency for Development Cooperation och Storbritanniens Department For International Development. Det svenska stödet har

⁷ Beslut 53/97

delfinansierat organisationen i dess institutionella uppbyggnad och starka kreditexpansion under de senaste åren. Förutom det reguljära stödet till BURO Tangail så beslöt Sverige att tillhandahålla två miljoner till organisationen i samband med den stora översvämningen 1998. De svenska medlen riktades mot återuppbyggnad genom "katastroflån" till särskilt drabbade hushåll.

Enligt en Sidafinansierad bedömning⁸ av BURO Tangail från 1999 fungerar organisationen administrativt väl och måluppfyllelsen är god. Organisationen har, byggt på Grameen Banks huvudprinciper, utvecklat innovativa metoder med fokusering på sparande och krediter till landlösa. BURO Tangail betonar medlemmars eget sparande och har utvecklat kundorienterade regler och procedurer som är öppna för insyn och extern uppföljning. Dessutom arbetar BURO Tangail aktivt i nationella organ för policyfrågor inom mikrokrediter och sparande, till exempel genom Credit and Development Forum och Palli Karma-Sahayak Foundation. BURO Tangail har enligt ledningen inte behov av ytterligare gåvomedel för sin kreditverksamhet i framtiden då upplåningsbehovet tillfredsställs genom mjuka krediter.

Förutom Sidas mindre genomgång 1999 har BURO Tangails nuvarande fas inte utvärderats externt sedan 1995⁹. Utvärderingens positiva slutsatser om organisationen och dess verksamhet bidrog till att de nuvarande givarna beslutade fortsätta samarbetet.

Organisationen har dock ingått i flera övergripande mikrokreditstudier under senare år¹⁰. Mikrokreditprogram har generellt fungerat bra i Bangladesh och idag nås mer än 7,5 miljoner hushåll¹¹ av någon typ av mikrokreditorganisation. BURO Tangail är bland de första att vidareutveckla mekanismer och ny service för ökat sparande bland medlemmarna. Ett generellt problem för många mikrokreditorganisationer, inklusive BURO Tangail, är den långsiktiga finansiella uthålligheten samt ägarskapet. Medlemmar är i realiteten mer kunder och kredittagare än aktiva medlemmar. På den övergripande sektornivån kvarstår problemen med vem som ansvarar för den finansiella översynen av alla kreditprogram samt hur statens regleringsfunktion av den finansiella sektorn bör se ut för att säkerställa spararnas kapital.

Integrated Development Foundation

Integrated Development Foundation in Chittagong Hill Tracts (IDF) övergripande mål är att stärka fattiga människors möjlighet att höja sin socio-ekonomiska status, öka sin sysselsättning och ta tillvara på den samhällsservice som erbjuds genom statliga organ och enskilda organisationer. Målgruppen är primärt etniska minoritetsgrupper i

⁸ "A Brief Assessment of BURO Tangail", 1999, Paul Öjemark och Benneth Hulterström

⁹ "External Mid-Term Review", 1995, T Abdullah, S Rutherford och I Hossain

¹⁰ Text "Microfinancial Services in Bangladesh – Review of Innovations and Trends", 1999, Credit and Development Forum (CDF)

¹¹ Vilket innebär att nästan alla (40 miljoner) av ungefär femtio miljoner fattiga har tillgång till krediter.

Chittagong Hill Tracts som nås genom ett integrerat utvecklingsprogram där mikrokrediter, hälsovårds-information, vatten och sanitetsupplysning samt jordbruksbaserad produktiv verksamhet stärker varandra. Organisationen har som mål att bli en effektiv lokal institution som når över 8 000 familjer under år 2000 med mikrokrediter och sociala program.

Sverige har stött IDF sedan 1995. Under de två första åren gavs stöd till uppbyggnaden av främst mikrokreditverksamheten, som bygger på Grameen Banks välutvecklade modell för långivning till fattiga och landlösa på landsbygden i Bangladesh. Det dåvarande stödet utvärderades 1997¹². Nuvarande stöd uppgår till 4,1 miljoner SEK för perioden 1997 till november 2000¹³. Sida finansierar de integrerade komponenterna samt IDF:s organisatoriska uppbyggnad.

Sverige genomförde en extern genomgång¹⁴ av IDP under 1999. Genomgången bekräftade att de fem komponenterna är sammankopplade och ömsesidigt stödjande. Huvuddelen av givarmedlen kanaliseras dock till mikrokreditprogrammet. IDF klassificeras som en ung organisation under uppbyggnad och förseningar i genomförandet av programmen förekommer relativt ofta. Trots detta har organisationen uppnått goda resultat inom främst mikrokredit och hälsoprogrammen. Den geografiska täckningen av programmen har dock varit begränsad. Eftersom IDF är en relativt ny organisation kvarstår administrativa och logistiska problem, vilket bidragit till vissa trögheter i genomförandet av de integrerade programmen.

Genomgången betonar också att IDF i stort sett uppnått de fysiska målen men att interna svagheter uppkommit inom ledningsfunktionen. Organisationen har dock under endast några år möjliggjort för sin etniska målgrupp att uppnå viss socio-ekonomisk förbättring i en mycket restriktiv och komplex socio-politisk miljö i Chittagong Hill Tracts.

Proshika Manobik Unnayan Kendra

Proshikas övergripande mål är fattigdomsminskning, ökad omsorg om miljön, bättre status för kvinnor, ökat folkligt deltagande och ökade möjligheter för människor att utöva sina demokratiska och mänskliga rättigheter. Proshika är en av de tre största nationella enskilda organisationerna i landet. Målgruppen är fattiga människor över i stort sett hela landet och berör över 8,6 miljoner människor i mer än 11 500 byar. Sverige har stött Proshika under många år men avslutade 1997 sitt reguljära stöd till Proshika. Fram till dess var Sida en av flera givare i ett givarkonsortium. Sidas stöd till Proshika efter 1997 har huvudsakligen bestått av rehabiliteringsstöd efter översvämningen 1998 då Sverige bidrog med 25 miljoner kronor till återuppbyggnad. Sida har i en särskild

¹² "A Review of IDF Credit Program in Chittagong Hill Tracts", 1997, Sida

¹³ Beslut 74/97

¹⁴ "An Independent Review of the Activities of Intergrated Development Foundation in Chittagong Hill Tracts", 1999, Dr. Md S Uddin och T D Gupta.

konsultstudie genomfört en uppföljning av detta stödet och rapporten beräknas vara klar under våren 2000.

Resultaten av Proshikas arbete följs upp regelbundet av såväl organisationen själv som av utomstående konsulter i olika former av rapporteringar och utvärderingar. I december 1999 publicerades en studie¹⁵ om uppnådda prestationer under perioden 1995/96 till 1999 för Proshikas totala utvecklingsarbete. Studien visar på att Proshika har uppnått eller överträffat de flesta av de mål som sattes för den femte fasen (1994 - 1999) av organisationens arbete bland fattiga människor.

Sverige har från och med 1999 valt att stödja Proshika med årligen beslutade mindre belopp för studier och pilotaktiviteter av gemensamt intresse inom miljöfrågor och fattigdomsbekämpning. Under 1999 betalades dock inga medel ut utöver stödet till rehabiliteringsaktiviteter efter översvämningen 1998. Sverige deltar ej längre som aktiv medlem i givarkonsortiet för Proshika's sjätte fas (1999 - 2004).

Proshikas och andra organisationers arbete med mobilisering av fattiga i byar på landsbygden har förutom förbättrad ekonomi i familjen också inneburit en social och demokratisk medvetenhet. Denna medvetenhet har bl a resulterat i att cirka 1300 fattiga kvinnor valdes in i Union Parishads (motsv. kommunfullmäktige) i december 1997. Sida har beslutat att avsluta programstödet till Proshika pga att medel från regionanslaget till NGOs inte längre kommer att finnas tillgänglig. Andra givare som EC och Storbritanniens Department For International Development , Canadian International Development Agency samt Holland har tagit ett större ansvar för att stödja Proshika.

Sammanfattande bedömning

Målgruppen för BURO Tangail, Proshika och IDF har påverkats på ett positivt sätt av de insatser som genomförts med bl a svenskt stöd. De flesta medlemmarna och deras familjer har erhållit en förbättrad levnadsstandard genom att de fått säkrare och jämnare inkomster av de inkomstgenererande aktiviteter som startats upp med hjälp mikro-krediter. Tidigare var de till stor del beroende av säsongsbetonat daglönearbete. En del av medlemmarna har lyckats komma över fattigdomsgränsen medan andra tagit sig upp ur extrem fattigdom. Andra orsaker som också spelat in är social mobilisering och träning av medlemmarna men också att det föds färre barn i familjerna och att kvinnor numera har större möjligheter att arbeta utanför hemmet.

¹⁵ "Proshika's Impact Assessment Study 1998-99", December 1999, Impact Monitoring and Evaluation Cell (IMEC), Proshika.

HÄLSOSEKTORN¹⁶

Bakgrund

Under perioden har Sveriges bistånd inom hälsosektorn i Bangladesh genomgått en omfattande förändring. 1996 gav Sverige stöd till ett antal NGOs som i huvudsak arbetade med tidiga aborter (så kallade Menstrual Regulation, MR) samt ett stöd till Fourth Population and Health Project (FPHP), ett projekt som drivs genom ett Världsbankslett konsortium som inkluderar totalt nio givare. FPHP bestod av 66 delprojekt och målen för projektet överensstämmer i stort med de mål som uttrycks i Bangladeshs fjärde femårsplan där målet för familjeplanering är att minska befolkningstillväxten genom ökad preventivmedelsanvändning och målet för hälsosektorn nå målet "Hälsa för alla år 2000" genom en primärvårdsansats särskilt för kvinnor och barn.

Under 1995 genomfördes en så kallad Mid Term Review av FPHP och man kunde konstatera att tyngdpunkten i programmet låg på familjeplanering i snäv bemärkelse och att mödravård och förlossningsvård och även Sexuell och Reproductiv hälsa i bred bemärkelse fått förhållandevis låg prioritet. Detta låg inte i linje med de rekommendationer som kommit ur FN:s befolkningskonferens i Kairo, där rekommendationen var en övergång från demografiskt inriktade familjeplaneringsprogram till breda satsningar på reproduktiv hälsa baserade på behov.

I arbetet med att utveckla ett program efter FPHP konstaterades att det fanns flera faktorer som försvårade utvecklingen som skisserats ovan. Det första var den fragmentisering som bestod i att bara FPHP var uppdelat i 66 olika projekt och dels det faktum att Hälsoministeriet var uppdelat i två delar, en familjeplaneringsdel och en hälsodel, från den högsta nivån under Statssekreteraren ända ner på gräsrotsnivå. Detta innebar svårigheter att samarbeta i frågor som t ex mödra och förlossningsvård som kräver insatser från de bägge delarna av ministeriet samt risk för dubbelning av arbetet.

FPHP utvärderades 1999 och sammanfattningsvis konstaterades att framsteg inom ett par områden kunde konstateras som t ex en förbättring av barnhälsa och en fortsatt minskning av fertiliteten, men att programmet inte i grunden hade kunnat förändra, eller förbättra effektiviteten i, det offentliga hälsosystemet.

Baserat på erfarenheterna från FPHP utvecklade Hälsoministeriet och ett antal givare, på basis av Bangladesh's sektorstrategi, ett sektorprogram inom Hälsoområdet, kallat Health and Population Sector Program, HPSP,

¹⁶ Fourth Population and Health Project, End of project Evaluation, March 1999; Annual Programme Implementation Plan 1999-2000, July 1999; Aide Memoire, First Annual Program Review report, April 1999; Annual Progress Report 1998-1999, November 1999; Review of Draft Operational Plans and Budget for 2000/01; Maternal Health Review in Bangladesh, September 1999; Wither Health in Bangladesh, Consultant Report, April 1999; Aide Memoire, APR, first phase, Nov-Dec 1999; Aide Memoire, APR, second phase Apr 2000.

med målsättningen att ge förbättrad Hälsa (och "family welfare status") hos kvinnor, barn och fattiga i Bangladesh. Detta mål skall uppnås genom att erbjuda bassjukvård av god kvalitet, så kallad ESP, Essential Service Package inom områdena sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, barnhälsa, smittsamma sjukdomar och begränsad kurativ vård. Dessutom tillkommer förbättrad sjukhusvård på Thana och Distriktsnivå. För att uppnå detta planerades omfattande institutionella reformer som övergång från ett projekttänkande till ett sektortänkande, en sammanslagning av familjeplaneringsdelen och hälsodelen av hälsoministeriet samt planer på en decentralisering med ökad lokal planering och styrning av hälso och sjukvården.

HPSP startade i Juli 1998 och Sverige ersatte då alla tidigare projekt inom hälsosektorn med ett stöd till HPSP där tanken var att den verksamhet bedrivits av NGOs och som tidigare fått svenskt stöd nu skulle finansieras via HPSP. I riskanalysen av HPSP konstaterade Sida att det var ett högriskprojekt såväl med avseende på reformprocessen som förstärkandet av hälso servicen och genomförandet av ett sektorprogram. Sida gjorde dock den övergripande bedömningen att tillräckliga förutsättningar förelåg för att gå in i ett sektorprogram där den politiska viljan inom hälsoministeriet särskilt poängterades. Det svenska bidraget till Programmet är 260 MSEK på 5 år vilket motsvarar cirka 4% av det totala stödet inom hälsosektorn.

Erfarenheter av MR-stöd

Sida har som nämnts ovan under ett flertal år gett stöd till ett antal organisationer (se resultatredovisning) som har arbetat med MR (Menstrual Regulation). MR är tidiga aborter som utförs av läkare och sjuksköterskor av såväl NGOs som den offentliga sjukvården. De organisationer som har fått stöd har dels bedrivit "service delivery" men också stått för en stor del av utbildningen av hälsoministeriets personal i MR-teknik. Verksamheten har av såväl Sida som av Hälsoministeriet bedömts vara av mycket hög kvalitet och skall framgent handlas upp i konkurrens av HPSP.

Erfarenheter av HPSP

HPSP är nu inne på sitt andra år. Programmet har belysts i tre årsgenomgångar (så kallade Annual Program Reviews, APR). Den första hölls i April 99 och man beslöt då dela upp APR i två omgångar per år, en i November som i huvudsak skulle vara tillbakablickande och analysera programmets aktiviteter under föregående budgetår, och en i April som tittar framåt och analyserar planerna (Operational Plans, OP) för det kommande budgetåret.

I bedömningpromemorian från 1998 definierades ett antal risker:

1: HPSP utvecklas inte i linje med rekommendationerna från Kairo och Peking konferenserna, dvs förflyttar fokus från ett befolkningsbegränsande familjeplaneringsprogram till ett brett SRHR-inriktat program.

I huvudsak har programmet hållit fast vid den ursprungliga målsättningen att utvecklas mot ett brett SRHR-inriktat behovsstyrt program men detta sker inte utan svårigheter. Under APR i april 99 konstaterades att det fortfarande finns incentives inom familjeplaneringen som inte har några motsvarigheter inom till exempel mödrahälsovården och under APR i april 00 konstateras att arbetet med Behavioral Change Communication tenderar att fokuseras på att påverka klienters attityd till förmån för familjeplanering i stället för att också fokusera på att förändra hälsopersonalens attityder vilket är avgörande för att förbättra kvaliteten på bemötandet av patienten.

2: Ministeriets kapacitet att utveckla klient-orienterad sjukvård av hög kvalitet utvecklas inte i tillräcklig omfattning.

En tydlig trend i HPSP är att medan reformarbetet utvecklas i relativt gynnsam takt är utvecklingen inte lika positiv när det gäller förbättring och utbyggnad av sjuk- och hälsovårdstjänster. De två viktigaste aktiviteterna, inrättande av sk Community Clinics som skall ersätta den uppsökande verksamheten på landsbygden och ge befolkningen en fast punkt där flera olika hälsotjänster kan erbjudas vid samma besök, och utbyggnaden av mödra och förlossningsvården med en satsning på akuta insatser vid graviditets och förlossningskomplikationer (Emergency Obstetric Care), är båda starkt försenade och de mål som sattes vid programmets start för femårsperioden framstår nu som helt orealistiska att uppnå. I själva verket diskuterar man i dag snarare riskerna att sjukvårdens prestationer minskar som en konsekvens av de omfattande strukturella förändringarna som förenandet av de två delarna av ministeriet innebär. En genomgripande analys av hur man som givare skall förhålla sig till dessa stora förseningar av programmet bör göras och den kommande Mid Term Review är sannolikt det bästa tillfället att föra en sådan diskussion. Den troliga slutsatsen av en sådan genomgång är att man vid programmets start grovt underskattade svårigheterna att genomföra en så omfattande strukturell förändring inom en sektor som den som nu pågår i Bangladesh.

3: Reformprocessen som innebär ett förenande av de två delarna av hälsoministeriet, familjeplaneringssidan och hälsosidan, misslyckas.

Strategin som valdes vid programmets start var att föreningen av de två delarna skulle börja på Thana-nivå, och sedan följas av den centrala nivån och den mellanliggande distriktsnivån. Detta val grundade sig på vad som var politiskt möjligt att åstadkomma vid den tidpunkten. Det grundläggande politiska beslutet för en förening på Thana-nivå har fattats och utbildning av chefer på Thana-nivå har inletts. En överföring av personalen inom familjeplaneringssidan från utvecklingsbudgeten till driftbudgeten har också inletts i stort sett enligt planer. Även på central nivå har förändringar skett men mycket återstår att göra och på Distriktnivå har sammanslagningen inte inletts. Processen möter mycket motstånd men den grundläggande politiska viljan från ministeriets bedöms kvarstå och framstegen måste anses betydande med tanke på svårigheterna.

4: Decentraliseringsreformen misslyckas eller blir kraftigt försenad

Detta kan sägas redan ha inträffat då mycket lite har hänt inom decentraliseringen.

5:Regeringen(GOB) bidrar inte med tillräckliga medel för genomförandet av HPSP och ESP

I genomgången av Operational Plan för 2000/01 kan konstateras att både vad beträffar budgeten för det nuvarande verksamhetsåret som budgeten för 2000/01 sjunker GOBs andel av finansieringen. I den ursprungliga budgeten för HPSP var GOBs bidrag 75.7% och givarna totalt finansierade 24.3%. I den reviderade budgeten för 1999/00 är givarandelen 39.2% och i budgeten för 2000/01 till 31.5%. Här föreligger också delade meningar hur man skall se på HPSP. Det som har hänt är att flera givare har tillkommit och att GOB då ser dessa bidrag som liggande utanför HPSP medan Sverige anser att som bör räknas inom HPSP. Givarna måste tillsammans med GOB komma överens om hur denna utveckling skall hanteras.

6: Ministeriet utvecklar inte tillräcklig kapacitet att hantera och genomföra ett sektorprogram

Även inom detta område gör utvecklingen långsammare än man skisserade då programmet startade. Ett antal stödfunktioner som identifierades som avgörande för ett sektorprogram inom ministeriet har startat sin verksamhet men flera är ännu inte fullt bemannade och helt operativa. Den övergripande bedömningen blir dock att utvecklingen från ett uppsplittrat projekttänkande mot ett sektorprogram har gått relativt bra.

Inom ett par områden finns dock anledning till betydande oro. Fram för allt gäller detta upphandling av såväl varor som tjänster. Ministeriet har ännu inte lyckats utveckla resurser att utföra upphandlingar och det kan få allvarliga konsekvenser för programmet. Ett viktigt område för Sverige i detta hänseende är MR (tidiga aborter). Sverige har här sedan många år finansierat verksamheten via ett antal NGOs. Dessa skall nu handlas upp av ministeriet i konkurrens. Sverige har gett direktstöd fram till december 1999 men från och med januari 2000 måste finansiering ske via HPSP och om inte Hälsoministeriet lyckas utveckla mekanismer för att köpa upp dessa tjänster via NGO riskerar verksamheten att falla samman. Denna situation är inte begränsad till MR-området. Bangladesh har en mycket rik flora av enskilda organisationer, även inom hälsosektorn och mekanismer för hur dessa organisationer skall verka inom sektorprogrammet är en nödvändig och avgörande del av sektorprogrammet.

7: HIV/AIDS

Bangladesh befinner sig i ett tidigt stadium av HIV/AIDS epidemin där man ännu inte har sett en massiv spridning i befolkningen och har därför en möjlighet att sätta in preventiva åtgärder. Världsbanken bereder för

närvarande ett stöd till ett HIV/AIDS förebyggande projekt som i huvudsak skall implementeras av NGOs men ses som en integrerad del av HPSP.

Andra aspekter

GIVARSAMORDNING

Givarsamordning finns på två plan. Dels inom en grupp av givare tillsammans finansierar ett Health and Population Support Office, HPSO, som för givarnas gemensamma räkning skall följa och stötta programmet (International Development Agency (IDA), Storbritannien (DFID), Canada (CIDA), Bank for Reconstruction (KfW), Agency for Technical Cooperation (GTZ), EC, Holland, Sida) dels samordning i den större gruppen av givare som bidrar separat med finansiering till verksamheter som är en del av HPSP (Asian Development Bank, Japan Bank for International Cooperation, IDA, USAID, UNICEF, UNFPA, WHO, UNDP, UNAIDS med flera).

HPSO ligger lokaliserat på Världsbanken och bemannas till del av personal från Världsbanken som i denna kapacitet finansieras av HPSP. Rekryteringen av tekniska experter till HPSO har försenats och först under 2000 kommer dessa två tjänster att bemannas. HPSO styrs av en Steering Committee. Den vidare gruppen av givare har regelbundna möten där man försöker samordna sig inför bl.a. APR-processer.

Sammanfattningsvis har givarkoordineringen kommit mycket långt i Bangladesh. Ett uttryck för detta är att man inför APR 2000 lyckats enas om en gemensam grupp konsulter för att granska OPs i stället för att som ett år tidigare varje organisation skickade sina egna konsulter vilket ledde till ett ohanterligt antal icke samordnade konsulter. Man lyckas också inför överläggningar med GOB i samband med APR-genomgångar samordna sina kommentarer och inlägg och utveckla en i stort gemensam syn på hur programmet utvecklas. Samordningen mellan den mindre grupp av givare som finansierar HPSO har av förklarliga skäl gått längre än i den större gruppen av givare och utmaningen för den följande perioden är att utöka samarbetet och samordningen även i den större gruppen.

ERFARENHETER AV SEKTORPROGRAMSTÖD

Sida har tydligt deklarerat att man strävar efter att gå från ett projektnriktat bistånd mot ett sektorstöd om förutsättningar finns. Orsakerna till detta är att projektbistånd ofta blir splittrat, man kommer inte åt de övergripande policy- och finansieringsfrågor och det är svårt att i projektnriktat bistånd få ett genuint partnerskap i utvecklingssamarbetet. Det tidigare programmet i Bangladesh FPHP visar också på dessa svagheter i ett projektnriktat program.

HPSP är ett av de störst sektorprogrammen inom hälsoområdet i Världen och med tanke på den vikt som Sverige lägger vid sektorprogramstödet som biståndsform är det viktigt att de erfarenheter som kan göras i Bangladesh också tas tillvara för att komma till nytta inom andra delar av

svenskt bistånd. För att underlätta den processen har ambassaden kontrakterat ett konsultteam vars uppgift är att stärka ambassaden och Sidas Hälsoenhet i uppföljningen av programmet och dra relevanta lärdomar av deltagandet i sektorprogrammet. Tyvärr har den svenska närvaron under stora delar av 1999 varit begränsad pga förseningar i rekryteringen av handläggare på ambassaden.

Sammanfattning

HPSP är ett program vars målsättning och metoder för att nå detta mål fortfarande är giltiga. Då snart två av programmets fem år förflutit kan det konstateras att reformarbetet inom HPSP med omstrukturering av Hälsoministeriet och omläggning till ett sektorprogram ifrån ett projektnriktat arbetssätt går framåt om än långsammare än beräknat. Däremot kan denna positiva utveckling inte ses vad beträffar utvecklingen av hälsojänster till befolkningen. Den huvudsakliga orsaken till detta bedöms vara att man vid programstarten underskattade svårigheterna med dessa omfattande strukturella reformer. Den kommande Mid Term Review blir ett viktigt tillfälle för analys av programmets utveckling och avstamp för en diskussion om hur programmet bör se ut efter 2003.

EDUCATION PROGRAMME¹⁷

Support to the Education Sector, Bangladesh

	General Education Project (GEP)	Integrated Nonformal Education Programme (INFE)	Primary Education Development Programme (IDEAL)	Non-Formal Education Project (NFE 2)	Non-Formal Education Project (NFE 3)	GSS Education Programme	CAMPE
Specific agreement	Country frame	Country frame	Country frame	Country frame	Country frame	Local support	Local support
Financial source	The World Bank for Government of Bangladesh	Government of Bangladesh	Government of Bangladesh	Government of Bangladesh	UNICEF for Government of Bangladesh	Gonoshahajjo Sangstha	Campaign For Popular Education
Organisation or agreement partner	326 MUSD	26.88 MUSD	1248.4 MUSD	64 MUSD	18.35 MUSD		
Total cost	1990/91 - 95/96	1991/92 - 95/96	1997 - 2002	1996 - 2001	1996 - 2000	1994/95 - 1997	1999
Project period							
Sida's total agreement sum	MSEK 86.2 - 10.0	MSEK 30.5	MSEK 47.0	MSEK 150.0	MSEK 45.0	MSEK 24.0	250 000 SEK
Sida's agreement period	1990/91 - June 1997	1994/95 - June 1997	Jan. 2000 - Dec. 2001	July 1996 - June 2001	Jan 1996 - Dec 2000	1994/95 - 1997	1999
Disbursements 1995/96 - 1999	MSEK 25.9	MSEK 14.3	MSEK 0	MSEK 74.2 (March 2000)	MSEK 29.6 (March 2000)	MSEK 16.0	250 000 SEK
Co-financiers with Sida	Bangladesh, World Bank, the Netherlands	Bangladesh, UNICEF	Bangladesh, UNICEF, Asian Dev. Bank	Bangladesh, Norway	Bangladesh, UNICEF, DfID		

Background

Sweden has a long record as development cooperation partner in the education sector in Bangladesh going back to the early seventies, covering over the years both formal and non-formal education as well as vocational training. In recent times Sweden has supported the General Education Project (GEP), launched by the Government of Bangladesh (GOB) in 1991 and successfully completed in 1996. The focus for Swedish support is presently on basic education (formal and non-formal) with emphasis on innovative and gender oriented interventions that would contribute to the improvement of quality, equitable access and management - the main objectives of GEP.

GEP was followed by Primary Education Development Programme (PEDP) which was introduced as a government programme to be co-financed by a great number of international organisations, such as the World Bank, the Asian Development Bank, the Netherlands, Norway, Sweden. Long advanced discussions and consultations between GOB and the partners concerning financing by way of Sector Programme Support finally ended in disagreement on the issue. The World Bank, Sweden and

¹⁷ 1). Non Formal Education in Bangladesh. Directorate of Non Formal Education Feb 99 2) Inception Report. Sida/Swedec's Technical Assistance to NFE in Bangladesh, April 1999 3) First and Second combined Quarterly Progress Reports, April-September 1999 4) Education Sector Review (Non Formal Education) The Worldbank, July 1999 5) Progress report on the basic education for hard to reach urban children project in Bangladesh, Feb 2000 6) Education Watch: "Hope not complacency", state of primary education in Bangladesh, 1999. CAMPE 7) Semi-Annual Reports from the Swedish Embassy in Dhaka 8) Minutes of the UNICEF-DFNE Meeting for Review of Project Experience and PP Revision, May, 2000 9) Evaluation of adult literacy programme implemented in 10 Thanas, Dr Golam Rabbani, 1997

the Netherlands (in principle) were all for the idea, whereas remaining partners hesitated. There were, however, indications that the Government was not yet prepared for a change, and it was therefore decided that cooperation would continue as discrete projects under the umbrella of PEDP. An agreement on Swedish support to PEDP was recently signed. The support is given to a consolidation phase of Development of Primary Education through Intensive District Approach (IDEAL), a GOB programme implemented with assistance from UNICEF.

The collaboration between the governments of Bangladesh and Sweden in education has been (apart from the recent decision on support to IDEAL) concentrated to the area of non-formal education. GOB has been running four Non-Formal Education programmes (NFE 1-4), of which Sweden has contributed to NFE 2 and NFE 3 through the Directorate for Non-Formal Education (DNFE) and UNICEF. Swedish support has also been directed towards non-government organizations such as Campaign for Popular Education (CAMPE) and Gonoshahajjo Sangstha (GSS).

Sector goals and Swedish support

The ultimate goals of GEP and its successor PEDP are: a) equal access to primary education, b) quality improvement of primary education, and c) an improved administrative capacity in education. Swedish support to GEP was primarily directed to teacher education, curriculum development from a gender perspective, satellite schools, running NGO non-formal education centers through the government setup, and educational studies. Swedish support to IDEAL is mainly for the development of satellite schools and thana resource centres.

The Non-Formal Education Programmes (INFEP och NFE 1-4) target specific groups outside the formal school system: adults, adolescents and children without access to ordinary schools or those that never finished school. The goal is to raise the literacy level from 31% to 62% by year 2000. Swedish support is given to NFE 2, which targets 8.17 million participants and to NFE 3 targeting 351 000 hard to reach urban working children in hazardous occupations (HTR).

The main part of Swedish support to formal and non-formal primary education was channeled through the country frame.

During the GEP, the government's allocation for primary education increased from Taka 7.3 billion in 1990/91 to 18.6 billion in 1996/97, of which just a little over 50% goes to primary education. The share going to education is below the regional average of 4%. Sweden and Holland allocated 14 million US \$ each of which 77.4 and 64.1% respectively were utilised. The Worldbank allocated SDR 120.6 million, of which 77.4% was utilized.

Swedish support to the PEDP was not resumed until June 2000 due to various reasons, but mainly due to a long preparation process including a

failure to agree with the Bangladesh government on sector programme support to education.

The government of Bangladesh was extremely satisfied with the way INFEP developed. As a result they decided already in 1996 to continue the non-formal education programmes with not less than four projects: NFE 1-4. The total achievement for NFE 2 is 3.51 million participants by December 1999 i.e. less than 50% of the target. Based on that and the fact that considerable funds are unutilized the NFE 2 project time is proposed to be extended by another year (until June 2002).

NFE 3 which targets HTR, is implemented by more than 100 local NGO's. A recent evaluation has revealed that the government needs better selection and monitoring procedures in dealing with the NGO's. This is most evident in the present lack of baseline data and lack of adherence to the targeted group: hard to reach working children in hazardous occupations. [At least 80% of the participants should belong to this group (HTR), but recent figures reveal that only 45% are recruited from this group].

Results from interventions in the sector

ACCESS TO PRIMARY EDUCATION

FORMAL EDUCATION

General Education Project (GEP)

GEP started 1990 and was finalised in 1996. The programmes and initiatives were then transferred to a new programme, the PEDP. The number of children enrolled in primary school was 17.6 million in 1996 (85% of age group), compared to 12.0 when the programme started in 1990. The percentage dropouts during the project period has decreased from 59.3% in 1990 to about 35% in 1996, or in numbers from 7.5 to 6.2 million. Share of girls enrollment in 1996 was 47.6%. The number of primary school teachers were 324,800 in 1996, i.e. 54 students/teacher in primary education.

More classrooms were built than the targeted 22 000. About half of the existing classrooms (about 140 000) are estimated to be in good condition. 200 satellite schools (grade 1-2) have been established in rural areas. They have more than 20,000 students and targets girls education. The results are better and attendance higher in the satellite schools compared to ordinary government schools.

The proportion of enrolled girls almost reached parity (48% girls, 52% boys). At secondary level a Female Education Stipend Programme contributed towards equitable access. 192,000 stipends were provided by 1996. However, lack of an adequate school mapping system resulted in overlapping between different types of existing schooling and actual needs of the country.

Primary Education Development Programme (PEDP)

PEDP succeeded GEP from 1997, and is built up from a number of discrete projects (7 major ones). They are: IDA Assisted PEDP (*World Bank*), Second Primary Education Sector Project (SPESP – *Asian Development Bank-(ADB)*), Primary School Performance Monitoring Project (PSPMP – *ADB*), Primary Education Development Project for Quality Improvement (PEDPQI – *Norway*), Effective School Through Enhanced Education Management (ESTEEM – *UK*), Comprehensive Primary Education Project (CPEP – *Agency for Technical Cooperation (GTZ)*) and Primary Education Development Through Intensive District Approach to Learning (IDEAL – *UNICEF, AusAid, World University Service of Canada*). Sweden has recently agreed to support the IDEAL project (June 2000). The major components supported by Sida with this agreement are establishment of more satellite schools and teachers in-service training institutions (TRC) in the local community.

An evaluation will be carried out jointly with GOB and UNICEF in late Spring 2001 on achievements since 1997. This evaluation will feed into possible future support to this programme after 2001.

NON-FORMAL EDUCATION

Integrated Non-Formal Education Project (INFEP)

INFEP started 1993, was finished in 1997, and had a donor share of 75%. The project, which was managed in co-operation between GOB and UNICEF, and assisted by UNICEF, UNDP, Norad and Sida, has been evaluated by internal as well as independent evaluators. All studies, beyond any reservation, found the project to be an amazingly successful one in terms of providing literacy. As only one example the project provided effective literacy support to some 2.47 million people against a target of 1.67 million. Sida supported three of five components: Basic Education for out-of-school and school dropouts (aged 6-10 years); Basic Education for unschooled adolescents (aged 11-14 years); Functional literacy course for adult non-literate (aged 15-45 years). However a conclusion drawn from INFEP was that if literacy cannot be retained as well as linked to economic development, the investment may be wasted. As a result the NFE 2 project was designed with the inclusion of a post-literacy component as a pilot scheme.

INFEP was a complement to the non-formal education initiatives run by big NGO's in Bangladesh like BRAC, GSS and CAMPE. The goals of the projects were to raise literacy rate to 64% by 2000. Inside the projects there were a number of innovative literacy programmes such as Total Literacy Movement (TLM), which is locally driven and Centre Based Approach through NGO's (CBA). The success of INFEP contributed to the eventual setting up of a permanent and national infrastructure of NFE – the Directorate of Non-Formal Education with its current four NFE projects in which the Government of Bangladesh is the greatest contributor.

Non-Formal Education Project (NFE 2)

The activities of INFEP have been carried over into the NFE 1-4 projects. Sweden supports NFE 2 and NFE 3. In the NFE sub-sector all the four NFE projects target a total of approximately 34 million learners. The total budget amounts to more than 300 MUSD. All the four will come to a close by the middle of 2002 if current proposals for extensions are approved.

NFE 2 started in 1997. The project objective is to assist GOB in achieving Education for All by the year 2000, and in a longer perspective in eradicating illiteracy by improving and expanding non-formal education. Literacy is achieved through engaging 400+ NGO's in 31 districts (of totally 64 districts in Bangladesh) using the *Centre Based Approach* (CBA). More than half of the centres are specifically for females. 1.75 million were targeted and 1.95 actually reached. Another important approach used is through the local government administration, the *Total Literacy Movement* (TLM). The numbers targeted are 5.96 million of which 1.22 million has been reached. An evaluation of TLM in Choudanga District carried out 1997 reveals that 89.8% of those enrolled in literacy classes were successful (scored 65% or more) in evaluation test. The evaluation also showed that the neo-literates could use their skills in life and had raised their social status. A third approach is *book distribution to philanthropic institutions* 460 000 targeted and 330 000 reached so far. The total number targeted by NFE 2, 1996 – 2001 is 8.17 million. The achievement up to December 1999 is 3.51 million. The project will probably be extended until June 2002, and a mid term review will be carried out in year 2000. Half the amount of the Swedish contribution has been paid out.

Non-Formal Education Project (NFE 3)

NFE 3 also started in 1997. As in NFE 2 and other non-formal projects, the main objective is to raise the literacy level, in this case by particularly addressing the under-privileged working children in urban areas – hard-to-reach children – especially girls. Target population is 351 000 children in 47 hazardous occupations in urban areas. The project is implemented by NGO's through government subventions. By the end of 1999 there were some 10 000 centres in Dhaka, Chittagong, Khulna, Barisal and Sylhet. 126 000 learners had graduated.

More than 50% of participants are girls, and the largest group is domestic servants. After a formative evaluation the project is being redesigned to emphasize the child's rights aspects of child workers, enhance quality and pilot test post-literacy activities. The project may be extended to the end of 2002 or middle of 2003 due to the slow implementation. Two thirds of the total Swedish contribution of 45 MSEK has been disbursed. The project is funded mainly by donors (Sida, UNICEF, Department for International Development (Storbritannien)).

SUPPORT VIA NATIONAL NGOS

Except supporting NGOs via the Bangladesh Government NFE-programme, support was given to Gonoshahajjo Sangstha (GSS) to their non-formal primary education programmes. Between 1994/95 and 1996/97 a total of MSEK 22.0 was given to Social Mobilization and Development and Education Programmes. MSEK 8.0 was given to support Advocacy Programmes. The support was given within the framework of a donor consortium. After 1997 all support to local NGO's has been given through the NFE-programme administered by the GOB through government subventions.

The Campaign for Popular Education (CAMPE, which is a coalition of NGOs working with non-formal education in Bangladesh) was supported with SEK 250 000 in 1999 to carry out the Education Watch Study 1999 – the Situation of Primary Education in Bangladesh. The report, completed in August 1999 gives the following interesting information: Gross enrollment has risen from 92% in the early 1990's to 107% in 1998. Net enrollment rate is 77% 1998. Dropout rate has been reduced to about 30% and repeter rate is about 38%.

QUALITY IMPROVEMENT OF PRIMARY EDUCATION

FORMAL EDUCATION

Primary Education Development Programme (PEDP)

Support by Sweden to the IDEAL programme under PEDP started only in the year 2000, and is a continuation of many parts of the GEP-programme that ended in the year 1996. A comprehensive evaluation of the IDEAL programme, which started in 1997, will be carried out in late Spring 2001.

NON-FORMAL EDUCATION

Non-Formal Education Project (NFE 2 & 3)

Such an ambitious programme over a relatively short period will carry with it several concerns, the most serious of which is the focus on quantity instead of quality. This fact reveals a number of weaknesses such as: lack of adequate monitoring of learners' progress and internal evaluations resulting in insufficient information for decisions on changes; weak and understaffed internal training system in DNFE; little coordination and exchange between the projects depending on inadequate reporting on progress and activities; the post-literacy system not sufficiently developed to support the recently trained men and women.

Against this background it was agreed between Bangladesh and Sweden that technical assistance would be required to contribute to building the capacity of the DNFE in some of its key functions and to assist in the strengthening of essential aspects of the NFE programme at different levels. In 1998 both parties decided to recruit the services of an international technical assistance consultant. There is now a two-member team which started their work in close cooperation with the DNFE in January, 1999. Their first priority is to address quality monitoring, and the

present prospects for a positive change through their contribution appear to be good. A local technical assistance team was recruited by Sida in 1999 to work with DNFE in gender development in NFE. This team working with DNFE, is in the process of developing a viable gender action plan for NFE projects administered by DNFE. Another local technical assistance team was recruited in 1999 to work with DNFE in gender development in the NFE 2 and NFE 3 projects supported by Sida. This team is in the process of developing a viable Gender Action Plan for DNFE administered NFE projects.

When it comes to the educational goals there is great concern in the first place about the quality of literacy achieved and the lack of adequate post-literacy programmes to follow up the progress of the neo-literates. A pilot one-year post-literacy project involving NGOs and private institutions and containing retention of literacy, skills training and linkage to income generation for the target group may pave the way for a complete and continuing non-formal quality education system crucial for the development of the country now and in the future. Much effort is spent by the technical assistance team to help develop and implement such an effective post-literacy package later on to be replicated if successful. A combination of more realistic targets and post-literacy opportunities from a gender perspective would improve the quality of non-formal education for the population as a whole.

NFE 3, implemented by GOB with assistance from UNICEF, including support by Sida and DfID, is a pilot enterprise with achievable targets. It may serve as a first step to develop a national strategy on basic education for working children in line with the Child Rights Convention. As is the case in all the non-formal projects, little attention has been paid to post-literacy opportunities. However, this concern is constantly emphasized for a change by the cooperating partners.

SUPPORT VIA NATIONAL NGO'S

Indicators for monitoring the efficiency of primary education in Bangladesh, surveys for educational data collection, revision and updating of curricula, are some areas in focus for the CAMPE efforts. In all, CAMPE seems to play an important advocacy role and also acts as an overall organization for smaller and middle-sized NGOs to fall back on for advice and general support. Sida with others sponsored the first Education Watch report, 1999. The *Education Watch* is committed to creating more transparency in the the primary education system.

Sida co-financed basic education projects at GSS together with seven other donors. Planning of possible follow up projects, was discontinued by the donor consortium due to failures by the management group of GSS to carry out its key functions, exemplified by weaknesses in management, accounting and monitoring.

The particular target groups were landless and poor people, with special attention to women (55% of learners were women). GSS was able to show an increased literacy rate for working poor. It is regrettable that activities are on hold since GSS's primary education programme has been considered as one of the best in the country and a model for other providers.

IMPROVED ADMINISTRATIVE CAPACITY

FORMAL EDUCATION

The potentials for an effective administration of the programmes are there both regarding competence and capacity. However, there is a continued need to both develop and strengthen the administrative competencies. This need is greater in the districts than on central level.

The new programme, IDEAL, is based on work done at local level with a continuous increase of local input. This programme supported by Sweden concentrates on local teacher's inservice training and satellite schools. The agreement was just recently signed by the parties so experiences from the support are not existing, however, the TRC's will receive Swedish professional support when setting up model TRC's.

NON-FORMAL EDUCATION

For Non-Formal Education there are functioning administration on both central and local level dealing with support to local NGO's operating in basic education. Centrally there are usually specific officers for planning, further training, evaluation and monitoring. Contacts with local NGO's are well established. The administration of the programmes run by NGO's are normally more effective than those run by the Government. The NGO's have experiences of running innovative literacy programs that could benefit the Government's Basic Education programs.

Lessons learnt and issues to address

TRANSFERS OF EXECUTIVE PERSONNEL

Ministerial personnel can at any time be transferred from one post to another, which hinders their professional development and their utilising effectively what they have learnt, thus having a detrimental effect on project implementation. The transfers are done with the motivation that they can not become too friendly or too involved in the administration of a programme. This habit has seriously affected the NFE programmes where dedicated and knowledgeable educationists have been replaced at all levels including executive positions, by administrative personnel with limited insight and interest in the programmes. The implementation speed and educational innovativeness is seriously affected.

POST-LITERACY TRAINING

In all basic education programmes Post-Literacy sustainable, economically viable and relevant activities have become an issue. In the NFE 3 programme involving Hard to Reach Children the target population of working children has been just that – difficult to reach. Reasons for that is partly that there is still not any programme worked out for post-literacy training. Such a training programme containing elements for self-employment or better employment opportunities could ascertain increased numbers of participants in the courses.

SECTOR PROGRAMME SUPPORT

The preparation work for the pedp was done in the same way as sector programmes are prepared, and although the government of bangladesh at that moment did not subscribe entirely to the idea, the way the sector is followed and monitored resembles Sector Programme Support (SPS) very much but without having the positive advantages of sps. It should therefore be considered to revive discussions about sps-support indicating the big advantages involved, like: one report format, one common programme review, one financial monitoring structure, one audit structure and possibilities of discussing the share of the national budget which is allocated to education.

DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER¹⁸

Ain O Salish Kendra

Decision: 24/97, 1997-99

The main objective of Ain O Salish Kendra (ASK) is to establish the rule of law based on justice, gender equity and human rights. ASK intervenes through increased awareness campaign on human rights and women rights and legal assistance for vulnerable women and children. ASK has throughout the period investigated more than 458 cases; conducted 276 training courses in family law, women and human rights; provided clientele support to over 1500 individuals with aid, shelter, job search etc.; provided legal aid to over 1600 clients; and have conducted few extensive research on issues of public interest. Besides, ASK has earned reputation at home and abroad for its strong advocacy programme.

To attain the overall objectives ASK introduced a comprehensive programme under three broad heads, viz.; Action Research (Legal Aid, Outreach, Training, Popular Theatre, Child Rights, Field Liaison Support & Investigation Units), Advocacy (Research, Communication, Advocacy & Gender & Social Justice Units) and Support (Documentation, Administrative & Finance).

Achievements in implementing the activities illustrates ASK's programme effectivity. Eight local level and small NGOs are receiving training support from ASK. The recently conducted Programme Review is of the opinion that, "the activities of the unit brought about a positive impact and increased practice of at least two laws among the respondents (e.g. Column # 18 of Muslim Marriage Registration Form - invest women with the rights to divorce)."

The investigation unit earned much respect and reputation within the community and government circle. Findings of these are sometimes used for Advocacy purpose. On the other hand, the childrens half way home (day care and education for street children) is termed as one of the unique of its kind. The ASK invented education module for these children is now regarded as one of the best. More over, ASK has emerged as one of the strongest Advocacy Groups in the country after they have successfully undertaken some advocacy activities during the period. Some of these are: (i) violence in police custody, women's post divorce right, (ii) uniform family code, housing right, migrant worker and (iii) gender relation, GAD-WID, feminism and CEDAW etc.

¹⁸ Data collected from NGO's Annual Reports from 1997 to 1998, plus fact sheets from respective NGO. Additional information from "Review of the Swedish Support to Democracy and Human Rights in Bangladesh", November 1999.

Association for Community Development

Decision: 24/97, 1997-99

The principal objective of Association for Community Development (ACD) is to facilitate human rights and democracy for grass roots women. ACD works through increasing women's participation in the democratic process at local level. Three group members of ACD has been elected as Union Parishad (UP - lowest tier of Local Government) Members during the elections of December 1997. Besides investigation on violence against women is a prime work of ACD; it had also provided free legal assistance to 11 (planned 15) destitute women at local level and conducted 91 training (planned 95) sessions on women's and human rights; conducted 76 workshops (planned 76) of different issues and had also conducted three studies during the project period.

The success in implementing the planned activities indicates ACD's commitment towards the overall objective of the project. Through trainings it stressed on women's participation in decision making and political process at grass roots level. Election of three women group members at the Union Parishad indicates its success and effect of ACD's activities in the area.

As a process of socio-economic emancipation of the grass roots people and in particular, poor and destitute women and children, ACD has, through a self financed base line study, rightly chosen different activities to address the issues and problems of their beneficiaries. ACD today has emerged as one of the unique local organisations of the country with a wide network and working relation with national, regional and international organisations and alliances. It has earned all the potentials to supplement and complement the overall mission of development initiatives.

Bangladesh National Women Lawyers Association

Decision : 24/97, 1997-99

The main objective of Bangladesh National Women Lawyers Association (BNWLA) is to increase legal, social and economic rights of disadvantaged women recognised for participation in democratic process. BNWLA has during the project period conducted 210 (planned 72) investigations on violations of women's rights; conducted 25 training (planned 24) sessions; 20 workshops (planned 18); provided free legal assistance to 7202 (planned 7776) destitute women and children and rescued and provided shelter to 368 (planned 350) women and children.

Analysis : BNWLA's services to indigent abused women are aimed at and include legal counselling, mediation and voluntary litigation helping to increase awareness of women and children for asserting their inherent and legal rights, enabling them to protect themselves against all sorts of exploitation. Besides, training and awareness, investigation, research and

documentation supplements the whole process. Some of the services through legal aid clinics throughout the country are: legal aid to deprived, denied and distressed women and children, awareness campaign on social, legal and political rights of women, rescuing minor girls from brothels assisting women prisoners/ detainees needing legal support facilitating public interest litigations, etc.

The level of achievements in implementing the activities and unplanned achievements entails BNWLA's programme effectivity. The investigation and legal aid and legal awareness activities of BNWLA earned much respect and reputation during the project period. On the other hand, BNWLA's achievements in rescuing and repatriating women and children from brothels and neighbouring countries has put the organisation on a stronger footing and today it is regarded as one of the strongest advocates to stop trafficking of women and children in the region.

Steps Towards Development

Decision: 55/97, 1997-99

The overall objective of Steps Towards Development (STD) is gender development and advocacy on women, children, legal and human rights and environment. STD acts through awareness programmes especially training on gender issues within government and NGO community. It has during the project period conducted 81 workshops/ seminars, trained several hundred participants at government and NGO level including grass roots target audience; produced few video documentaries and screened those extensively; and co-ordinated a local Network Of Development Workers (DWIN).

The formation of DWIN and success in disseminating information of gender equity to the grass roots level through these local level NGOs had added a greater impact on participation of men and women in the country's development process. The DWIN is composed of more than 140 local organisations in 13 networking areas (districts). Gender equity, human rights and environment are the primary issues addressed by these networks.

STD's gender training has been well taken by the NGO community, the civil society and the government. STD is the only gender focused organisation in the country which offers extensive training on gender equity for recipients of different level. The positive attitude of government institutions/ machinery in organising and receiving gender training, participation in the Trainers Core Group (TCG) has further added value to that. The TCG is now involved in training more and more government officials on gender equity and gender mainstreaming.

Bangladesh Centre for Development Journalism & Communication

Decision: 95/99, 1999-2002

The objective in Bangladesh Centre for Development Journalism & Communication (BCDJC) is to help the press attain a free, responsible and constructive role in Bangladesh's democracy to improve the quality of newspaper, its content and make-up of district towns where local newspapers have obtained significant interest from the readers.

An agreement was signed with BCDJC on August 11, 1999, while the first disbursement was received by BCDJC on 23 November 1999. Due to this it was not possible for BCDJC to make any contributions during the first quarter of the project period.

PERSONNEL & CONSULTANCY FUND¹⁹

The main objective of the Personnel and Consultancy Fund is to facilitate Planning, decisionmaking, follow-up activities related to development cooperation between Sweden and Bangladesh and to help strengthen administrative and technical capabilities through competence development in areas of relevance for the Development Cooperation between the two countries.

Although the scope for utilisation of Personnel & Consultancy Fund was broad but until early 1999, the fund has been used mainly to cover the travel cost related to training courses arranged through Sida. A review of Sida International Training Programme was conducted in 1999. The reviewers came to a conclusion that the effects of the training programme was positive as most participants reported that they experienced change in knowledge, attitude and practice and developed practical skills, appropriate to their work .

Since early 1999 the Embassy, in consultation with the External Resources Department started utilising the fund for those activities which are more related to facilitate the planning procedure for the programme cycle of the development cooperation with Bangladesh, i.e. Consultancy studies, feasibility studies, identification, preparation, implementation and follow-up of projects related to ongoing and future Development Cooperation between Sweden and Bangladesh.

In the matrix same numbers have been shown under planned and achieved target for both the components, this is because the Embassy has no control over the number of invitation Bangladesh will receive from Sweden, number of candidates will be nominated from Bangladesh and finally selected by the course organisers.

Total average cost of each training programme is SEK 100,000 out of that approximately SEK 12,000 been used from this fund to cover the Int. travel cost for individual training and the rest amount is paid by Sida through different course organiser in Sweden.

¹⁹ Agreement between Bangladesh and Sweden Follow-up Report on International Training 1999 (Embassy Dhaka)

KREDITER

Dieselgeneratorer

Projektbeskrivning och bakgrund

Vattenkrisen i Dhaka ökar i takt med att energikrisen där förvärras. Dhaka är för närvarande i princip helt beroende av grundvatten från borrhål, totalt rör det sig om cirka 230 vattentäkter varav 95% är beroende av elektricitet. Vattenbristen är sådan att de 230 vattentäkterna måste vara i funktion hela dygnet om man skall lyckas förse de cirka 8,6 miljoner invånarna i Dhaka med dricksvatten. I områden som inte täcks av det kommunala vattenledningsnätet sker distribution med tankbilar, som hämtar vatten från de borrhål/vattentäkter som har tillgång till elektricitet. I normalfallet kan Dhaka Water Supply and Sewerage Authority (DWASA) tillhandahålla vatten till cirka 70 % av befolkning, men i tider med energibrist får endast 50 % dricksvatten. Befolkningen är naturligtvis missnöjda med detta, vilket har tagit sig uttryck i öppet handgemäng, där invånare i ett slumormåde gick hårt åt vattenverkets eget folk, som körde ut tankbilar.

Insatsens omfattning är att leverera och installera 100 stycken Volvo Penta dieselgeneratorer i lika många pumpstationer i Dhaka. Dessutom ingår reservdelar, utbildning och servicekontrakt att genomföras av Volvos representant i Dhaka, Swedish Motors Ltd. Den beräknade leveranstiden är fyra månader från undertecknande av kontrakt och installationen beräknas vara färdigställd sex månader efter kontraktssignering. Generatorerna placeras i befintliga pumphus. För närvarande har DWASA 42 egna generatorer, och med projektets 100 täcks 53 % av de brunnar som sedan tidigare inte har något back-up aggregat. Fortfarande har 88 brunnar ingen back-up facilitet. Den föreslagna lösningen på vattenförsörjningproblemet förutses bli långvarig, man beräknar att dieselgeneratorerna skall användas i upp till 10 år.

Utvecklingsmålet för insatsen är att befolkningen i Dhaka skall få bättre tillgång till vatten. Projektmålet är att genom installation av stand-by generatorer ge en jämnare elförsörjning till vattenpumparna vid brunnarna i Dhaka.

Relevans

De externt orsakade avbrotten i vattenförsörjningen har rapporterats uppgå till en nivå av 26 % av tiden under delar av 1997. Huvudorsaken till detta var "loadshedding", men även ett antal strömvabrott orsakade av vädret. Det typiska mönstret för "loadshedding" är att strömmen stängs av, och därmed pumparna, under cirka 8 timmar åt gången. Tillgänglig data visar att avbrotten har ökat från cirka 7 % av kapaciteten till över 16 % för 1997. I industrialiserade länder är de tekniska förlusterna kanske en tredjedel av de som förekommer i Dhaka. När vattenpumparna inte fungerar måste dricksvatten tillhandahållas med hjälp av tankbilar. Priset på detta vatten är cirka 15 gånger så högt som när det köps från kranen.

Eftersom cirka 45 % av alla hushåll i Dhaka har inkomster understigande fattigdomsnivån, och de därmed inte har möjlighet att köpa det dyra vattenet, har avbrotten allvarliga effekter på hälsan hos framför allt denna grupp.

En annan viktig effekt av förlusterna är påverkan på vattenkvaliteten. På grund av strömbavbrott och lågt tryck i vattensystemet töms ledningarna snabbt då pumparna stannar. Därmed leds förorenat avloppsvatten och dagvatten ner i brunnarna och medför höga bakteriehalter i det annars drickbara vattnet.

Erfarenhetsredovisning

Projektet är inte ännu helt färdigställt. Generatorerna har levererats till Dhaka och är nu under installation. En viss fördröjning i installationen uppstod eftersom montering ej ingick i kontraktet, vilket inte Dhaka WASA för medvetna om. External Resources Department (ERD) har liten erfarenhet av hantering av kreditfinansierade projekt. Byråkratin i rutinerna är besvärande, dels vid förhandling och godkännande av krediten, men även av betalningar under den. ERD menar att om de inte får betalt av köparen kan de inte honorera krediten, trots att ERD gått in i ett ovillkorligt åtagande. Diskussioner om detta pågår för närvarande.

Urbana transporter

Bakgrund och projektbeskrivning

Behovet av bussar uppgår till cirka 4 000 stycken i Dhaka, men det finns idag endast 300 bussar av normalstorlek. Regeringen i Bangladesh har fattat beslut om att handla upp 200 dubbeldäckade bussar. Det aktuella projektförslaget omfattar 50 stycken dubbeldäckade bussar från Volvo. Dessutom ingår ett antal studier och konsultuppdrag i projektet. Swedish Motors Limited (SML), importör och distributör av bland annat Volvobussar och auktoriserad serviceagent för produkterna ska enligt avtalsförslaget hålla reservdelar tillgängliga i lager i Dhaka i femton år.

Andelen svenska leveranser i projektet uppgår till 58 % (bl a buss-chassin) och detta bedöms vara godtagbart. 40% av utrustningen kommer från Storbritannien (karosser) och 2% från Bangladesh. Karossmonteringen kommer att göras av BRTC, det statligt ägda bussbolaget, lokalt i Dhaka. Genom detta välbeprövade förfarande kommer färdigställandet av bussar att ske gradvis och cirka två bussar kommer att levereras per vecka. Det är särskilt bra att köparen tar aktiv del i färdigställandet av bussarna eftersom detta underlättar framtida underhåll och service.

Den *övergripande målsättningen* med insatsen är att genom projektets demonstrationseffekter bidra till en organiserad kollektivtrafik införs i större omfattning i Dhaka. Projektmålet är införandet av ett väl fungerande, uthålligt och miljövänligt bussystem, baserat på de levererade 50 dubbeldäckade bussarna. Projektet beräknas bidra till en bättre luftkvalitet på de rutter som trafikeras av bussarna och en bättre etablerad

underhållsorganisation. Den utökade kapaciteten bedöms också medföra ökad tillgänglighet och säkrare transporter även för fattiga och kvinnor.

Projektet finansieras med en u-kredit uppgående till cirka SEK 94 016 460 med 50 procentigt gåvoelement. Gåvoandelen är cirka SEK 47 008 230 och Sidas subvention av EKN-premien uppgår till cirka MSEK 2 000 000 för del överstigande 6 %. Låntagare är Finansministeriet i Dhaka, BRTC är köpare av bussarna och kommer att ingå ett vidareutlåningsavtal för kreditdelen av finansieringen med External Resources Department (Finansministeriet).

Relevans

Som i många större städer är kollektivtrafiken ett problem i Dhaka. Större delen (60 %) av de personer som förflyttar sig i staden gör det till fots, bland låginkomsttagare är andelen 80% eller mer. Antalet långsamma cykelrickshaws ökar och förorsakar trafikstockningar. De motoriserade trehjulingarna, autorickshaws eller baby-taxis ökar även de och har skapat stora problem med luftföroreningar i Dhaka. Luftkvaliteten försämras snabbt och Dhaka håller på att bli en av de mest förorenade städerna i världen.

Miljöförbättringar

Varje år beräknas de 50 bussarna köra cirka 350 miljoner passagerarkm. Moderna högkapacitetsbussar kan, när de används på ett effektivt sätt, ha stor effekt på miljön i Dhaka. Följande skäl kan anföras för detta:

- Genom ett färre antal bussar reduceras antalet motorer
- Moderna motorer reducerar avgaserna från varje buss
- Genom att bussarna har fasta ruttor minskar antalet fordon som åker runt i Dhaka för att söka efter passagerare.

Nämnas bör dock att i perspektivet att flera tusen bussar behövs för transporter i Dhaka, är naturligtvis miljöeffekterna av detta projekt begränsade.

Jämställdhet/sociokulturella aspekter

Transport av kvinnor kan vara en känslig fråga i städer med högt invånarantal, och särskilt i muslimska länder. Kvinnor undviker fysisk kontakt och detta begränsar deras val av transportmedel. Konsekvensen är att många kvinnor reser med dyrare transportmedel och en stor del av den eventuella lönen går åt till resan.

Bussar är det billigaste färdmedlet och BRTC försöker skapa förutsättningar för kvinnor så att de bekvämt kan resa med bussarna. BRTC har introducerat ett antal bussar som endast får användas av kvinnor. Idag finns två bussar som är reserverade för kvinnor som trafikerar rutten från centrum till universitetet och till en klädesfabrik på morgonen och på eftermiddagen.

Några av BRTCs rutter tillåter endast sittande passagerare. Det är naturligtvis positivt för kvinnliga passagerare. På andra busslinjer har ett antal sittplatser reserverats för kvinnliga passagerare. Antalet yrkesarbetande kvinnor i Dhaka är litet, endast tre procent av dem arbetar. Att expandera bussnätet i Dhaka bedöms vara viktigt för hela befolkningen, men i synnerhet för kvinnliga pendlare. Enligt "Bangladesh National Women Lawyers Association" anknyter utnyttjandet av bussar till:

- Regelbundet tillhandahållen service
- Säkerhet (mot olyckor och våld)
- Bekvämlighet (endast sittande passagerare tillåtna, sittplaster eller bussar reserverade för kvinnor)
- Luftföroreningar (dåliga förhållanden i autorickshaws och tempos)

Ökad busservice skulle innebära både ekonomiska fördelar och ökad säkerhet för kvinnorna.

Erfarenhetsredovisning

Låneavtal har tecknats av Skandinaviska Enskilda Banken med External Resources Department (ERD). Eftersom man i Bangladesh endast får betala 4 procents ränta på sina krediter har problem uppstått vid godkännande av Sidas kreditupplägg, där 50 % av finansieringen utgörs av en gåva och 50 % av en kredit till marknadsvillkor. Man väljer i Bangladesh att bortse ifrån gåvoelementet och ser endast krediten till marknadsvillkor. Detta medför att en "hard loan committé" som sorterar under premiärministerens kansli måste godkänna krediten och byråkratin är tyngre än normalt. Det kommersiella kontraktet är ännu inte undertecknat, men förutses skrivas under hösten år 2000. Rutinerna för att detta skall ske är något oklara med ett antal olika kommittéer som skall godkänna projektet. Leveranser beräknas kunna börja ske i slutet av år 2000.

ENSKILDA ORGANISATIONER

Målet med stödet till enskilda organisationers utvecklingssamarbete är att främja utvecklingen av ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle och stärka de lokala samarbetsorganisationerna i utvecklingsländer. I linje med direktiven för denna bidragsform betonas kunskapsuppbyggnad och lokal kompetensutveckling, samt organisationsstärkande insatser. Sidas bidrag utgör högst 80% av verksamheten, 20% utgör organisationens egen finansiering. Den geografiska och sektoriella fördelningen återspeglar alltså organisationens egna prioriteringar

Nio av tretton organisationer med vilka Sida har ramavtal är verksamma i landet: Diakonia, Rädda Barnen, Forum Syd, Pingstmissionens utvecklingssamarbete (PMU), Svenska Missionsrådet, Röda Korset, Svenska Kyrkan, LO/TCOs Biståndsnämnd.

Svenska Missionrådet förmedlar Sida-bidrag till Erikshjälpen, Vännernas Samfund, Nybygget Kristen Samverkan, ADRA Bangladesh och Mission Aviation Fellowship (MAF). Forum Syd förmedlar bidrag till Föreningen för SUS, Stödföreningen för folkskolor, Vänortsföreningen Jönköping Bangladesh samt Svalorna. I LO/TCOs samarbetet ingår Industrifacket, Lärarförbundet, de offentliganställdas olika förbund, samt SEKO.

Underlag för resultatredovisning har inkommit från samtliga berörda organisationer. Dessa visar på en ökad inriktning mot mänskliga rättigheter och demokrati, en bibehållen nivå i stödet till hälsovård och ett minskande stöd till undervisningsområdet under perioden. Insatserna riktas till de fattigaste och mest utsatta grupperna i samhället såsom kvinnor, barn, handikappade, landlösa och stamfolk. De svenska organisationerna arbetar för att, genom partnerorganisationer, stärka dessa gruppers organisering, medvetandegöra och höja kunskapsnivån i syfte att öka deras möjligheter att påverka och förbättra sin situation.

Av rapporteringen framgår att vissa delar av verksamheten har utvärderats. Vidare synes den instabila politiska situationen i landet och de återkommande 'hartals' försvåra och försena genomförandet av planerad verksamhet.

Totalt uppgår stödet till 102,5 mkr för budgetåren 1995/96, 1997, 1998 och 1999.

HUMANITÄRA INSATSER

På kort sikt har humanitära behov i samband med naturkatastrofer tillgodosetts. Liv har räddats och skador hos människor, boskap och infrastruktur har begränsats. Även resultat på längre sikt har uppnåtts. Stöd till återbyggnad i ett tidigt skede av katastrofen, bl a i form av mikrokrediter, har i många fall bidragit till snabb återhämtning. En generell erfarenhet från det humanitära biståndet i Bangladesh är att ett långsiktigt tänkande och förebyggande insatser har bidragit till att minska sårbarheten och har ökat katastrofberedskapen. Ökade insatser för utbildning av volontärer, förstärkning av lokal kapacitet, underhåll under perioden bedöms ha bidragit till att den lokala mobiliseringen av resurser under översvämningen hösten 1998 var snabbare och effektivare än vid översvämningar under tidigare år. Antalet döda kunde därmed begränsas jämfört med tidigare år och samhällets återhämtning till normala förhållanden gå snabbare. Trots att beroendet av hjälp utifrån fortfarande är stort har lokal kapacitet och metoder utvecklats. En annan erfarenhet är att ju bättre nätverk den svenska organisationen har i landet dess effektivare kan den drabbade målgruppen nås.

Ett gemensamt problem är svårigheten att med extern hjälp nå fram till de mest drabbade. Det finns risk för att internationellt bistånd i sin vilja att stärka kända och större lokala organisationer i själva verket inte når de mest utsatta. Relativt små organisationer som arbetar småskaligt och har god lokalkännedom har ofta lättare nått ut med det humanitära biståndet än de större.

En lärdom för de små organisationerna är att det är viktigt att välja strategi om man vill använda begränsade resurser, särskilt i en långt utdragen katastrofsituation som hösten 1998. Valet mellan att satsa på matstöd och matdistribution under det akuta skedet eller på att erbjuda den lokala samarbetsorganisationen snabba och fördelaktiga krediter till husreparationer och inkomstskapande aktiviteter kan ha avgörande betydelse för målgruppen på både kort och lång sikt.

BILAGOR

RESULTATREDOVISNING FRÅN PROJEKT-MATRISER

Landsbygdsutveckling

Rural Employment Sector Programme
Mikrokrediter

Hälsosektorn

Utbildningssektorn

Non-formal Education Programme 2
Non-formal Education Programme 3
Gonoshahajjo Sangstha-GSS
Campaign for Popular Education-CAMPE

Demokrati och mänskliga rättigheter

Ain O Salish Kendra- ASK
Association for Community Development-ACD
Bangladesh National Women Lawyers Association-BNWLA
Steps Towards Development-STD
Bangladesh Centre for Development Journalism & Communication-
BCDJC

Personal och Konsultfonden

Krediter

Dieselgeneratorer
Urbana transporter

Svenska Enskilda Organisationer

Svenska Missionsrådet
Svenska Kyrkan
Diakonia
Pingstmissionens utvecklingsenhet
Forum Syd
Svenska Röda Korset
Rädda Barnen
LO/TCOs Biståndsnämnd

Humanitära insater

Svenska Missionsrådet
Svenska Kyrkan
Diakonia
Pingstmissionens utvecklingsenhet
Svalorna
Svenska Röda Korset
Svenska Räddningsverket

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
LANDSBYGDSUTVECKLING							
Rural Employment Sector Programme III							
RESP-III, beslut GD 48/96. Totalt avtal 210 miljoner SEK. 1 juli 1996 - 30 juni 2000. Delprogram: - PEP - BIS - IDP - ISP	Socio-ekonomisk utveckling av landsbygden i Bangladesh, med betoning på förbättrade levnadsvillkor för fattiga kvinnor	PEP: Realökning av inkomster för landsbygds fattiga samt förbättrade levnadsvillkor BIS: Förbättrad kapacitet inom BRDB IDP: Förbättrad infrastruktur, främst vägar och broar, på landsbygden ISP: Förbättrad kapacitet inom LGED	Mikrokrediter har förbättrat levnadsvillkoren för fattiga på landsbygden. Transporter har underlättats pga förbättrade vägar och broar. Säsongssysselsättning har getts till utsatta fattiga kvinnor. LGED är en effektiv organisation.	PEP: Bildande av PEP-grupper, sysselsättningskapande aktiviteter. BIS: Utbildning av personal, studier och organisations- och kapacitetsutveckling IDP: Byggnation och underhåll av infrastruktur samt teknisk utbildning. ISP: Utbildning av personal	Se delprogrammen nedan.	189 MSEK utbetalt av totalt 210 MSEK för perioden 1/7 1996 till 30/6 2000. Utnyttjande-graden är över 90% när cirka 6 månader är kvar.	RESP genomförs på landsbygden i distriktet Greater Faridpur. De olika delprogrammen redovisas var för sig nedan. Utvärdering av RESP genomfördes 1998, rapport "Ending Poverty?". Programmet genomförs och kostnadsförts enligt plan.
PEP (Productive Employment)		Substantiell ökning av inkomster och utnyttjade egenresurser för fattiga på landsbygden (inkl. "empowerment")	Mikrokrediter har haft positiv effekt för fattiga på landsbygden i form av inkomstökning, men verksamheten är i sig själv ej tillräcklig för fattighedsbekämpning. PEP har ej innefattat de fattigaste av de fattiga (hard core).	3100 nya grupper. Mål: År 2000 skall finnas 7285 grupper med 145 700 medlemmar.	76 000 nya medlemmar har bildat 3457 grupper som utnyttjat 190 000 krediter (97% återbetalning). Totalt 150 000 medlemmar. Cirka 7000 årsarbeten för fattiga och landslösa. Ökad social medvetenhet samt	Av totalt cirka 79 MSEK har 71 MSEK utnyttjats.	Kvantitativa projektmål uppfyllda, men oklart om jämställdhetsaspekten. Kvarstående problem med institutionella statusen för PEPs grupper och organisation.
BIS (BRDB Institutional Support)		Stärka BRDBs kapacitet att genomföra fattighedsbekämpande landsbygdsprogram	Programmet har fokuserat på studier, workshops och träning. Långsiktiga effekter beroende på externa faktorer tex regeringens vilja till reformering av BRDB.	Stärka samordningen inom BRDB. Utveckla ledningsfunktionen och organisationens struktur. Personalträning.	BRDBs planerings och uppföljningskapacitet har stärkts. Över 20 rapporter och studier har publicerats och 12 workshops har arrangerats om fattighedsbekämpning.	Av totalt cirka 13,5 MSEK har 11 MSEK utnyttjats.	BRDB har kvarvarande institutionella problem vilket begränsar dess kapacitet. Externa faktorer har påverkat BRDBs utveckling negativt.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Rural Employment Sector Programme III							
IDP (Infrastructure Development)		Förbättra infrastrukturen på landsbygden (vägar och marknadsplatser) för att öka befolkningens rörlighet och tillgång till social service, arbetsmarknaden och lokala ekonomin.	Vägnätet i Faridpur har förbättrats vilket underlättar transporter, kommunikationer och handel. Effekten för de fattigaste dock oklar. Säsongsmissig sysselsättning har getts, men fortsatt beroende av offentliga arbetsintensiva program för fattiga.	115 km vägar förbättras, 1571 vägar underhålls och 115 km träplanteringar görs utefter vägrenar. 828 m broar och kulvertar byggs. 500 kulvertar installeras.	127 km vägar förbättrats. 1 700 km vägar och cirka 50-150 km träplanteringar utefter vägrenar underhålls. 1 670 m broar/kulvertar har byggts. 5 300 kulvertar har gjutits. 520 m kulvertar har installerats. 31 marknadsplatser har byggts.	Av totalt 53,7 MSEK har 52,2 utnyttjats.	Projektmålen har uppnåtts. Enligt Sidas utvärdering är det dock tveksamt om infrastrukturen varit fattigdomsfokuserat. Totalt har 80% av RESPs budget allokaterats till byggnation och underhåll av vägar, marknadsplatser och annan infrastruktur.
ISP (LGED Institutional Support)		Stärka LGEDs institutionella kapacitet	Långsiktiga effekter beroende på LGEDs förmåga att arbeta utan tekniska rådgivare (finansierade av givare).	LGED har administrativ, teknisk och finansiell kapacitet att genomföra sina planer. Innefattar planering, genomförande och uppföljning både centralt och i distrikten.	LGED är en kompetent nationell institution för infrastrukturutveckling och unik för ett utvecklingsland enligt en Sidautvärdering (Sida Evaluation Report 98/29).	Av totalt 40 MSEK har 36 MSEK utnyttjats.	Projektmålen har uppnåtts men LGED fortfarande beroende av ISP stöd.
Summa:						359,2 MSEK	
Sammanfattande bedömning:	RESP har åstadkommit goda resultat inom byggnation av vägar och marknadsplatser. Säsongsmissigheten har bidragit till inkomster för fattiga kvinnor. Beroendet av staten och givare dock stor. Mikrokreditverksamheten har gett goda resultat, men tonvikten har legat på utbildningsmål och återbetalningsgrad och mindre på att nå de fattigaste grupperna på landsbygden. RESP har bidragit med innovativa lösningar på hur man arbetar inom infrastruktur för att involvera landsbygdsbefolkningen, t ex "Labour Contracting Societies". Tekniska lösningar på vägarbeten och träplantering har spridits till andra program. LGED har under RESP utvecklats till den effektivaste centrala institutionen i landet. Det svenska stödet har bidragit till denna institutionsuppbyggnad.						
Källor	RESP Annual Reports 1997 to 1998, diverse projektdokument samt Sidautvärderingen "Ending Poverty", november 1998 om hela RESP-stödets effekter.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Rural Employment Sector Programme III							
Rehabilitering 1998 års översvämnings. Beslut NATUR/ALA/157/99 och 180/99 om totalt 101 miljoner SEK. RESP/IDP 40 miljoner SEK, RESP/IDP 30 miljoner SEK, BURO Tangail 2 miljoner SEK, Dhaka WASA 4 miljoner SEK, Proshika 25 miljoner SEK.	Rehabilitering av infrastruktur i Greater Faridpur och Dhaka samt assistans till drabbade fattiga människor på landsbygden med syftet att återfå den levnadsstandard man hade före översvämningen.	IDP: Fungerande vägar, broar och kulvertar i Gr. Faridpur. PEP: Levnadsstandard för fattiga samma som före översvämningen. BT: Se PEP ovan. Proshika: Se PEP ovan. DWASA: Fungerande vattenpumpar i Dhaka.	IDP: Vägar och broar rehabiliterade, arbete pågår. PEP: Krediterna har medverkat till att fattiga återhämtat sig från översvämningen. BT: Se PEP ovan. Proshika: Se PEP ovan. DWASA: Arbetet pågår	IDP: Reparation av vägar, broar och kulvertar. PEP: Erbjudna nya mikro-krediter till drabbade människor. BT: Se PEP ovan. Proshika: Se PEP ovan. DWASA: Utbyte av 42 skadade pumpar.	IDP: Ca 50 % av planerade rehab.-arbeten genomförda. PEP: 48165 har fått krediter, 2257 med. har fått sina lån efterskänkta. BT: Katastroffond etabl., mjuka krediter till drabbade. Proshika: 25 miljoner utbetalade. DWASA: Inga medel utbetalade.	IDP: Ca. 25 av 40 miljoner utbetalade tills i maj 2000. PEP: 30 miljoner utbetalade. BT: 2 miljoner utbetalade. Proshika: 25 miljoner utbetalade. DWASA: Inga medel utbetalade.	
Källor	"Annual Progress Report, 1 July 1998-30 June 1999", RESP Programme Coord. Unit, 1999. "Report on Flood Rehabilitation Activity with Sida assistance" PEP, 2000. "Study on Flood Rehabilitation Support to Bangladesh, Flood 1998", Swedegroup, 2000.						
RESP III Lån I, Beslut 1996-05-30, Tidsperiod 1996 - 2000.	Stöd för landsbygdsutveckling.	Förbättra infrastrukturen på landsbygden, dvs att uppgradera och rehabilitera vägar för att uppnå ett förbättra kommunikationer och därmed förbättra möjligheter för utökad handel och skapa förutsättningar för ökade arbetstillfällen.	Uppnådda goda effekter. Fysiska mål har på ett tillfredställande sätt uppnåtts. Investeringar i infrastruktur som vägar och invallningar har haft positiva effekter på jordbruksproduktion och handel, liksom bidragit till inkomster för de fattiga på landsbygden.	Kreditfinansiering av de i det övergripande programmet integrerade vägar av typ matar/landsbygdsvägar och även av konstruktion och förbättringar på broar i distrikten: Faridpur, Madaripur, Rajbari, Goplonj och Sharipur under 96/97 - 97/98.	Den avtalade kvantiteten broar har byggts och håller överlag en kvalitet som motsvarar de uppställda kraven.	40 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Rural Employment Sector Programme III							
RESP III Lån II, Beslut 1999-01-04/INEC-FIN-002, Tidsperiod 1998 - 2000.	Stöd för landsbygds-utveckling.	Förbättra infrastrukturen på landsbygden, dvs att uppgradera och rehabilitera vägar för att uppnå ett förbättra kommunikationer och därmed förbättra möjligheter för ökad handel och skapa förutsättningar för ökade arbetstillfällen.	Pågående, ej möjligt att se effekter ännu.	Arbetsintensiva insatser vid byggnation matar/landsbygdsvägar och konstruktion och förbättringar på broar i distrikten: Fardipur, Madaripur, Rajbari, Goplgonj och Sharipur.	Pågående	35 MSEK	Utvädgning av kreditfinansiering i ovanstående program
TRIDP, Beslut 1997-10-31, Tidsperiod 1998-2000.	Utveckling av infrastruktur på landsbygden i nordvästra Bangladesh.	Ekonomisk utveckling och minskad fattigdom genom i princip sänkta transportkostnader som ett resultat av förbättrade vägar och annan transportinfrastruktur.	Konsultkomponenten har varit tillfredsställande då antalet mantimmar konsulterna i projektet lagt ned stämmer överens med planen.	Svenska insatsen finansierar ett konsultuppdrag -Institutional Support Project där HIFAB leder en grupp av Project Supervision Consultants för att förstärka projektleddningen.	Pågående	33 MSEK	Samfinansiering med flera givare Asian Dev. Bank, IFAD, OECF.
Summa						108 MSEK	
Källor	ProMemoria 1996-02-27 "Fortsatt stöd till Rural Employment Sector Programme RESP III", Natur-1995-0240, R Samuelsson. Sida evaluation 98/29 avseende hela RESP programmet. Beslut INEC-FIN/002 1999-01-04.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Mikrokreditprogram							
Proshika: Uthållig utveckling för fattigdoms-bekämpning och omsorg om miljö, Phase V (1994-1999). Beslut 64/94	Uppnå strukturell fattigdoms-minskning, miljöskydd, bättre status för kvinnor, ökat folkligt deltagande, ökade möjligheter för människor att utöva sina demokratiska och mänskliga rättigheter.	Projekt: Gruppbildning; medvetandeträning av fattiga; stöd till inkomstgenererande verksamheter; miljöskydd, skolutbildning; utbildning & infrastruktur inom hälsa; fattiga i urbana områden; kvinnoutvecklingsprogram; katastrofförberedande program	En tydlig positiv förändring både i den fysiska profilen av deltagande byar och i den socio-ekonomiska bilden av människorna i byarna. Ökad tillgång till allm. resurser, minskad diskriminering och exploatering av fattiga.	Snittinkomst Tk 40000/hh/år Sparande Tk 2800/år. Barns skolgång 84% Läskunnighet, M & K 49% resp. 44% Kvinnors kontroll över anv. pengar 75%, Giftemål utan hemgift 25%, Deltag. i trädplant. 40%, Spädbarnsdödl. (per 1000 barn) 78 st. Anv latriner 45%	Snittinkomst Tk 48635/hh/år, Sparande Tk 3329/hh/år, Barns skolgång 82%, Läskunnighet, M & K 64% resp. 47%, Kvinnors kontroll över anv. pengar 54%, Giftemål utan hemgift 32%, Deltag. i trädplant. 62%, Spädbarnsdödl. (per 1000 barn) 81 st, Anv latriner 57%	10 MSEK för perioden 1996-1997. Utbetalt 6 MSEK 1996 och 3,5 MSEK 1997 enligt plan.	Sida har varit en av fem givare till Proshika under Phase V, Sida dock endast fram till 1997. Fortsätter samarbetet med Proshika genom stöd till studier och utredningar av ömsesidigt intresse. Proshika har även fått rehabiliteringsstöd efter översvämningen 1998.
Summa						15,4 MSEK	
Sammanfattande bedömning	Mikrokrediter har givit goda resultat vad gäller inkomstökning för medlemmarna. Förmågan att klara naturkatastrofer och andra externa chocker har förbättrats.						
Källor	BURO Tangail, A brief assessment, Proshika's Project Completion Report, Phase V (Nov. 99), diverse årsrapporter. Årsrapporter från organisationerna (1997, 1998) samt diverse rapporter från Världsbanken, UNDP (t ex "The Dancing Horizon"), BIDS fattigdomsstudier (62-village Analysis of Poverty Trends), H Zillur Rahman, Dynamics of Rural Poverty, 1998, etc.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
HÄLSOSEKTORN							
Fourth Population and Health Project (FPHP) Avtal 1992/93 - 95/96.	Miskad fruktsamhet i Bangladesh och förbättrad hälsa hos fr a kvinnor och barn och fattiga	Ökad preventivmedelsanvändning, ökad vaccinationstecning och förbättrad sjukvård för barn under 5 år, förbättrad mödravård, minskad sjuklighet och dödlighet i fattigdomsrelaterade sjukdomar, Förbättrat näringstillstånd hos mödrar och barn.	Bidragit till förbättrad hälsa och en reduktion i fertiliteten. Projektet har sannorikt ej nått de fattigaste i samhället och heller inte påverkat Gendersituationen. Mödradödligheten sannorikt heller ej påverkad.	Hälsoprojekt som drivs genom ett WB-konsortium som inkluderar 9 givare och innefattar 66 delprojekt	Se kommentarer	95/96-97: MSEK 114,276	Se utvärdering: Forth Population and Health Project Bangladesh, End of Project Evaluation, Mars 1999
Health And Population Sector Programme (HPSP), Avtal 1998/99-2002/03.	Förbättrad Hälsa (och family welfare status) hos kvinnor , barn och fattiga i Bangladesh	Förbättrad Hälsa-och sjukvård. Reformering av Hälsosystemet i Bangladesh, genomförande av ett sektorprogram inom hälsoområdet	Ken ej bedömas fn	Reformering av Hälsoministeriets verksamhet, ökad kvalitet på utbudet av hälsojjänster.	Betydande framsteg i reformeringsprocessen Ännu obetydliga förändringar av hälso servicen till befolkningen	97-99: MSEK 35,479	
Menstrual Regulation Training and Service program (MRTSP) Avtal: 95/96-97. Beslut SEKA 87/95, 33/98, 67/99.	Förbättrad Sexuell och Reproduktiv Hälsa och Rättigheter för fattiga kvinnor i Bangladesh	Sänkning av Mödradödligheten genom ökad tillgång till säkra tidiga aborter (MR, Menstrual Regulation), preventivmedel och behandling av sexuellt överförbara sjukdomar.	Bidragit till att säkra aborter kunna t erbjudas ca 400 000 kvinnor per år i Bangladesh som annars skulle ha varit hänvisade till illegala osäkra aborter.	Utbildning av Hälso personal (Läkare och FWV) i MR, Utförande av MR, Preventivmedelsrådgivning och distribution av preventivmedel	Utbildade läkare 971, övriga 1020, MR utförda 164 224, Preventivmedelklienter 159 481, rådgivning 204 147	95/96-99:MSEK 12,747	Från 2000 skall alla MR-aktiviteter finansieras via HPSP
Bangladesh Association for prevention of Septic Abortions (BABSA), Avtal 95/96-97. Beslut SEO 99/94, 42/98, 64/99.	Se ovan	Se ovan	Se ovan	Utbildning av MR-personal, Sprida information om MR-aktiviteter, distribution av MR-utrustning, Analys av och forskning kring MR	utbildning av läkare 996, övrig personal 1660, MR 15 803, preventivmedelsklienter 13 234	95/96-99 MSEK 1,727	Från 2000 skall alla MR-aktiviteter finansieras via HPSP

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
HÄLSOSEKTORN							
Mohammapur Fertility Services and Training Centre (MFSTC). Avtal 95-97. Beslut 79/97.	Se ovan	Se ovan	Se ovan	Utbildning och service delivery av SRH-tjänster inkl MR	Utbildade läkare i MR 34, övriga 284, MR utförda 20 464, STI behandlingar 1470, preventivmedelsklienter 109 836	95/96-99: MSEK 2,4	Från 2000 skall alla MR-aktiviteter finansieras via HPSP
Bangladesh Women's Health Coalition (BWHC), Avtal 95/96-97. Beslut SEKA 171/95, 63/99.	Se ovan	Se ovan	Se ovan	Sjuk och Hälsovård inom området sexuell och Reproduktiv hälsa inkluderat MR, Informationsaktiviteter kring Hälso- och sociala frågor, Utbildning av läkare och annan hälsopersonal i SRHR, Forskning	Utbildat 12 läkare och 406 övriga, utfört 19 875 MR, Beh 17 258 STI fall och gett preventivmedel till 82 168. Förebyggande mödravård till 48 737, rådgivning till 191 884	95/96-99:7,202 MSEK	Från 2000 skall alla MR-aktiviteter finansieras via HPSP
MR-equipment	Se ovan	Inköp av material för MR	Se ovan	Inköp av MR-material	Material inköpt	97-99:MSEK 3,218	Från 2000 skall alla MR-aktiviteter finansieras via HPSP.
BRAC- Reproductive Health and Disease Control project, Avtal, 97. Beslut 47/97.	Se ovan	Sänkning av mödrasjuklighet och dödlighet genomökad tillgång till hälsojourer inom området sexuell och reproduktiv hälsa.	Se ovan	Sjuk och Hälsovård inom området sexuell och Reproduktiv hälsa	Utbildat 8 läkare och 98 övriga, utfört 2104 MR, beh 3424 STI och 16 256 Preventivmedelspatienter.	95/96-99:MSEK 7,4	Från 2000 skall alla MR-aktiviteter finansieras via HPSP
Summa:						184,174 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
UTBIDNINGSSATSATSER							
Nonformal Education Project 2							
Nonformal Education Project 2 (NFE2) July 1996-June 2001, Decision: REMA 33/97.	Raise adult literacy rate from 35% (1991) to 62% by year 2000, strengthen institutional structure and capacity of NFE and create employment opportunities.	To provide non-formal education to illiterate adolescents and adults.	Increased male and female awareness of access to and the relevance of literacy. Through literacy programme increase awareness of human rights and environmental issues. Realisation that literacy should be linked to economic development.	190 Thanas coverage (1996-2001 in 31 Districts). Target population 8,17 million (1996-2001) adolescents and adults (14-45 yrs).	118 Thanas (1997-98), 121 Thanas (1998-99) Actual population: 3,17 million in 1998, 2,45 million in 1999, with a total of 5,62 million, compared to planned 5,72 million for the period.	Planned costs for 1997-1999 was 62,1 MSEK, with an actual disbursement of 57,9 MSEK. (Total project budget is 69,57 million USD)	Weak management and monitoring skills. Swedish support for quality monitoring contributes to positive change.
		To develop and implement an effective post-literacy package to sustain literacy and to relate non-literates with the mainstream of economic activities, especially for women.	Increased female participation in literacy.	Post-literacy project for male/female neo-literates.	To be piloted from February 2000 - December 2000, then evaluated and replicated.		The outcome of pilot post-literacy is crucial for the future of NFE in Bangladesh.
		Emphasis on gender parity at all levels, with minimum of 50% of the literacy centres must be female teachers.	Quantitative target too ambitious, quality output undermined. GoB contracting NGOs to implement.	74883 Centres for 1997-98, 74883 centres for 1998-99.	105 806 Centres for 1997-98, 81 989 Centres for 1998-99.		
Summa						57,9 MSEK	
Sammanfattande bedömning	More focus on quantitative targets is still undermining the quality of literacy attained by the target population, especially taking into account the weak aspects of the management system, which includes monitoring. However, technical assistance interventions in this area may help to improve the situation provided quantitative targets are more realistic and achievable. The highlight of the project and a top priority for the country is the piloting of a post-literacy programme from February 2000, and a replication of best models of post-literacy.						
Källor	NFE PP Sep. 97, Sida-LFA Workshop March 1997, GoB Annual Progress Reports 97/98, 98/99, GoB Annual Plan of Operations, GoB Orientation Meeting on Pilot Post Literacy and Continuing Education, Jan. 2000						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Non-formal Education Project 3							
NFE 3: Non-formal Education Project 3 (Basic Education for Hard to Reach Urban Children), Sida Support January 1997 - December 1999, Decision: DESO 834/97.	Same as NFE 2 Project: Raise literacy level, strengthen institutional capacity and capacity of NFE and create employment opportunities.	Impart basic education to children and adolescents who constitute the under-privileged hard to reach working urban children, and develop skills for income generation in six cities of the country. Implemented through NGOs.	Male and female access to a needs based NFE programme for working children. Gradual awareness of child rights and labour issues among parents, communities and employers.	6 cities: Dhaka, Chittagong, Rajshahi, Khulna, Barisal and Sylhet, to be covered. Target population 351 000 of 8-14 years of age group (1996-2000).	1997-98: Dhaka, Chittagong, Actual population: 126 000 in 1998-99.	Of planned 45 MSEK 1997-1999, 29,64 MSEK was utilised. Total project budget USD 18,4 million.	Extended for Yr 2000. Core funding. Sida co-financing with GoB, UNICEF and DFID. Due to long delay in signing agreement in 1997, Sida funds for 1997 was utilised in 1998.
		A minimum of 50% of the target population will be girls.	Opportunity to study and learn about the very vulnerable groups, especially girls, and their conditions, problems, opportunities and what can be done to improve the situation.	Number of centres 1997-99, 50% female learners. Implemented by NGOs entirely.	More than 50% of learners are girls. As of June 1999, 150 NGOs were implementing.		Whole project implemented by NGOs under GoB supervision. This is an innovative pilot project. However, weak management and monitoring structure. Sida's technical assistance on quality monitoring may contribute to changes.
	See above	Develop a national strategy on working children.	More focus on post-literacy activities that could provide the children with better opportunities or alternatives.	National policy development, post-literacy activities.	Workshops/seminars on child labour, communication strategies, formative evaluation, focus group discussions etc.		Creating safer work environment along with literacy and training is essential.
Summa						29,6 MSEK	
Sammanfattande bedömning	This pilot and innovative project for hard to reach children workers if adequately implemented, monitored and managed could help to develop a workable model for addressing the issues of child labour. This will be done in the context of the Child Rights Convention to which Bangladesh is a signatory, and help to resolve human rights issues in the long-term.						
Källor	GoB Annual Review Meeting, April 1998, LFA Workshop Report, March 1997, NFE PP 1996 to 2000 from 1997, GoB Annual Plan, Dec. 1998, Annual Plan of Operation, Budget and Progress 1998-99, dated January 1999, National Seminar on Policy and Strategy on Basic Education for Urban Working Children, Nov. 98, Report of the Participatory Workshop for Formative Evaluation of Hard to Reach Project, July 1999.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
UTBILDNINGSSATSER							
Gonoshahajjo Sangstha (GSS): 1994/95 - 1996/97), Extension up to June 30, 1998. Decision REMA 184/96.	Overall goal is the empowerment of civil society in general and in particular the poor and women, and reallocation of local resources through effective gender and class representation.	Effective participation of landless in local level decision-making process ensured. Poor and women enabled to defend legal and human rights and obtain a better legislation in their favour. Improved health status for poor, women and children.	Se sammanfattande bedömning.	50% of UP election seats won by landless in GSS working areas. 75% of GSS villages have shallish (village courts) controlled by landless. 50% of poor women will be able to defend their rights.	Increased participation of women in shallish and village groups. 55% of beneficiaries are women.	The total intended amount of 33 MSEK was reduced to a disbursed 24,5 MSEK. (See comments).	Sida co-financed GSS with 7 other donors. An appraisal of GSS Phase III (1998-2000) recommended consolidation. However, GSS also had weaknesses in management, accounting and monitoring. GSS activities are on hold due to litigation and mgt problems.
	The overall goal is reached through integrated programmes: Social Mobilisation and Development (SMDP), Education and Advocacy.	Concept of quality education introduced nationally. Sustainable literacy for poor increased in GSS working areas. Involvement of sectors of civil society in national decision-making process. Increased awareness and effective use of folk culture to fight fundamentalism and promoting democracy. The above to be carried out through 45 activities.	Se sammanfattande bedömning.	National curriculum includes recommendations by GSS. 30% increase in sustainable literacy of poor people. Establish 559 Rural Primary Schools, 17 Training Schools, 27 Model Schools and 2170 Adolescent Literacy Groups.	GSS was member in the Committee on Primary Education as part of the National Education Policy Team. 487 Rural Primary Schools, 12 Training and Model Schools and 2124 Adolescent Literacy Groups established (Dec. 1997). 53% girls.		
Sammanfattande bedömning	GSS's primary education programme has been seen as one of the best in the country and a model for other providers. However, due to the present political and legal battle of GSS, the programme is put on hold.						
Källor	Evaluation and Appraisal of GSS, Geoff Wood et al, Feb. 1993; Report GSS Strategic Planning Workshops, July-Aug. 1993; GSS Phase III Project Proposal, Oct. 1993; Appraisal of GSS (EC and ODA), Relf and Prag, Nov. 1994; Review of Phase III, Philpott et al, Feb. 1995; GSS Semi-Annual Report July-Dec. 1997; March 1998 GSS Project Proposal Phase IV (1998/99-2000/01); Main Proposal, April 1998, Appraisal Phase V, Reyniers et al, June 1998; GSS Project Planning Matrix and Plan of Action, Dec. 1998; GSS Special Audit, Thorvaldsen et al, Nov. 1998.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
UTBILDNINGSSATS							
CAMPE: Campaign for Popular Education: May 1998 - May 1999, Decision 102/98.	To increase enrolment in primary school and increase quality of education.	To design a scientifically acceptable and logistically feasible methodology for instituting the Education Watch sub-project, which will monitor the efficiency of the primary level education in Bangladesh. CAMPE has an advocacy role. At primary level: Increase gross enrollment with 110 % with emphasis on girls. Increase primary education completion rate to 75%. Improve quality of teacher training, supervision, monitoring and mgt.	Data can be used to verify government data for the primary education sub-sector. Critical policy issues on access, quality and management can be highlighted with broad participation.	240 villages coverage/ sample in rural areas of 6 divisions and urban centres. 48 000 households covered in survey. 480 schools covered. 3360 children 11-12 years to take ABC competency test. 8 mainly quantitative indicators.	312 villages covered. 42 548 household covered, 885 schools covered in school survey, 3360 children aged 11-12 years covered for assessing achievements and competencies. 10 mainly quantitative indicators included.	250 000 SEK was agreed and disbursed for the period May 1998-May 1999. Total budget for sub-project was 938 274 SEK.	Education Watch is a sub-project of CAMPE's national literacy campaign project. Co-financed with NOVIB, UNESCO, Canada and BRAC.
	Strengthen capacity at basic education level. Reduce gender gap and regional imbalances.	Revise and update curricula and relate to relevant needs. Set up effective information base at Thana level. Undertake innovative programmes, research and evaluations.	Professional development of quality indicators needed, and better analytical skills required for preparation of reports.	To publish annually a "State of Primary Education Report" and disseminate to all stakeholders.			
Sammanfattande bedömning	CAMPE's first effort to undertake a study "Education Watch" in a series of studies is commendable. In this first study, the emphasis was on quantitative indicators. However, qualitative indicators will be incorporated in subsequent studies. There is also a weakness in analysis.						
Källor	CAMPE Proposal for Phase III, Nov. 1998, GoB Education for All, Primary and Mass Education Division, Nov. 1999, CAMPE Hope not Complacency, Aug. 1999						
Summa						24,75 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorielit mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER							
(ASK) Ain o Salish Kendro Decision: 24/97 1997 - 1999	To establish the rule of law based on justice, gender equity and human rights.	Verify facts and gather information and dissemination for public awareness raising, lobbying and campaign to protect and improve human rights situation.	Increased awareness of human rights and women rights. Large group of women legally assisted and provided with basic needs.	Investigation: 435 cases. Training: 163 courses in family law, women and human rights. Client Support: Over 1500 clients assisted. Legal Aid: Over 1600 new clients. Documentation and Research: Dissemination of human rights and violations.	Investigation: 458 cases. Training: 276 courses. Client Support: Over 1500 assisted with aid, shelter, job search etc. Legal Aid: Over 1600 new clients (average plus 600/year). Documentation and Research: Extensive and as needed.	Total: 2,7 MSEK, Utbetalat: 2,4 MSEK	Known for its advocacy and lobbying.
(ACD) Association for Community Development Decision: 24/97 1997-1999	Facilitate human rights and democracy for grassroots women.	Increase women's participation in the democratic process at local level and raise awareness of human rights	Group members elected to Union Parishads. Women participate in Shalish Committees (local courts). Victim women return to family.	Investigation: Find out about violations at local level (police/community). Training: 91 sessions. Legal Aid: 15 cases. Workshops: 72 workshops. Documentation/Research: As needed.	Investigation: 11 incidents. Training: 89 sessions. Legal Aid: 11 cases (self-financed). Workshops: 68 workshops. Documentation/Research: Especially on womens participation in Union Parishads.	Total: 0,7 MSEK, Utbetalat 0,7 MSEK.	Intergrates all aspects of development at the local level.
(BNWLA) Bangladesh National Women Lawyers Association Decision: 24/97 1997-1999	Legal, social and economic rights of disadvantaged women recognised for participation in democratic process by society.	Provide justice and combat violence against women and children through networking, legal aid and promotion of women lawyers and remove discriminating obstacles.	Over 900 people aware about women and child right through training and workshops. Over 2395 legal cases settled. Over 50 women are sheltered during an average month.	Investigation: 72 (2/month). Training: 24 sessions. Workshop: 12 workshops. Legal Aid: Over 7 700 cases. Rescue of Women/Shelter: Total 350 women.	Investigation: 207 cases. Training: 23 sessions. Workshop: 19 workshops. Legal Aid: 6 659 cases. Rescue of Women/Shelter: Total 505 women.	Total: 2,7 MSEK, Utbetalat 2,5 MSEK.	Weak institutional and administrative capacity.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER							
(STD) Steps Towards Development Decision: 55/97 1997-1999	Gender development and advocacy on women, children, legal and human rights and environment.	To increase awareness and active participation in gender, human rights education through governmental and NGO initiatives.	Increased awareness of gender issues within government and NGO-community.	Workshops/Seminars: 70. Training: Several hundred participants. Printing Material Developed: Regular publications (quarterly). Video Production: Videos on women issues, child rights and environmental degradation produced and shown. Research: Plus 1000 cases.	Workshops/Seminars: 81. Training: Several hundred participants. Printing Material Developed: As planned. Video Production: Videos produced and widely shown. Research: As planned and used in advocacy, lobbying and campaigns.	Total: 4,9 MSEK, Utbetalat 4,9 MSEK	Weak managerial and financial capacity.
Summa						10,5 MSEK	
Sammanfattande bedömning:	All four organisations are well reputed for their respective approach to legal rights and gender issues. Overall objectives are very relevant to the needs in Bangladesh. There is a general weakness in administrative capacity.						
Källor	Data collected from NGO's Annual Reports from 1997 to 1998, plus fact sheets from respective NGO. Additional information from "Review of the Swedish Support to Democracy and Human Rights in Bangladesh" , November 1999.						
PERSONNEL AND CONSULTANCY FUND							
Personnel and Consultancy Fund Period July 1, 1998 to June 30, 2001 Training Component	To facilitate planning, decision making and follow-up of development cooperation projects through competence development	Strengthen administrative and technical capabilities through training of government officers, NGO- and private sector staff	The effects of the training is positive. In a follow-up report from 1999, most participants reported that they experienced change in knowledge, attitude and practice and developed practical skills, appropriate to their work duties	Number of courses 165, Nominated candidates 256, Finally selected and participated 92	Number of courses 165, Nominated candidates 256, Finally selected and participated 92	1,2 MSEK	Cost includes only international travel at approx. 12.000 SEK per participant (which is 1/8 of total course costs)

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
PERSONNEL AND CONSULTANCY FUND							
Planning Component Development co-operation planning between Bangladesh and Sweden, July 1, 1999 to June 30, 2001	To facilitate the planning procedure for the programme cycle of the development co-operation	Improve the co-operation through identification and preparation studies of future projects and programmes	Improved technical support to the planning phase of project cycles	IDEAL Appraisal, LGRD Secretary visit to Sweden, Law Commission visit to Sri Lanka, Post-RESP preparations, LGPP Feasibility Study, BRDB Impact Assessment, Closing of RESP-III	IDEAL Appraisal, LGRD Secretary visit to Sweden, Law Commission visit to Sri Lanka, Post-RESP preparations, LGPP Feasibility Study, BRDB Impact Assessment, Closing of RESP-III	2 MSEK	Started in 1999.
Summa						3,2 MSEK	
Sammanfattande bedömning	The fund has been used mainly for covering international travel costs. Participants where positive to the results from the courses (Follow-up Report 1999). Funding of preparation studies has improved quality of planning process.						
Källor	Agreement between Bangladesh and Sweden Follow-up Report on International Training 1999 (Embassy Dhaka)						
U-KREDITER							
Beslut nr FIN 221/98 U-kredit till 100 st diesel-generatorer för Dhakas vattenförsörjning	Förbättrad tillgång till vatten för boende i Dhaka.	100 st "stand by" generatorer finns installerade i 100 pumphus, för att användas vid avbrott i el-försörjningen.	Generatorena är för närvarande under installation, varför inga effekter ännu har registrerats.	Leverans och installation av 100 st dieselgeneratorer.	Leverans och installation genomförd.	Finansierat belopp 16,745 MSEK, varav gåva 9,172 MSEK.	
Beslut nr FIN 465/98 U-kredit till kollektivtrafik i Dhaka	Demonstrationseffekter bidrar till att organiserad kollektivtrafik införs.	Etablerandet av ett väl fungerande, uthålligt och miljövänligt bussystem (baserat på de 50 levererade bussarna).	Projektet är inte genomfört ännu varför inga effekter har registrerats.	50 st dubbeldeckarbussar av modern design i trafik i Dhaka.		Finansierat belopp 94,02 MSEK, varav gåva 49,1 MSEK.	
Summa						58,272 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
SVENSKA ENSKILDA ORGANISATIONER							
Svenska Missionsrådet							
SEKA 239/98							
ADRA, Women empowerment, 98:718.	Höjd livskvalité.	Mödrars och barns kost- och hälsosituation och deras familjers socio-ekonomiska status har under insatsperioden förbättrats genom kvinnors aktiva deltagande utifrån bildandet av grupper.	156 grupper med 3 787 personer på 13 platser har kommit igång, den ingångstartade processen fortsätter till 2002.	Grupper bildas utifrån vilka undervisning, sparande, kreditmöjligheter, hälso- och sanitetsinsatser görs.	Processen har kommit igång med 156 grupper enligt planerade prestationer.	3,841 MSEK	
Sammanfattande bedömning:	ADRA: Insatsen är en integrerad insats där mikrolån är en av komponenterna. Ett bra exempel på ett kostnadseffektivt utvecklingsarbete där kvinnors situation förändras. Goda resultat noteras med varaktiga grupper av kvinnor, som härigenom fått en förbättrad livskvalité. Dessa kvinnogrupper blir en del av ett starkt civilt samhälle. I grupperna möts kvinnor från olika religiösa bakgrunder - muslimer, hinduer och kristna.						
ADRA, Agriculture&Poultry, 97:47.	Höjd livskvalité.	Målgruppens inkomstmöjligheter förbättras genom insatsen.	111 familjer har omfattats i insatsen, spargrupper har bildas vilka nu fortgår. Träning har getts gällande risodling (HYV), boskaps uppfödning, smådjurs uppfödning samt småodlingar. Effekten blev att 111 familjer har fått nya möjligheter till försörjning.	Identifiera målgruppen, 650 personer/110 familjer, genomföra träningsprogram samt bilda spargrupper. Dessutom planerades att bygga ett träningscenter, ett boskapskyl samt iordningsställa en fiskdamm att användas för demonstration.	111 familjer identifierades, de organiserades i nio grupper, ett träningscenter byggdes, ett kyl för boskap uppfördes, en fiskdamm för demonstration iordningställdes, träningsprogram genomfördes enligt planerat, spargrupper startades.	Budeterade Sida medel var 0,203 MSEK, av detta spenderades 0,191 MSEK. Därtill användes 42 000 SEK av egna medel.	
Sammanfattande bedömning	ADRA: Avslutad insats med spargrupper och träning. Målet med insatsen har uppnåtts. Inga specifika problem har redovisats.						
Erikshjälpen. Utbildning/byutveckling, 1999:088. 99.07 - 01.07	Landsbygdsutveckling.	Utveckling på bynivå: primär utbildning, hälsovård, inkomstgenererande aktiviteter.	Penninginkomst till familjer på landsbygden. Företsättningar för barn att gå i skola.	Utveckla program i 5 byar Förskola/grundskola Hälsovård Alfabetiseringskurser Mikrokreditprogram.	Utvecklingen av aktiviteterna påbörjade i all fem byarna.	Budgeterat: 0,693 MSEK.	Projektet startade i juli 1999. De genomförda katastrofprogrammen utgör en viktig bas för programmet.
Sammanfattande bedömning:	Erikshjälpen: Insatsen är ett utvecklingsprojekt som följer upp en katastrofinsats. Mikrokrediter används integrerat med andra aktiviteter med betoning på träning och utbildning. Ett visst samarbete sker med lokala myndigheter gällande hälsoinsatser. Insatsen pågår till mitten 2001. Inga specifika problem redovisas. Samarbetsorganisation "Children Development Programme"						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Missionsrådet							
MAF, Bangladesh sammanfattning av utv. Insatser för 96-99. 97:315.	Kommunikations- och flygservice.	Transport stöd för organisationer i Bangladesh i samband med ambulansflyg, utvecklingsinsatser samt vid humanitära insatser.	En bas för flyg- och kommunikationsinsatser har etablerats.	Att etablera en bas för flyg- och kommunikationsinsatser: bygga hangar, inköp av fordon, kontorsutrustning, fältutrustning.	En bas för flyg- och kommunikationsinsatser etablerades: byggnation av hangar, inköp fordon, kontorsutrustning, fältutrustning.	Av Sida medel användes 0,35 MSEK enligt budget, den totala kostnaden för insatsen var 2,6 MSEK.	Samarbetspart: Mission Aviation Fellowship in Bangladesh.
MAF, 97:315, tillägg.	Kommunikations- och flygservice.	Transport stöd för organisationer i Bangladesh i samband med ambulansflyg, utvecklingsinsatser samt vid humanitära insatser.	Uppgradering av flygsimulator.	Köpa in och installera nödvändig utrustning.	Utrustning inköptes samt installerades.	Sida medel 76 000 SEK+ egna medel 18 500 SEK.	
MAF, 98:305.	Kommunikations- och flygservice.	Transport stöd för organisationer i Bangladesh i samband med ambulansflyg, utvecklingsinsatser samt vid humanitära insatser.	Etablering av SOS tjänst, ambulansflyg.	Inköp av utrustning, ambulans, genomföra nödvändig utbildning, täcka inledande driftskostnader.	Insatsen påbörjades som planerat i feb. 98. Inköp är gjorda samt träning genomförd.	Budgeterade Sida medel är 0,2 MSEK, den total kostnaden uppgår enligt budget till 0,54 MSEK.	Ingen slutrapport inlämnad.
MAF, 99:310.	Kommunikations- och flygservice.	Transport stöd för organisationer i Bangladesh i samband med ambulansflyg, utvecklingsinsatser samt vid humanitära insatser.	Teknisk träning har påbörjats av nationell personal, insatsen ännu ej slutförd.	En ettårig teknisk utbildning från maj-99 till maj-00, för fem nationella tekniker.	Utbildningen påbörjad men ännu ej slutförd.	Sida medel budgeterade är 0,21 MSEK.	
Sammanfattande bedömning:	MAF Bangladesh med dess flygservice har varit en viktig resurs för andra organisationer, ffa vid katastrof- och nödsituationer. Problemet med projektet är dess bärkraftighet, såväl ekonomiskt och personalmässigt. I dagsläget är man beroende av utländsk personal. SMR/Sida-stödet är utfasat.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Missionsrådet							
Nybygget Kristen samverkan. Socio-Economic Credit Program.	Fattigheds - bekämpning med inriktning att ge möjligheter till självförsörjning	Micro-kredit lån till fattiga med speciell inriktning till kvinnor.	Kvinnor i projektet har blivit direkt involverade i inkomstgenererande verksamheter för sina familjer samt blivit delaktiga i byutveckling. Ökad uppskattning för kollektivt agerande. Mindre behov av att låna på annat håll för ockerräntor.	Skapa 120 lånegrupper, motivera gruppdeltagarna till småskaliga affärsaktiviteter och kollektivt inkomstskapande, skapa skydd för kastlösa och penningutlånare från penningutlånare, motivera och utbilda gällande organisation och solidaritet.	114 aktiva lånegrupper med c:a totalt 2000 kvinnor, en sparfond på Tk 656 520 har skapats, i lånefonden har som kapital Tk 6 192 9000 skapats.	0,527 MSEK.	Insatsen har slutförklarats. Samarbetspart: World Concern Bangladesh.
Vännernas samfund. Integrated development project, 98:150	Improve living conditions, building self reliance.	Social dev. activities, credit programme, education.	Change situation for people in the target group, 396 credit groups with 7 967 members, 109 part. in adult education groups.	Social dev. activities, credit programme, education.	Adult education groups and credit groups formed. Credit giving, total credit disbursed amounted to over Tk 23 million, social dev. activities undertaken.	Sida 0,391 MSEK.	The project is continued. Partnerorg: Sabalamby Unnayan Samity.
Sammanfattande bedömning:	Vännernas samfund: Insatsen fokuserar på mikrokrediter integrerat med andra aktiviteter. Insatsen fokuserar på kvinnor, men de flesta inkomstgenererande aktiviteter som startas görs av kvinnor och män tillsammans. Positiva resultat redovisas. En cyklon och översvämning har försenat insatsen.						
SUMMA SMR:						6,479 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Kyrkan							
Integrerad landsbygdsutveckling i Rangpur- och Dinajpur-distrikten i norra Bangladesh. internt projektnummer är 1201. Projektperiod 1996-pågående. SEKA 501/96.	Att öka medvetenhet, kunskap och skicklighet hos de fattiga så att de därmed kan höja sin livskvalitet och samtidigt bibehålla den naturliga miljön där de bor.	Social organisering: att förstärka självkänslan hos fattiga bybor så att de kan ta ansvar för sin egen utveckling och tillsammans klara av egna utvecklingsprojekt.	Social organisering: Tusentals grupper av fattiga har nått en mognads- och självständighetsnivå som kvalificerar för medlemskap i sk federationer inom vilka de fattiga själva kan påverka sin egen utveckling och långsamt resa sig ur sin fattigdom. Alltför interna konflikter på lokal nivå har lösts på egen hand utan att gå till domstolar.	Social organisering: Bildandet av s.k. "Primary Groups" med representanter från familjer som definierats som fattiga utifrån olika fastställda kriterier. Utbildning av grupperna i ämnen som relaterar till deras egen utveckling, i syfte att grupperna ska "graduera" dvs kvalificera för att bli medlemmar i de sk federationerna.	Social organisering: 640 primärgrupper har bildats och 252 federationer är i gång vilka sammanlagt innefattar ca 8 000 lokala grupper. Totalt är ca 15 000 lokala grupper aktiva vilka omfattar ca 250 000 hushåll.	1996 6,4 MSEK; 1997 9 MSEK; 1998 6,5 MSEK och 1999 5,7 MSEK.	Den lokala samarbetspartnern heter Rangpur Dinajpur Rural Service (RDRS). Sida-medlen utgör ungefär en fjärdedel av de totala kostnaderna för utvecklingsinsatserna inom integrerad landsbygdsutveckling.
Demokrati.		Att skapa medvetenhet hos de fattiga om deras rättigheter och att förstärka deras möjligheter att påverka den lokala samhällsutvecklingen.	Federationerna har stärkts och fått märkbara roller som de fattigas röst i samhället genom att ha kämpat sig till en roll som erkänd pådrivande faktor för de fattigas utveckling och som folklig förankring för de representanter som valts in i de lokala byråder (Upozila Parishad) som är det bangladeshiska samhällets mest lokala formella organ.	Rättshjälpstudier för kvinnor genom sk Para Legal Volunteers.	1 366 federationsledare har deltagit i ledarskapsträning och ca 300 ledare, varav hälften kvinnor, har valts in i de lokala byråden.		RDRS har kommit att spela en betydelsefull roll i det civila samhället i de aktuella distrikten i norra Bangladesh. De har ett erkänt gott rykte, pga sin 27-åriga geografiska begränsning. De har inom sina aktiviteter tagit stor hänsyn till lokal tradition och kultur, och har visat sig kunna agera mycket snabbt i katastrofsituationer.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Kyrkan Gender.		Att förstärka självkänslan hos landsbygdskvinnor så att de kan verka för social förändring för ökad jämställdhet och värdighet.	Rättshjälpsundervisning har ökat fattiga kvinnors medvetenhet om sina lagliga rättigheter, t ex gällande barnäktenskap, hemgift, skilsmässa och våld mot kvinnor.	Rättshjälpsutbildning för kvinnor genom sk Para Legal Volunteers.	24 547 kvinnor har erhållit rättshjälpsundervisning, 822 kvinnoledare har deltagit i ledarskapskurser och administrativa kurser, andelen kvinnligt ledarskap inom federationerna har ökat från 30% till 43%, 1 383 kvinnor har deltagit i vuxenutbildning, 260 tonårsflickor har deltagit i baskurser och yrkesutbildning.		Fattigdom, arbetslöshet, miljöförurening, samt kränkningar av mänskliga rättigheter är de största problemen i Bangladesh. RDRS har engagerat sig i försöken att möta dessa utmaningar genom sina programaktiviteter som oftast har haft en positiv inverkan.
Utbildning.		Att förbättra läskunnigheten och ge praktiska kunskaper/ färdigheter och yrkesträning som grund för inkomstgenererande aktiviteter.	Skolor drivs i isolerade områden, dit regeringsprogrammen inte når, vilka fungerar som förebilder för de statliga skolorna. De tusentals grupperna av fattiga har ökad tillgång till folklig utbildning inom relevanta ämnesområden som relaterar till deras egen utveckling, vilket inkluderar olika slags praktisk yrkesträning.	Barn-och vuxenutbildning (formell utbildning för barn har en låg profil). Yrkesträning följd av inkomstgenererande aktiviteter som ej är relaterade till jordbruket.	209 primärskolor är nu igång, 7 390 elever är inskrivna i primärskolor.		Med en gradvis minskning av penningbidragen, har RDRS långsamt rationaliserat sin administration, programplanering och andra organisationsförändringar för att anpassa sig till det nödvändiga penningstödet på en bärkraftig nivå.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Kyrkan							
Ekonomisk bärkraft.		Att förbättra livskvaliteten genom ökade försörjningsmöjligheter genom sparande och småskaliga krediter.	Spar- och kreditprogrammet har ökat de fattigas medvetenhet om värdet av att spara pengar, har ökat deras möjligheter att erhålla krediter och därtill kopplad utbildning, har minskat deras beroende av privata exploaterande långivare, har resulterat i en ökning av inkomstskapande aktiviteter och en ökad levnadsstandard för de fattiga.	Mikrokreditprogram och inkomstgenererande aktiviteter.	Cirka 15 000 primärgrupper har erhållit mikrokrediter för inkomstgenererande aktiviteter.		
Jordbruk.		Att förbättra livsmedelstillgången och främja alternativ livsmedelsproduktion och därigenom verka för ökad livsmedelssäkerhet.	De fattigas alternativa livsmedelsproduktion har ökat vilket har bidragit till ökad livsmedelstillgång och livsmedelssäkerhet.	Alternativ livsmedelsproduktion såsom grönsaksodling, fiskodling, hönsuppfödning och boskapsskötsel (sk Home Sted Farming).	628 deltagare har erhållit utbildning i fiskuppfödning, 300 deltagare har erhållit utbildning i boskapsskötsel.		
Miljö.		Att skydda den ekologiska balansen genom ett hållbart jordbruk samt att höja de fattigas beredskap för översvämningskatastrofer.	De fattigas beredskap för översvämningskatastrofer har ökat.	Trädplanteringar som sköts om av mycket fattiga kvinnor.	Cirka 300 000 träd har planterats vilka sköts om av ca 500 fattiga kvinnor.		

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Kyrkan							
Hälsa.		Förbättra hälsotillståndet, kunskap och attityder relaterade till hälsofrågor, att minska förekomsten av vissa sjukdomar.	Medvetenheten om hälsosituationen har ökat inom de olika lokala grupperna. Hälsokliniker drivs i isolerade områden, dit regeringsprogrammen inte når, vilka fungerar som förebilder för de statliga hälsoklinikerna.	Primärvårdsaktiviteter, lepra- och TB-kontroll och behandling, samt social mobilisering angående STD/AIDS (sexuellt överförda sjukdomar/AIDS).	Cirka 1 300 TB-patienter per år har identifierats och behandlats, ca 600 lepra-patienter per år har identifierats och behandlats, och ca 50 000 havande kvinnor har fått behandling.		
Summa						27,6 MSEK	
Sammanfattande bedömning	Lutherhjälpen har mycket goda erfarenheter av RDRS utvecklingsarbete. RDRS är att det är en mycket kompetent och professionell samarbetspartner med stor kapacitet för integrerad landsbygdsutveckling och katastrofinsatser. Genom långsiktighet och småskaliga insatser i stor skala inom ett begränsat område med en avancerad organisationsmodell bidrar RDRS till samhällsförändring på ett annat sätt än mer begränsade projektsatser kan göra. RDRS har också tagit många olika initiativ till utvärderingar av verksamheten. Bara under perioden 1996-1999 har mer än tjugo utvärderingar genomförts och en sammanställning av de viktigaste resultaten av dessa har under 1999 publicerats i ett 90-sidors häfte. Under 1999 har också en övergripande utvärdering skett av hela verksamheten vilken kommer att ligga till grund för ett analys- och strategi-arbete under 2000 gällande den framtida inriktningen.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Diakonia							
Ekonomisk Rättvisa, SEKA 247/98	<i>Tillgodose människors grundläggande behov av mat, hälsa och utbildning.</i>	1. Ge människor redskap att förbättra sin situation. 2. Öka medvetenhet om fattigdomens orsaker och möjligheter att påverka samhället.	Vissa grupper av människor har fått sina grundbehov av mat, hälsa o utbildning tillgodosedda.	1. Organisering/bilda grupper 2. Utbildning 3. Kreditprogram.	Grupper har bildats, genomgått olika utbildningsinsatser, inlett sparprogram och kreditprogram som bas för inkomst-genererande projekt.	Budgeterat: 8,325 MSEK Utbetalt 8,255 MSEK.	Samarbetspartners har utvecklat ett mycket intressant jämställdhets-arbete där både män o kvinnor är engagerade.
MR&Demokrati	<i>Att MR respekteras och följs i landet.</i>	Att stamfolken blir medvetna om sina mänskliga rättigheter och att deras basbehov uppfylls.	Vissa grupper av stamfolk har fått en ökad medvetenhet om sina rättigheter.	Utbildning och träning för att ge ökad kunskap om socio-kulturella rättigheter och bevara gruppens kultur.	Grupper har bildats som fått utbildning för ökad kunskap om sina socioekonomiska rättigheter. Juridisk rådgivning har givits vid marktvister.	Budgeterat: 17 MSEK. Utbetalt 12,3 MSEK.	En av partners i detta program har fungerat dåligt, vilket förklarar att mindre pengar betalats ut än det som budgeterats.
Gender	<i>Att stärka kvinnors och mäns självkänsla och möjligheter att delta i alla delar av samhället.</i>	1. Att göra information om kvinnors villkor i landet tillgänglig. 2. Medvetandegöra och påverka beslutsfattare. 3. Öka kvinnliga journalisters möjlighet till arbete.	Kvinnliga journalister har fått förbättrade möjligheter att utöva sitt yrke.	Stöd till News Networks arbete med utredande journalistik med fokus på kvinnors situation	Artiklar om kvinnans situation har skrivits. Kvinnliga journalister har fått stöd. Seminarier för journalister om gender har genomförts.	Budgeterat: 0,35 MSEK Utbetalt 0,35 MSEK.	Programmet har pågått i knappt två år.
Summa						20,9 SEK	
Sammanfattande bedömning	En viktig aspekt av Diakonias arbete i Bangladesh har varit att stärka det nätverket som de lokala partners bildat. Detta sker igenom de årliga partnersmöten samt olika tematiska seminarier och vidareutbildningskurser. Samtidigt har arbetet försvårats av den instabila politiska situationen och de ständigt återkommande hartals. Flera partners har också haft bekymmer med fundamentalistiska grupper som motsätter sig deras arbete för att förbättra kvinnornas situation.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Pingstmissionens utvecklingssamarbete (PMU)							
111192 Tandl.klinik Dhaka - 1993-1997. SEKA 251/98.	Samtliga projekt har som övergripande mål social och ekonomisk utjämning samt kompetens- och organisationsutveckling.	Medverka till bättre tandvård bland de fattigaste. Komplettering av utrustning i form av nyinvesteringar i samband med flytt till nya lokaler samt ge tandvård	Större satsning på preventiv och mobil verksamhet har lett till långsam förbättring av tandstatus, speciellt bland barn.	Preventiv tandvårdsinformation samt förbättrad vård. Inköp av utrustning.	Bra	Total kostnad 218 950 SEK. Budget 218 950 SEK.	Samtliga projekt har genomförts av Interlife Bangladesh som samarbetspartner.
113191 Byutveckling II, Bhola - 1991-1995 113195 Byutveckling III Bhola - 1995-98. Fas II och III av insatsen.	Att bidra till social och ekonomisk utveckling på Bhola genom att fortsätta motivations- och medvetandegörande kurser bland de mest utsatta grupperna. Att öka de landlösas medvetenhet, självförtroende och levnadsstandard	Kursverksamhet i rättigheter, läs-skrivkunskaper, öka förmågan att i grupp bearbeta problem, förbättra målgruppens kontakter med myndigheter, organisationer, utveckla förmågan att analysera, leda, organisera, kommunicera, öka sysselsättningsgraden, inkomsten, förbättra hälsotillståndet i byarna, reducera användning av ved med nya energitekniker.	En påtaglig ökning av medvetenhet har syns. Ökad levnadsstandard hos gruppmedlemmar som investerat i inkomstskapande aktiviteter. Sparkapitalet har ökat. Hälssituationen har förbättrats genom vaccination av barn. Indikatorer visar att människors levnadsstandard ökat, kvinnors självkänsla har höjts, 215 nya grupper med 4 761 medlemmar har tillkommit. Totala antalet var 650 grupper med 10 297 medlemmar.	Insatsen berörde 7 delkommuner. Gruppformering, sparande och krediter, träning av gruppmedlemmar, skolutbildning, hälsovård, motivation att bygga latiner, personalutbildning, bilda nya grupper, höja kompetens att identifiera och lösa problem, stärka landlösa ekonomiskt genom mikrokrediter, ge träning i administration, öka läs/skrivkunskap, höja medvetandet om MR, uppmuntra till användning av lokala resurser, höja hälsotillståndet, organisera grupper (Village Co-ordination Committees).	Planerade aktiviteter utförda. Återbetalning av lån skett över förväntan. Gruppmedlemmar har tagit initiativ till sociala insatser. Personalen har efter träning implementerat "community based rehabilitation", arrangerat tränings- och medvetandegörandeseminarier både för egen personal och andra organisationer, producerat hjälpmedel, publicerat radioprogram. Insatserna avslutade.	Fas II: Budget 4,05 MSEK Utfall 3,96 MSEK. Fas III: Budget 4,607 MSEK, faktisk kostnad 4,45 MSEK.	Utvärdering av fas III av insatsen ej gjord.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Pingstmissionens utvecklingssamarbete (PMU)							
112194 Internat Bhola - 1994-1998		Förbättra inkomstmöjligheten bland barnhemspojkar genom att tillhandahålla god yrkesträning. Uppgradering, komplettering, kvalitetssäkring, förberedelse för överlämnande av Bhola Technical Training Centre. Lösa internatsfrågan permanent samt problem med vatten, sanitet.	Internat, toaletter, tvättstuga, personalbostäder, lokaler för yrkesträning har byggts.	Bygga elevhostel, förbättra verkstadsmiljön, lösa vatten, sanitetsproblem, anskaffa nödvändig ytterligare utrustning, förbereda för nationalisering.	Samtliga aktiviteter har genomförts förutom nationaliseringsdelen där svårigheten att få fram kompetent personal bidragit till försening. Skolan pågår med 63 elever. Efterfrågan finns på elever som går ut skolan. De flesta har jobb.	Total kostnad 1,8 MSEK. Budget 2 MSEK.	Projektet håller nu på att överlämnas till en nationell organisation under en försöksperiod på fem år.
116193 Rehab handikappade. 1998-2000.	Förbättra handikappades medicinska, sociala, ekonomiska situation i område strax utanför Dhaka.	Besök i 100 byar/år. Info om förbättring av handikappades situation, medverka till attitydförändring, produktion av hjälpmedel för 250/år, etablera samarbete med andra handikapporg.	Över 400 000 människor har nåtts av information om handikappades situation, samarbete med andra handikappsorganisationer har startats. Besök har ej kunnat göras enligt uppsatt mål men ett fungerande CBR arbete har utvecklats och omfattade vid projektets slut 284 människor med funktionshinder. Erfarenheter har getts som i framtiden kan tjäna som underlag för ett mera övergripande handikappprogram.	Besök i 100 byar per år med information om förbättring av handikappades situation, medverka till attitydförändring hos 100 000 till handikappade, produktion av hjälpmedel för 250 handikappade per år, etablera samarbete med andra handikapporganisationer.	Medvetandegörande av fler än planerade. Samarbete med 284 handikappade från 33 byar. Insatsen avslutad och slutrapporterad.	Budget 3,5 MSEK, kostnad 2,9 MSEK.	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Pingstmissionens utvecklingssamarbete (PMU)							
116198 Community Based Rehab. 1998-2000.	Se ovan.	Se ovan.	Se ovan.	CBRU: 40 byar undersökta, funktionshindrade i 70 byar identifierade, ATU: hjälpmedel/bostadsarbetsplatsanpassning, TIU: 6 resp 5 kurser i CBR och hjälpmedelsanv. Prod. av matr. tidsningsart. (20/år), 30 info skifter.	Pågående med större deltagande-antal än planerat. Träning för ca 500 deltagare. 13 byar undersökta, arbete i 47 byar, hjälpmedels-tillverkning till 94.		
112195 Undervisning Dhaka - 1995-1996.	Förbättra levnadsstandarden, höja kunskapsnivån hos en grupp människor i utvalt slumområde i Dhaka.	Kapacitet/ kompetensträning, hälsovårdsundervisning, motivera befolkningen till att utnyttja statliga och andra organisationers insatser, förbättra inkomstmöjligheten.	De aktiviteter som rymms inom programmet tycks fungera tillfredsställande. Det har dock visat sig betydligt svårare att driva ett dylikt projekt i en storstad jämfört med landsorten.	Undervisning om rättigheter, formell utbildning för barn, spar- och låneprogram, hälsovårdsundervisning för kvinnor, spar- och kreditprogram för 12-15 åringar. Ge yrkesträning till ca 30 personer, öka läs- och skrivkunnigheten bland ca 100 barn.	Per 990630 fanns 293 elever i skolor, 99 kvinnor i spargrupper och 36 ungdomar i kultur- och sparklubsprogram. En förskolegrupp med 70 barn har startat. Undervisning ges till mammor med undernärda barn.	Budget 332 000 SEK, Utfall per 9909, 330 000 SEK. Budget 3,5 MSEK. Kostnader per 9909, 1,76 MSEK.	
112197 Kurscenter Dhaka - 1997-1999.	Bidra till kunskapsutveckling om handikappade.	Utbyggnad av tidigare träningscenter och elevbostäder samt komplettering med hiss samt kursverksamhet för byråre och handledare inom ämnesområdena hälsa och icke formell utbildning.	Byggnadsarbeten samt installation av hiss är slutförda. Ledar- och hälsokurser pågår med ett 100-tal elever.	Kursverksamhet med 15 kortkurser med 30 deltagare i varje kurs per år, installation av hiss, tillbyggnad av träningslokaler samt elevbostäder	Tillbyggnader utförda, hiss installerad, kortkurser uppstartade. Elevunderlag enligt planering.	Budget 1,45 MSEK, Kostnader per 9909, 1,34 MSEK.	
112198 Educ.Centre 1998-2000	Skapa förutsättningar för utbildningsverksamhet och ekonomisk utveckling hos stamfolket samtalen.	Bygga regionalt utbildnings- och utvecklingscenter för träning av lärare/ledare fältarbetare i utvecklingsmöjligheter, rättigheter, skyldigheter, förebyggande hälsovård.	Projektet är under uppstart.	Undervisning i rättigheter och skyldigheter i samhället, förebyggande hälsovård, informell skola, uppbyggnad av regionalt utbildnings- och utvecklingscenter.	Insatsen är under uppstart.	Budget 517 500 SEK.	
Summa						17,3 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Forum Syd							
Föreningen för SUS HT 96-HT 97, 1996-034. Kvinnohus för hemlösa samt logi för landsbygds-kvinnor som deltar i kursverksamhet. SEKA 482/96.	Social-mobilisering av kvinnor.	En övervakning byggs på befintligt hus. Målet var att ge ca 500 kvinnor logi i samband med kurser, att fler kursdeltagare från avlägsna byar deltar i kurser. 12 kvinnor skall kunna få skydd och bostad under 6-12 ,månader.	Projektet blev försenat. Övervakningen som var tänkt att användas dels för övernattningskurser och som tillfällig bostad byggdes först under 1977. Få kvinnor har utnyttjat verksamheten.	Byggnation, handpumpledning för dricks och tvättvatten, mur kring byggnaden samt driftskostnader under det första året.	Som planerat.	70 000 SEK/ beviljat 77 000 SEK.	Samarbetsorganisation är Sabalamby Unnayan Samity.
Stödföreningen för folkskolor. 1999-429. Insatsen är treårig från HT-99. SEKA 214/98.	Att höja utbildningsnivån i området.	Möjliggöra skolgång för överåriga barn samt ge vuxenutbildning	Täckande av lärarlöner under två år, reparation av skolbyggnad.		Täckande av lärarlöner under två år, reparation av skolbyggnad.	44000 SEK/ beviljat 164 000 SEK	Samarbetsorganisation är Proshika
Vänortsföreningen Jönköping Bangladesh. 1995-122, 1995-128, 1998-354, 1998-435 för integrerat byutvecklingsprogram. VT 96 -VT-01. SEKA 214/98.	Integrerat byutvecklingsprogram som syftar till en rättvis, dräglig tillvaro för fattiga kvinnor på landsbygden.	Byutveckling avseende socialmobilitet, vuxenundervisning för män och kvinnor, hälsoprogram med pumpar och latriner, inkomstbringande program, kulturprogram samt undervisning för överåriga barn.	Etablerande av medvetna lokala kvinnogrupper som lett till en ökad gemenskap och självkänsla. Största förändringen är kvinnors ökade möjligheter att försörja familjen.		Spädbarnsdödlighet samt dödsfall i samband med födsel har minskat i 58 byar Treårig undervisning för barn i 40 centra har genomförts. Kreditprogram samt inkomstgenererande aktiviteter har genomförts.	1996: 70 220 SEK. 1997: 75 780 SEK. 1998: 109 000 SEK. 1999: 44 000 SEK. Totalt: 667 268 SEK. Planerat: 575 000 SEK. Detta beror på vissa förseningar.	Samarbetspartner är Sabalamby Unnayan Samity SUS. Utvärdering har gjorts av NORAD.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Forum Syd							
Svalorna. Programstöd till lokala samarbetsorganisationer (1996-1999) SEKA 214/98.	Att stödja lokala organisationer som arbetar för en rättvis, draglig tillvaro där människorna har makt över sina liv.	Skapande av självständiga folkliga grupper bland de fattigaste på landsbygden samt ökat miljömedvetande för en hållbar utveckling.	Etablerande av medvetna lokala grupper under respektive organisations regi.			Mellan 1996 till 1999 har totalt 1,34 MSEK betalats ut till samarbetspartners i driftsdrag.	Samarbetspartners: Nijera Kori, UBINIG, Prodipan, SEBA, CSD, CDA. Stöd till Prodipan upphörde 1998 och de tre sistas har varit av karaktären engångsstöd. Utvärderingar har genomförts av Nijera Kori (1998), Prodipan (1999) och UBINIG (1999).
Svalorna. Thanapara Project (1973-1999). SEKA 214/98.	Att skapa en självständig och ekonomiskt självgående inhemsk organisation.	Att bistå de fattigaste i byn, främst kvinnor, med att skapa möjligheter till inkomstgenererande aktiviteter, utbildning och hälsa.	Thanapara blev registrerad som självständig Bangladeshisk organisation den 11 juli 1999.	Att driva ett hantverkskooperativ för kvinnor, etablera en grundskola klass 1-5, samt starta ett byutvecklingsprogram.	Hantverkskooperativ med 180 kvinnor anställda, grundskola med 287 barn och byutvecklingsprogram med 2 100 medlemmar.		Thanapara Project heter numera: Thanapara Swallows Development Society.
Sammanfattande bedömning	Svalornas långa erfarenhet av utvecklingssamarbete med inhemska samarbetspartners i Bangladesh har hela tiden präglats av goda relationer med respektive partners, både formellt och informellt. Rapporteringen har varit snabb, pålitlig och överskådlig. Genom volontärer på plats har man kunnat knyta samarbetet närmare samt utbyta kunskaper, information och erfarenheter. Volontärerna har fungerat som kontaktlänkar mellan likasinnade organisationer i Nord och Syd. Svalornas styrka har legat att de är en relativt liten organisation, vilket har gett stor frihet och flexibilitet samt att trots ganska små stöd har inte reflekterat inflytandet på samarbete, tvärtom har de blivit mera respekterade för vad de står och gör än våra finansiella bidrag. Samarbetet har varit bra mellan organisationerna och det har kontinuerligt skett ett utbyte av erfarenheter och information.						
Summa						0,788 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Röda Korset							
Föreningsutveckling jan-dec 1996, SIDAs beslutsnr: 94-95/ELF/12448.	1) Att omvandla, modernisera B Röda Halv-måne (BDRCS) för att möta nya krav och utmaningar 2) Att bättra def BDCRS' roll och uppgifter i kat- och beredskapsinsatser	Omstrukturering av BDRCS (dela upp styrelse- och ledningsfunktion, modernisera redovisningssystem mm) samt utveckla strategisk plan för 1996-2000.	Omstrukturering av BDRCS: en ny chef rekryterad till finansavd. Arb.beskrivn.har utarbetats för samtliga chefsposter. Lotteri som IG-projekt. Workshops för framtida verksamh.plan, rollfördeln. och ledningsfunktioner.	Finansiering av föreslagna insatser (t.ex. att uppgradera ekonomiavdelningen); Stöd till pågående organisationsutredning; Att ställa en chefsdelegat till förfogande.	1) Chefsdelegat. 2) Börjat förverkliga rekommendationer fr 95 års organisationsutredning.	Faktiskt utbet: 1,03 MSEK Budgeterade utbet: 880 000 SEK.	Delegatkostn. reviderades uppåt i aprilbokslutet. Förslag från Fed kom i aug att satsa på policy/kat.plan och därefter gjordes en revidering av budgeten.
Föreningsutveckling jan-dec 1997. SEKA 12/97.	se ovan	1) ID: modernisera BDRCS styrelse och ledningssystem 2) Ta fram en nationell katastrofhjälpsplan. Målgrupper: BDRCS ledning och org på central- och distriktsnivå, fokus på kvinnor och kvinnors deltagande.	Handbok för föreningens styrelse- och ledningsarbete färdig för publicering. BDRCS' administrativa och finansiella regler har ändrats och uppdaterats. Vissa förseningar, problem med övertalig personal och allvarlig finansiell situation.	För SRKs del: fortsätta ställa en chefsdelegat till förfogande, ge stöd till ID på central nivå (förstärkn. av finansavdeln med modernisering av redovisningssystem; ta fram internt revisionssystem; stöd till övergrip insaml.plan, finansiell strategi mm).	En ny planerings- o utv.avd. arb. m föreningsutv.central- och distriktsnivå. Ny utbildn.plan. Slutet av året köps utrustn. och datorer in för Utbildningsavd. Nytt system installeras på finans/ek. avd. Alla aktiver har ej genomförts pga utebliven finansiering.	Budget: 1,35 MSEK Utfall: 1,4 MSEK Avvikelse i budget beror på ökade delegatkostn.	Aktiviteter som planerats måste ställas in under året pga medelsbrist, skapar frustration och ryckighet hos BDRCS /Fed's planerade stöd täcktes till ca 26%.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Röda Korset							
Föreningsutveckling 1998-2002. SEKA 12/97.	se ovan	Ett väl samordnat och konsoliderat HK med professionella tjänstemän. Institutionell och org. utv. på central och distriktsnivå genom en rad programatsn. Fokus: att modernisera styrelseskick och förbättra den verkställande ledningen och ledningssystemet.	Strategier utvecklas för att skydda befolkn. i katastrofsituationer. Attitydförändrande vad gäller kvinnors medverkan. Positivt bidrag till föreningsdemokratin.	Att modernisera ekonomisystemet; Att stärka BDRCS planeringssystem; Att formulera riktlinjer för all utbildn. inom BDRCS; Att höja personalkompetensen; Att mobilisera finansiella resurser och stärka insamlingsverksamheten i landet.	Ny rapporteringsenhet har upprättats direkt under GS. Ett datoriserat info.system ska installeras i jan 1999. Fokus på utbildning i data, ledarskap och redovisning samt seminarier för ungdomsvolontärer.	Budget: 1,05 MSEK. Utfall: 1,1 MSEK.	
Föreningsutveckling 1998-2002. SEKA 246/98.	se ovan	Modernisering av verkst.-styrande; Stöd till distr.utv; Stöd till ID inom hälso- och blodgivarprogr; Stärka/utv avdelningar; Stärka nya avd.; Stärka existerande avd; Utvärdera HR; Utvärdera materiella resurser.	Strategier utvecklas för att skydda befolkn. i kat.situationer. Attitydförändrande vad gäller kvinnors medverkan. Positivt bidrag till föreningsdemokratin.	Rek.om förändring av konstitution, manual för styrelse/ledning+sem; skapa samordn.funktioner mellan olika progr.; finansiering till nybildade avd, training; utbildn.+sem.i t.ex. management, data, insamlingsverksamhet; utnyttja/bebygga BDRCS markegendomar.		Budget: 0,8 MSEK	
Katastrofberedskap, Cyklonskyddsprogr. (byggnation och renovering) jan-dec 1996, SEKA 517/96.	se ovan	Skydd till de som är mest utsatta för naturkatastrofer genom satsning på kärnaktiviteter: katastrofberedskap och hälsa.	Pågående renovering. Neg. att ansvaret lagts på givarföreningen, skydden är en konkret insats för kat.beredskap men fordrar en institutionell uppbackning som föreningen f.n. inte har.	Renovering av existerande 62 skydd (SRK stöd till 6 skydd) och 4 sk multipurpose centra, samt distr.kontor i Cox Bazar. Ev förstudier för förslag till alt. till trad. cyklonskydd. Fortsatt arb.med nationell kat.beredskapsplan.	Satsning på att formulera en genomgripande policy och katastrof-beredskapsplan (Innebär bl.a. ID på distriktsnivå). Färdig för genomförande 1997. Renovering av 6 skydd avslutad.	Budget och utfall 0,66 MSEK.	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Röda Korset							
Kat.beredskap: Cyklonvarningsprog (CPP) jan-dec 1996. Beslutsnr: se ovan.	se ovan	se ovan	Mycket lyckad satsning inom kat.beredskap: utbildn. av volontärer, deras koppling till lokalsamhället och rekrytering av kvinnliga volontärer. 10 milj. människor kunde förvarnas i samband med tioalet lågtrycksfall och cykloner under 1996.	Förbättra och uppdatera tekniska komponenter; Förse volontärer med skyddsutrustning; Fortsatt expansion av progr.; Interna och externa kurser; Förbättra organisationen; Ökad kännedom om CPP hos allmänheten; Datorisera CPP-kontoret; Främja rekrytering i organisationen.	Centrala uppköp av tekn. utrustn.; I fält: rekrytering och distr.av utrustning; grundkurs för nya tjänstemän; datautbildn. till personalen; chefsmöten; uppmuntrande att se rekryteringen framför allt av kvinnliga volontärer.	Budget och utfall = 1,32 MSEK.	Omfattande och högteknologiskt program som kräver mycket personal, men som har visat sig vara lyckat genom att så många kunnat få cyklonvarning i tid.
Katastrofberedskap: Cyklonvarningsprogr (CPP) jan-dec 1997. SEKA 517/96.	Som ovan, samt mer specifikt: Utökat skydd och hjälp till del av befolkning som lever i högriskområdet längs kusten.	Att strömlinjeforma ledningen av CPP; Att uppgadera den tekniska utr.; Att expandera (geografiskt+antal volontärer); Att höja effektivitet hos volontärer; Mobilisera och medvetandegöra lokalbefolk. i aktivt deltagande.	Ca 1,6 milj människor undsattes och evakuerades under året. Vikten av att rekrytera kvinnliga volontärer har beaktats (hittills 4 920 kvinnliga volontärer; manliga volontärer kan inte hjälpa den kvinnliga befolk.)	Fokus på utbildningsinsatser och informationskampanj. SRK ger ett generellt proj.bidrag på ca 10% och följer noga genomförandet av femårsplanen, samt förbereder en förlängning efter 1997.	FH-kurs, 3-dgskurs och andra kortare kurser genomfördes. (Utbildn. viktigaste komponenten). Pga underfinansiering kunde följande inte genomföras: utrustning, del av utbildning och info-kampanj.	Budget: 1,05 MSEK Utfall: 1,45 MSEK.	Ny 5-årsplan har lagts fram. En planerade extern utvärdering av programmet planeras att ske under 1998. Någon närmare analys av den grundläggande orsaken till det dåliga finansieringsläget för progr. föreligger inte.
Katastrofberedskap: Cyklonvarningsprogram (CPP) 1998-2002. SIDAS proj.nr: SEKA 12/97	se ovan	Mål i ny 5-årsplan: Att stärka nätverket av volontärer för ökad kännedom om CPP hos lokalbefolk.; öka det kvinnliga deltagandet i CPP; öka kap.i nätverket att göra skade- och kat.insatsbedömn.; att utv. FH-insatser till lokalbefolk.	Programmet har ökat överlevnadschanserna för befolk. dramatiskt. Engagerar ca 33 000 frivilliga medhjälpare.	Uppgradering av telekom.nätet; nya inköp av varningsutrustn; inköp av transportmedel; genomföra grundkurser i CP; köpa in räddningsutrustn; ta fram skolmaterial, videos; att renovera CPP-kontoret i Dhaka.		Budget: 1 MSEK. Utfall: 1 MSEK.	Programmet bedöms även i framtiden kräva extern finansiering. Progr. bedöms vara det bäst def. och mest etabl. av BDRCS kat.beredskaps-satsningar.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Röda Korset							
Katastrofberedskap: Cyklonvarningsprogram (CPP) 1998-2002. SEKA 246/98.	se ovan	Att ha en välfungerande org. som kan rädda liv i samband med cykloner och liknande naturkatastrofer som kan bistå drabbade före, under och efter katastrofen. Skapa ett fungerande varningssystem från meteorologiska institut till frivilliga.	Programmet har ökat överlevnadschanserna för befolkn. dramatiskt. Engagerar ca 33 000 frivilliga medhjälpare. Föreningen fick nyligen pris för bästa CPP/varningsprogr. i den asiatiska subregionen.	Vidareutveckla telekomnätet; underhålla varningssystem, köpa in ny utrustn.; underhålla CPPs transportkap.; fortlöpande träning och utbildn.; FH-väskor, annan räddn. utrustn.; stöd progr. ledning, admin. och logistik.		Budget: 1 MSEK	
Lokalbaserad kat.beredskap (CBDP) 1998-2001. SEKA 246/98.	se ovan	Att skapa en rikstäckande org. för bättre samordnad kat.beredskap; Att utv kap hos lokalbefolkn. i kat. beredskap+ att bidra till bättre samordning, ökad kapacitet genom decentralisering och lokalt deltagande. 13 utvalda distrikt (de flesta ej kustreg).	Positiv introd.av progr. Distrikten som ingick i progr. klarade av insatserna vid översvämmningen bättre än de som ännu inte omfattats. Ökad kap o kvalitet. Strategier för att skydda befolkn (fokus: kvinnor, barn, fattiga) o ågodelar vid kat. ingår i programmet.	Central: inrätta "Div.of Disaster Management"; Distrikt: etablera decentraliseringsberedskap gm. satsning på föreningsutv.; Lokalt: stöd till de mest utsatta att höja lokalsamhällets kapacitet.		Budget: 0,5 MSEK Utfall: 0,5 MSEK	
Lokalbaserad kat.bered- skap (CBDP) 1998-2001. SIDAS proj.nr: SEKA 246/98 (bå 99)	se ovan	Att skapa en rikstäckande org. för bättre samordnad kat.beredskap; Att utv kap hos lokalbefolkn. i kat. beredskap+ att bidra till bättre samordning; ökad kapacitet genom decentralisering och lokalt deltagande.		Central: inrätta "Div.of Disaster Management"; Distrikt: etablera decentraliseringsberedskap gm. satsning på föreningsutv.; Lokalt: stöd till de mest utsatta att höja lokalsamhällets kapacitet.		Budget: 1 MSEK	
SUMMA:						11,26 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Rädda Barnen							
Socialt och Ekonomiskt Särskilt Utsatta Barn, projekt nummer 23325. Nedan redovisas stöd till 7 olika organisationer. SEKA 494/96, SEKA 47/98. ASD 1991-1999.	<i>Att nå fram till utsatta och/eller arbetande barn och till barn med handikapp samt att tillsammans med barnen och deras familjer planera för att barnets rättigheter blir tillgodosedda oavsett kön, socialklass, minoritets-tillhörighet etc.</i>	Att arbeta för att utsatta barn och/eller arbetande barn kan erhålla en förberedande skolutbildning, som är anpassad efter deras villkor och som kan ge dem en möjlighet att fortsätta i det formella/statliga skolsystemet. Utbildning av barnens mödrar för att förbättra deras möjligheter att utöka familjens inkomster och därmed barnens möjligheter att fortsätta sin skolgång.	60-80% av barnen i de förberedande skolorna fortsätter sin skolgång i de statliga skolorna.	5 förberedande icke-formella skolor för 300 slumbarn samt läxhjälp till barn som tidigare gått i dessa förberedande skolor men flyttat över till statliga skolor. 100 kvinnor erhåller träning i ledarskap av företag, konfliktlösning, gender och advocacy.	I de förberedande skolorna går 300 barn varje år och av dessa går 60-80% vidare till de formella/statliga skolorna.	Faktiskt och planerat: ca 460 190 SEK	
Prodipon 1994-1999,		Att påverka arbetsgivare till barn med lång arbetstid (ca 12tr/dag) till att förbättra arbetsvillkoren för barnen samt att sända dem till utbildning 2tr/dag utan löneavdrag.	Arbetet med att påverka arbetsgivarna att tillåta att barnen erhåller skolutbildning 2 tr/dag går mycket trögt. Positivt är dock att staten för första gången uppmärksammat de arbetande barnens situation och tillsammans med UNICEF driver ett projekt (Sidastött) "Basic Education for Hard to Reach Children".	Två icke-formella skolor i början av projektperioden men nu endast en för ca 100 arbetande barn. Möten med arbetsgivare och föräldrar.	I de projekt där utbildning anordnas för heltidsarbetande barn avbryter många barn sin skolgång efter press från arbetsgivare och/eller föräldrar. De barn som går till skolan förlorar sin inkomst under skoltiden.	Faktiskt: 227 137 SEK, Planerat: 260 440 SEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Rädda Barnen							
CMES1 1994-1999		Att försena giftermålsålden för tonårsflickor samt att stärka dem i sin tro på sig själva och omgivningens tro på dem genom utbildning och information om familjelagar, familjeplanering, barnafödande etc samt att genom att ge möjligheter till inkomstbringande aktiviteter.	Giftermålsålden i landet har för flickor en positiv om än långsam ökning. Orsaken är både utbildning, upplysning och att antalet flickor med inkomst av eget arbete ökar.	Att påverka flickornas familjer och övriga i deras omgivning, att träna flickorna i olika inkomstbringande aktiviteter och att förse dem med lån. Flickorna anordnar uppsökande verksamhet för att informera om olika sjukdomar, betydelsen av rent vatten, de bästa latinerna etc.	Enligt organisationens rapportering har giftermålsålden för flickorna i projektet ökat och man har lyckats förhindra några för tidiga giftermål. Ett stort antal flickor har tagit lån och driver sina egna verksamheter.	Faktiskt: 593 953 SEK Planerat: 782 850 SEK.	
Child Brigade 1995-1999.		Att utveckla arbetande slumpojkar/gatupojkar i ledarskap, att ge dem mer kunskap om sitt samhälle och om sin egen hälsa för att de ska kunna bygga upp och driva en organisation för arbetande barn på egen hand. Metoden är deltagarstyrd i mycket stor utsträckning.	Pojkarna har blivit mycket medvetna om och kämpar för sina och andra gatubarns/arbetande barns rättigheter genom att försöka påverka myndigheter (t ex polis), deras hälsotillstånd har förbättrats märkbart, en del har blivit litterata, de har fått en medvetenhet och vågar göra sina röster hörda.	Att samla en grupp slumpojkar/gatupojkar, att genom deltagarstyrd utbildning undervisa pojkarna i ledarskap, i samhällskunskap och hur hitta relevanta myndigheter vid behov, i hälsofrågor samt att hitta icke skadliga inkomstbringande aktiviteter.	En kärntrupp av pojkar har byggts upp och de driver nu projektet till stor del själva. En icke planerad aktivitet har fått stort utrymme nämligen att pojkarna nu ägnar sig åt uppsökande verksamhet. De bildar nya grupper av pojkar i samma situation som de själva och de utbildar dessa enligt samma metoder som de själva har utbildats.	Faktiskt: 220 603 SEK Planerat: 238 000 SEK.	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Rädda Barnen UCEP 1997-1999		Att barn med handikapp räknas in i begreppet ALLA barn, att de blir "synliga", att få till stånd en attitydförändring i samhället till barn med handikapp samt att inkludera dem i, till att börja med, i det icke-formella skolsystemet.	Arbetet går i rätt riktning. De utsatta barnen blir mer "synliga", det riktas mer uppmärksamhet på att även dessa barn omfattas av Barnkonventionens rättigheter, även om det går långsamt att förverkliga detta. Fler organisationer säger sig vara villiga att integrera dem i sina skolor och program.	Att starta yrkesskolor med fyra yrkesgrenar i vardera, att hitta barn med lättare handikapp, att inkludera dessa barn i de två skolorna tillsammans med UCEP-barn, att stödja lärarna och att påverka UCEP's ledning till att integrera barn med handikapp i alla UCEP's skolorformer.	Ca 15 barn med handikapp finns i den ena skolan, som har ett elevental på 48 elever. Lärarna har genomgått flera kortare (1-7dagar) utbildningar i t ex specialundervisning, teckenspråk, hjälpmedel för handikappade, integrerad undervisning.	Faktiskt: 567 600 SEK Planerat: 629 000 SEK	Att integrera barn med handikapp har stött på färre problem än väntat. Lärarna är flexibla och har individualiserat sin undervisning i hög grad.
Phulki 1994-1999		Att organisera och starta upp barnkrubbor vid textilfabrikerna för att ge de arbetande mödrarna en chans att amma sina barn.	Antalet barnkrubbor vid textilfabriker har ökat och Phulki förhandlar med textilfabrikernas arbetsgivareförening om ytterligare barnkrubbor.	Att driva 7 befintliga barnkrubbor, att ger mer kunskap till barnsköterskorna om barn utveckling och om hur barn stimuleras, att ha regelbundna möten med barnens mödrar om förebyggande hälsovård, familjeplanering, näringslära och barns utveckling, att övertyga fler fabriksägare om vikten av att starta upp barnkrubbor för de anställdas barn.	10-15 barn i varje barnkrubba. Själva idén med barnkrubba har inte slagit helt igenom. Mödrarna är mer intresserade av att tala om förhållandena på arbetsplatsen än om barns utveckling, förebyggande hälsovård etc.	Faktiskt: 680 628 SEK Planerat: 708 050 SEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Rädda Barnen Breaking the Silence 1994-1999.		Att informera samhället om sexuella övergrepp, att bryta det tabu som finns för sexuellt utsatta barn att tala om sina upplevelser och att få hjälp med att bearbeta dem.	En positiv trend vad gäller sexuellt utsatta barn och barn med handikapp är märkbar vad gäller debatt och artiklar i dagstidningar. Debatten har blivit betydligt mer öppen och artiklarna oerhört mycket mer frekventa från 1996 till 1999. Däremot har antalet barn som utsatts för sexuella övergrepp inte minskat.	En terapeut/rådgivare har anställts med uppgift att informera om sexuella övergrepp samt vid behov assistera flickor som utsatts för övergrepp. Hon arbetar från Rädda Trusts Mirpurklinik för barn-och mödravård.	En rapport om sexuella övergrepp i landet publicerades 1996, väckte stor uppmärksamhet och öppnade upp för debatt. Dominerande verksamhet är att i samband med en klinik för barn/mödrar lämna information om sexuella övergrepp, om rätten att försvara sig, att tala om vad man utsatts för och att begära hjälp med att bearbeta upplevelsen.	Faktiskt: 167 359 SEK Planerat: 195 500 SEK	
Summa						2,9 MSEK	
Sammanfattande bedömning	Trenden för arbetande barn är svår att fånga. Fler och fler fattiga familjer söker sig till de större städerna, konkurrensen om arbetstillfällen är stor och barnen tvingas bidra med det lilla de kan till familjens försörjning, antalet arbetande barn minskar inte, men även detta problem uppmärksammas i media.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
LO/TCOs Biståndsnämnd SEKA 244/98.							
	Uppbyggd av demokratiska, politiskt och ekonomiskt oberoende fackföreningar.	1) Skapa en facklig utvecklingsstrategi som leder till ökad vilja att åtaga sig fackliga uppdrag, stödja den fackliga kampen både genom deltagande och via medlemsavgifter. 2) Bygga upp en facklig utbildningsorganisation. 3) Stärka medlemmarnas förmåga att styra och engagera sig i organisationens verksamhet genom facklig utbildning. En riktad insats för att stärka kvinnorna på arbetsplatserna. 4) Alfabetisering.	1) Viljan och förmågan till ekonomiska egeninsatser har ökat. Men fortfarande i hög grad beroende av projektet för finansiering av studieverksamheten. 2) En kader av väl fungerande utbildare och utbildningsmaterial produceras i Bangladesh, studieorganisationen är väl etablerad. 3) Moderna demokratiska deltagaraktiverande studiemetoder är etablerade inom berörda organisationer. Aktivitetsnivån har ökat markant. 4) Många medlemmar kan idag själva läsa och kontrollera sina lönebesked.	Utbildning av fackliga utbildare(cirkelledare). Utarbetande av fackligt studiematerial som både fungerar som alfabetiserande, stimulerar till aktivt ifrågasättande/ analyserande samt stärker förmågan att planera och genomföra olika slags fackliga aktiviteter, och informerar. Sykurser för kvinnor ingår både som ett element att stärka deras ekonomi och skapa tillfälle att stärka deras självkänsla. Seminarier för cirkelledare och lokala fackliga företrädare samt ett stort antal studiecirkel för medlemmar.	I stort sett programenligt genomförande av vad som sågs under planerade prestationer.	1,427 MSEK.	Industrifacket samarbetar med ITGLWF i ett tioårsperspektiv. ITGLWF har med stöd från Biståndsnämnden utvärderat projektet och anser det mycket framgångsrikt vad gäller det som anges under uppnådda effekter. Vad gäller administration och genomförande av planerad verksamhet är projektet välskött. Insatsen avser tre olika projekt varav två var engångsinsatser och en långsiktig insats.
	Uppbyggd av demokratiska, politiskt och ekonomiskt oberoende fackföreningar.	Att bygga upp av förbunden själva finansierad facklig studieorganisation/ verksamhet. Att höja medlemsavgifterna så att förbunden blir ekonomiskt oberoende. Stärka samverkan mellan förbunden och förbundens organisatoriska struktur, så att fler lokalavdelningar bildas. Förändra interna fördelningsstrukturen av medlemsavgifterna för att stärka förmågan att agera på nationell nivå.	Utvecklingen inom projektet är ojämn. En del av de medverkande organisationerna utvecklas stadigt mot de uppställda målen medan några har det mycket svårare. Medlemsavgifterna har höjts. Utbildningsstrukturen är på plats och fungerar. Samverkan mellan förbunden går ibland mycket bra och ibland sämre. Trenden är dock mot ökad samverkan. Förändringen av förbundens stadgar går i rätt riktning.	Ett stort antal seminarier för fackliga organisatörer och cirkelledare samt produktion av studiematerial.	Planerad verksamhet har genomförts i den grad som projektmedel stått till förfogande.	1,3 MSEK.	Lärarförbundet samverkar med flera olika läraförbund. Projektet hade en trög start med många svårigheter där framförallt splittringen mellan de medverkande förbunden var det stora problemet. Men stegvis har man lyckat styra upp projektet med tydliga mål.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
LO/TCOs Biståndsnämnd							
	Uppbyggd av demokratiska, politiskt och ekonomiskt oberoende fackföreningar.	Att bygga upp av förbunden själva finansierad facklig studieorganisation/ verksamhet bla genom höjd avgift. Att införa demokratiska deltagaraktiverande studiemetoder ex. studiecirklar och grupparbeten. Stärka samverkan mellan förbunden och dess organisatoriska struktur så att fler lokalavdelningar bildas. Förändra interna fördelningstrukturen av medlemsavgifterna för att stärka förmågan att agera på nationell nivå. Riktade insatser för att stärka kvinnans ställning inom facket. Uppbyggd av ett kontaktnätverk mellan Bangladesh förbunden och offentligt anställda i omkringliggande länder.	Administrativt noggrant och välskötta projektmedel. Trenden är att den politiska utvecklingen i de länder som ingår i projektet ofta neutraliserar projektets mål. Privatiseringsvågen gör facklig verksamhet för offentliganställda svår. Svårt att effektivt stärka kvinnornas ställning. Ökad egeninsats d.v.s stärkt ekonomi synes dock var på väg. De demokratiska studiemetoderna har vad gäller grupparbeten och demokratiskt genomförda seminarier accepterats väl medan studiecirkelarna ännu inte är fullt ut accepterade på fältet. Nätverks-effekterna börjar att skönjas. Fortfarande stort biståndsberoende.	Ett stort antal seminarier för fackliga organisatörer och cirkelledare samt produktion av studiematerial.	Planerad verksamhet har genomförts i den grad som projektmedel stått till förfogande.	0,551 MSEK.	De offentliganställdas olika förbund i Sverige samverkar med sin international PSI. Projektet har inte tillräckligt klara och tydliga etappmål för att kunna utvärderas rationellt sett ur ett mål/resultat-perspektiv. Samtidigt är det uppenbart att verksamheten inom projektets ram är av mycket stor betydelse för de involverade förbundens utveckling mot förbättrad inre demokrati och bättre ekonomi (högre medlemsavgifter).
	Uppbyggd av demokratiska, politiskt och ekonomiskt oberoende fackföreningar	Se ovan.	Projektet är för nytt i sin nuvarande form för att det skall gå att bedöma eventuella effekter.	Ett stort antal seminarier för fackliga organisatörer och cirkelledare samt produktion av studiematerial.	Planerad verksamhet har genomförts i den grad som projektmedel stått till förfogande. Ofta till en lägre kostnad än budgeterat.	1,4 MSEK	SEKO samverkar med två internationaler, ITF (transport-internationalen) och CI (Communication International numera inkluderar PTTI =Post Tele).
Summa						4,694 MSEK	
Sammanfattande bedömning	För Alla våra projekt i Bangladesh gäller ett och samma övergripande mål, sektoriellt mål, det är: Att stärka och fördjupa demokrati och mänskliga rättigheter samt medverka till framväxt av ett pluralistiskt samhälle. Att projekten har mycket stor betydelse för stärkandet av enskilda människors självförtroende och förmåga att i demokratiska former samverka med andra mot gemensamt formulerade mål är enligt vår mening klart. Att våra projekt därför har mycket stor betydelse för det civila samhällets utveckling mot demokratiska värderingar samt motverkar fördomar och förtryck är vi övertygade om.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
HUMANITÄRA INSATSER							
Svenska Missionsrådet							
SEKA 844/98 SEKA 764/98							
ADRA, 99.	HUM <i>Humanitär- bistånd vid naturkatastrof.</i>	Fördelning av kläder och mat till drabbade.	Akut hjälp gavs till drabbade genom utdelning av mat och kläder.	Fördelning av kläder och mat till drabbade.	Fördelning av kläder och mat till drabbade.	204 600 SEK.	Sida medel användes ej för denna insats.
ADRA, 98:718.	HUM	Tillhandahålla mat och vattenreningstabletter till 10700 familjer (c:a 50000 människor) i Jamalpur och Manikgonj.	11825 familjer (59125 personer) nåddes av den planerade hjälpen.	Mat och vattenreningstabletter till 10700 familjer.	Mat och vattenreningstabletter gavs till 11825 familjer.	Budget: 808 000 SEK, utfall 804 133 SEK.	Sida medel användes för denna insats. ADRA lyckades nå fler familjer än beräknat tack vare större egeninsats samt lägre matkostnader än beräknat. Insatsen skedde mycket snabbt vilket man fick beröm av myndigheterna för.
ADRA, 97:711.	HUM <i>Humanitär- bistånd vid naturkatastrof orsakad av tyfon.</i>	Att ge akut hjälp till 42000 personer genom utdelning av mat och tarpulins (temp. Shelters).	Akut hjälp gavs till c:a 50000 personer, genom utdelning av mat samt 7000 tarpaulins. Effekten blev att drabbade fick möjlighet att sätta av tid för att bygga upp sina förstörda hus.	Att ge akut hjälp till 42000 personer genom utdelning av mat och tillfälliga bostadsskydd.	Akut hjälp gavs till c:a 50 000 personer, genom utdelning av mat samt 7000 tarpaulins.	776 888 SEK.	Insatsen genomfördes under en tvåveckors-period. Förutom Sida bidraget användes SEK 295 500 av egna insamlade medel.
ADRA, 96:718.	HUM <i>Humanitär- bistånd vid översvämning</i>	Att ge akut hjälp till 42 000 personer genom utdelning av mat och tarpaulins (temp. Shelters).	Effekten blev att drabbade fick möjlighet att sätta av tid för att bygga upp sina förstörda hus.	Att ge akut hjälp till 42000 personer genom utdelning av mat och tillfälliga bostadsskydd.	Akut hjälp gavs till c:a 46000 personer, genom utdelning av mat samt 7000 tarpaulins.	Budgeterade Sida medel var 215 000 SEK, av detta spenderades 209 000 SEK.	Insatsen genomfördes i flera olika provinser och ansågs ha en mycket god effekt.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Missionsrådet							
Erikshjälpen, Köldvåg 1998:701 98.01.	Katastrofinsats.	Akuthjälp vid köldkatastrof.	Lindrat lidande för utsatta grupper. Överlevnad.	Utdelning av filter och kläder till 500 familjer + 500 enskilda personer.	1138 filter + 11070 klädesplagg utdelade. Totalt 12 200 personer berördes av hjälpen.	118 000 SEK.	
Erikshjälpen, Översvämning 1998:721 98.08.		Akuthjälp vid översvämning.	Lindrat lidande för utsatta grupper. Överlevnad.	Utdelning av mat, medicin och kläder till 1000 familjer.	Distribution av katastrofhjälp till 3 700 familjer i 3 distrikt. Mindre kvantiteter per familj till ett större antal familjer.	189 000 SEK.	
Erikshjälpen, Distribution av utsäde, 1998:725 98.10.		Att få igång matproduktion efter översvämning.	Normalisering av förhållandena efter översvämningen. Hjälp till självhjälp: skörden har gett både mat och inkomst.	Utdelning av utsäde till 5 000 familjer.	Distribution av utsäde (ris, vete, grönsaksfrön). Totalt 6 480 familjer berördes av insatsen.	162 000 SEK.	
Erikshjälpen, Översvämning 1999:715 99.10.		Akutinsats, hjälp till överlevnad.	Lindrat lidande för utsatta grupper. Överlevnad.	Distribution av mat och medicin till 2 000 familjer.	Mat, medicin och vattenreningstabletter distribuerades i 4 distrikt. 2 680 familjer berördes av insatsen.	283 000 SEK.	
KFUM-KFUK, HUM 97:710.	Hum insats, Chittagong, cyklon.	Överlevnad och drägligt boende.	1500 familjer fick 10 kg ris var samt 1 kg linser. Byggnation av 100 enkla bostäder.	Att ge mat till 2000 drabbade familjer samt bygga 100 enkla bostäder.	1500 familjer fick 10 kg ris var samt 1 kg linser. Byggnation av 100 enkla bostäder.	242 000 SEK (Sida medel), + 27 000 SEK av egna insamlade medel.	Det framkommer av rapporten varför man endast nådde 1500 familjer istället för de 2000 man enligt planerna skulle nå.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Missionsrådet							
MAF, HUM 97.	HUM insats, cyklon.	Skapa förutsättningar för snabb och effektiv hjälp genom att bistå organisationer involverade i insatser för cyklonoffer med flygassistans.	En survey flygning genomfördes för Röda Korsets räkning.			Inga Sida medel användes.	
MAF, HUM 98:723.	HUM insats, översvämming.	Skapa förutsättningar för snabb och effektiv hjälp genom att bistå organisationer involverade i insatser för över-svämmingsoffer med flygassistans.	Ett antal flygningar genomfördes med medicinska team från olika NGOs vilket skapade förutsättningar för snabb och effektiv hjälp.	Subventionera flygkostnaderna för medicinska team i samband med en översvämningskatastrof 98.	Ett antal flygningar genomfördes till subventionerat pris för organisationer med medicinska team i samband med en översvämmning 98.	Sida medel 200 000 SEK användes enligt budget.	
Nybygget- Kristen Samverkan, HUM 98:726.	Hum insats.	Akut katastrofhjälp, rädda liv samt skapa förutsättningar för återuppbyggnad av bostäder.	Denna akuta hjälp skapade i viss mån förutsättningar för de drabbade att spendera tid för att bygga upp förstörda bostäder.	Inköp av mat och material. Identifiera samt bistå 1500 familjer med mat, hälsovård och material till tillfälliga bostäder.	1500 familjer fick akut hjälp med livsmedel samt hälsovård. 600 familjer fick material till tillfälliga bostäder.	500 000 SEK	
Vännernas samfund, HUM 98:727.	Humanitärt bistånd.	Rädda liv, ge akuthjälp genom utdelning av mat och vattenreningstabletter.	Familjer, framallt kvinnor och barn, fick hjälp i en akut situation genom utdelning av mat och vattenreningstabletter.	Identifiera speciellt utsatta, dela ut mat och vattenreningstabletter.	Familjer, framallt kvinnor och barn, fick hjälp i en akut situation genom utdelning av mat och vattenreningstabletter.	250 000 SEK, enligt budget.	
Sammanfattande bedömning:	Organisationerna under SMRs paraply samarbetar i de flesta fall med smålokala samarbetsorganisationer. Förutom småskaliga katastrofinsatser har organisationerna löpande bidragit till höjd lokal katastrofberedskap t e x när det gäller att ställa i ordning cyklonskydd.						
Summa						3,94 MSEK	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska kyrkan							
Ansökan nr ASBD71 från ACT (Action by Churches Together). SEKA 509/96.	Att minska skadeverkningarna för dem som drabbats av katastrofer.	Att tillhandahålla mat, kläder, filter och tillfälliga bostäder för de svårast drabbade. Att skapa tillfälliga arbeten i räddningsarbetet.	CCDB:s insatser genomfördes i nära samarbete med lokalbefolkningen, vilket var till stor hjälp i urvalet av målgrupper och i implementeringen. Programmet bedöms ha uppfyllt målen enligt förväntningarna. Vissa förseningar inträffade pga kraftiga regn under den akuta fasen.	Att ge katastrofhjälp till totalt 20 000 familjer i sydöstra Bangladesh, t ex kläder till 5 000 familjer, köksredskap till 2 000 familjer och material för tillfälliga bostäder till 1 500 familjer.	8 754 familjer fick livsmedelshjälp. 3 750 klädesplagg distribuerades till 3 213 familjer. 985 familjer försågs med köksredskap. 1 855 familjer fick material till tillfälliga bostäder. 3 549 personer fick olika slags arbeten under den akuta katastroffasen. Trädplanter och grönsaksfrön distribuerades till 6 434 familjer.	1 MSEK (USD 129 282).	CCBD genomförde katastrofinsatser i 15 byar. Insatserna nådde ca 20 000 cyklondrabbade familjer.
Översvämningskatastrofen 1998, som svar på ansökan nr ASBD81 från ACT, SEKA 728/98.	Att minska skadeverkningarna för dem som drabbats av katastrofer.	Att bistå vid evakueringen av de översvämningsdrabbade.	Samarbetet inom ACT:s speciella katastrofnätverk fungerade väl och bidrog till programmets positiva effekter.	Att ge katastrofhjälp till totalt 60 000 familjer i olika delar av Bangladesh.	Livsmedel, kläder, medicin och näringslösning och andra förmödenheter delades ut till ca 18 000 familjer genom CCDB.	0,8 MSEK (USD 99 918).	
Anslaget öronmärktes i lika delar till CCDB och RDRS (Rangpur Dinajpur Rural Service).		Att tillhandahålla mat, vatten, medicin, och övriga förnödenheter till de mest behövande.	Särskilt utvalda grupper bland den drabbade lokalbefolkningen deltog aktivt i genomförandet av biståndsinsatserna, vilket var till stor nytta för programmet.	Översvämningskatastrofen varade mycket längre än vad som förväntades – i hela tre månader - och de ursprungligt planerade aktiviteterna fick därmed revideras, dvs i huvudsak gällande katastrofinsatsernas omfattning.			
Summa						1,8 MSEK	
Sammanfattande bedömning	CCDB är den ekumeniska organisation för utvecklings- och katastrofarbete som relaterar till Kyrkomnas Vårdråd. CCBD har lång erfarenhet av katastrofinsatser inom olika delar av Bangladesh vilka genomförs i anslutning till de långsiktiga utvecklingsprojekt som involverar de fattiga och marginaliserade befolkningen på landsbygden.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Diakonia							
Seka 548/97, 756/98							
ADESH	Stöd till offer för översvämningar.			Dela ut livsmedel, mediciner och utsäde till 82 400 personer i Dhakka district.	11 500 familjer nåddes	302 000 SEK	
MKP	Stöd till offer för översvämningar.			Dela ut livsmedel, mediciner, utsäde samt latriner och vattenledningar till 1000 personer i Thakurgaon, Dinajpur, Panchgor.	2 500 familjer nåddes	181 000 SEK	
SARA	Stöd till offer för översvämningar.			Dela ut livsmedel, mediciner och utsäde till 1 500 personer i Maymensing, Tangail och Manikgani.	3 300 familjer nåddes	130 000 SEK	
AVA	Stöd till offer för översvämningar.			Dela ut livsmedel, mediciner och utsäde till 3 450 familjer Faridpur district.	4 300 familjer nåddes	568 500 SEK	
PARTNERS	Stöd till offer för översvämningar.			Utdelning av mediciner till 9 000 drabbade familjer i Rajshahi district.	9 000 familjer nåddes	160 000 SEK	
SPS	Stöd till offer för översvämningar.			Utdelning av livsmedel till 181 000 människor i Sherpur district.	12 700 familjer nåddes	368 000 SEK	
Summa						1,7 MSEK	
Sammanfattande kommentarer	Stödet till de katastrofdrabbade har kanaliserats genom Diakonias samarbetspartners. Dessa har genom sin befintliga infrastruktur på ett snabbt och effektivt sätt kunnat nå de drabbade människorna, både de som ingått i målgruppen för deras ordinarie verksamhet och övriga. Insatsen gällde huvudsakligen utdelning av livsmedel, mediciner och utsäde, vilket skedde kort efter själva katastrofen. Själva utdelningen skedde under två veckor, och när den var avslutad var även själva katastrofinsatsen avslutad.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Pingstmissionens utvecklingssamarbete (PMU)							
117197. Översvämnning, Bangladesh. SEKA 20/97. Tidsperiod: jan 1997 - aug 1998.	Humanitärt bistånd till familjer drabbade av översvämnningar p g a en brusten skyddsvall under monsunen 1996.	InterLife Bangladesh planerade inköp och distribution av takplåt till de 300 familjerna samt borrhning av 20 brunnar. Arbetet med brunnar planerades att genomföras på entreprenad. Arbetet planerades ske i samarbete med berörda myndigheter.	Interlife Bangladesh valde att inom det pågående byutvecklingsprogrammet bistå med krediter till ett större antal drabbade familjer istället för att köpa in och distribuera takplåt. Brunnarna borrades som planerat av entreprenörer.	Takplåt till 300 familjer samt 20 nya brunnar för att förse ca 1000 familjer med vatten. Målområdet var Ilisha & Kachia Unions på nordöstra Bhola.	Krediter för inkomstgenererande aktiviteter för 637 familjer istället för takplåt till 300 av dessa familjer. Många familjer hade redan reparerat sina hus. Borrhning av 20 nya brunnar för ca 1000 familjer, som planerat.	Total budget = 250 000 SEK.	Orsaken till förändringen från takplåt till krediter var dels att många familjer redan reparerat sina hus och dels att det bedömdes vara olämpligt att skänka takplåt då det stod i strid till principerna inom byutvecklingsprojektet.
117297/117198. Återuppbyggnad efter cyklon, Bangladesh. SEKA 20/97 Tidsperiod: nov 1997 - sept 1998.	Humanitärt bistånd (återuppbyggnad) till familjer och byar drabbade av cyklon i september 1997.	InterLife Bangladesh planerade utökad kreditgivning till de 540 familjerna samt att köpa in och distribuera takplåt till övriga familjer samt till skadade skolor. Insatserna planerades att genomföras i samarbete med myndigheterna.	InterLife Bangladesh genomförde den utökade kreditgivningen som planerat. Då projektpersonalen under projekteringen överskattat skadorna på byggnaderna beslöt man att ej genomföra inköp och distribution av plåt till övriga familjer och till skolorna.	Takplåt till 1035 familjer för reparation av skadade bostäder. 540 av dessa familjer beräknades få hjälp i form av krediter. Reparation av 25 skolor samt cyklonskydd planerades också inom projektet.	De 540 familjerna fick krediter som planerat. Dessa familjer omfattades redan av ett PMU InterLife/Sidafinansierat byutvecklingsprojekt. Övriga familjer samt skolorna gavs ej bistånd då behoven visade sig vara mindre än beräknat.	Total budget = 988 000 SEK Planerade utbetalningar/ Faktiskt utbetalt belopp = 207 480 SEK.	Insatsen bland de 540 familjerna kunde inte genomföras enligt den ursprungliga tidplanen, till största del beroende på att insatsen sammanföll med en omorganisation av det pågående byutvecklingsprojektet som berör samma målgrupp.
117298. Filtar och kläder, Bangladesh. SEKA 501/98 Tidsperiod: jan - februari 1998	Humanitärt bistånd till familjer drabbade av extremt kall vinter i nordvästra Bangladesh vintern 1997/98.	PMU InterLifes samarbetskyrka FCCB planerade inköp av filtat och barnkläder i Dhaka för transport till målområdet och distribution till målgruppen i samarbete med lokala församlingar.	Målgruppen utökades då inköpen gjordes till lägre kostnad än budgeterad.	Distribution av filtat till 2000 familjer (en filt/ familj) samt kläder till 5000 barn (två plagg/barn) i nordvästra Bangladesh, huvudsakligen i Dinajpur District.	FCCB genomförde aktiviteterna i enlighet med planeringen. Filtat distribuerades till 2400 familjer (en filt/familj) och kläder till barnen i dessa familjer, totalt 12000 plagg.	Total budget = 152 000 SEK. Faktiskt utbetalt belopp/ planerade utbetalningar = 141 360 SEK.	Projektet genomfördes till en lägre kostnad än beräknat pga lägre priser än budgeterat. Samarbetspartnern gjorde också en viss egen insats i projektet som ej redovisats i den ekonomiska rapporteringen till PMU InterLife.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Pingstmissionens utvecklingssamarbete (PMU)							
117398. Mat till Monsundrabade, Bangladesh. SEKA 501/98 Tidsperiod: Aug-sept 1998	Humanitärt bistånd till familjer drabbade av svåra översvämmningar under monsunen 1998.	InterLife Bangladesh planerade inköp av mat mm på lokala marknader så nära distributionsplatserna som möjligt. Distribution planerades i samarbete mellan FCCB, lokala församlingar, lokal administration och lokala ledare.	Då behovet av mat var större än beräknat bland befolkningen beslöts tillsammans med myndigheterna att istället hjälpa fler familjer med en mindre kvantitet/familj.	Distribution av 44 kg mat /familj, samt vattenrenings-tabletter och vattenbehållare efter behov, till 3000 familjer i nordvästra Bangladesh, huvudsakligen i Dinajpur District, och i viss mån i slumområden i Dhaka.	FCCB genomförde aktiviteterna i enlighet med planeringen. Filtar distribuerades till 2400 familjer (en filt/familj) och kläder till barnen i dessa familjer, totalt 12000 plagg.	Total budget = 381 000 SEK.	En aspekt som fanns med vid beslut om utökning av målgruppen var att varje familj pga situationen hade svårt att lagra den mängd som ursprungligen planerades.
117498. Mat till Monsundrabade II, Bangladesh. SEKA 501/98 Tidsperiod: sept - oktober 1998	Humanitärt bistånd till familjer drabbade av svåra översvämmningar under monsunen 1998.	InterLife Bangladesh planerade inköp av mat mm på lokala marknader så nära distributionsplatserna som möjligt. Distribution planerades i samarbete mellan FCCB, lokala församlingar, lokal administration och lokala ledare.	Då behovet av mat var större än beräknat bland befolkningen beslöts tillsammans med myndigheterna att istället hjälpa fler familjer med en mindre kvantitet/familj.	Distribution av 18 kg mat /familj, samt vattenrenings-tabletter och 500 vattenbehållare efter behov, till 2000 familjer i Rajshahi District 200 km nordväst om Dhaka samt 500 familjer i Pubai, strax norr om Dhaka.	InterLife Bangladesh genomförde aktiviteterna i enlighet med planeringen. Distribution av ca 12,8 kg mat, samt vattenreningstabletter, till 4200 familjer.	Total budget = 190 000 SEK.	En aspekt som fanns med vid beslut om utökning av målgruppen var att varje familj pga situationen hade svårt att lagra den mängd som ursprungligen planerades.
Summa						1,2 MSEK	
Sammanfattande bedömning	Insatserna har i stort nått sina målsättningar även om förändrade förutsättningar och behov lett till förändringar och omprioriteringar. Insatserna har med något undantag genomförts i områden där PMU InterLifes båda samarbetsparter InterLife Bangladesh och FCCB (Fellowship of Christian Churches of Bangladesh) redan bedriver arbete och har väl etablerade kontakter. God lokalkännedom ses som en förutsättning för att kunna göra humanitära insatser med kvalité.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svalorna							
Relief-stöd till översvämningsdrabbade i BGD (22/09/98-30/04/99) Beslutsnummer: 1998-04467 och 1998-04840 (slutredovisat och godkänt)	Att rädda liv och lindra nöd under översvämningsarna 1998.	Att täcka det dagliga matbehovet för de mest nödställda.	Undvikande av svält och minskade av förekomsten av sjukdom och undernäring. Sammanfattningsvis är det vår erfarenhet vad gäller reliefinsatserna att det var svårt att bedöma storleken på ett matpaket så att det skulle vara tillräckligt för att inte bidra till undernäring.	Distribution av matpaket och mediciner till 8000 familjer motsvarande 40 000 personer.	11 500 familjer motsvarande 57 500 personer fick sitt dagliga matbehov täckt samt mediciner i mellan 5 till 10 dagar.	Utfall: 481 900 SEK.	Samarbetspartners: Thanapara Project, SEBA, Nijera Kori, Prodiapan.
Återuppbyggnadsstöd till översvämningsdrabbade i BGD (09/02/99-30/06/00) Beslutsnummer: 1998-06264	Att bistå med återuppbyggnad efter översvämningsarna 1998.	Att säkerställa framtida livsmedelsförsörjning, arbetstillfällen, hälsa och bostäder för de mest nödställda.	Minskande av lån tagna hos ockrare, igångsättande av produktiv sysselsättning, förnyad livsmedelsproduktion, förbättrad hälsa och boende. Mikrokrediternas storlek till var och en borde ha varit större för att uppnå en bättre effekt. Här bidrog förseningen till att lån tagna av ockrare blev långvariga vilket gjorde det svårare att bryta ockramas grepp.	Distribution av mikrokrediter och utsäde, stöd till reparationer av hus och installation av vattenpumpar och latriner.	3 240 personer nåddes av mikrokrediter till inkomstgenererande aktiviteter, 5 400 bönder nåddes av utsädespaket, 120 hus återuppbyggda, 28 vattenpumpar och 178 latriner installerade.	Utfall: 1,74 MSEK.	Samarbetspartners: Thanapara Project, SEBA, CSD, UBINIG. Utvärdering av insatsen genomfördes under kvartal 2, 2000 av en svensk såväl som en lokal utvärderare. Slutrapport planerad till 30.05.2000.
Summa						2,22 MSEK.	
Sammanfattande bedömning	Svalornas långa erfarenhet av utvecklingssamarbete med inhemska organisationer i Bangladesh var till stor nytta för planerandet, genomförandet och uppföljningen av både relief- och återuppbyggnadsinsatserna. Vad gäller återuppbyggnadsinsatserna blev utbetalningen av dessa medel försenade vilket påverkade utfallet att snabbt bistå med stöd för återuppbyggnad direkt efter översvämningsarna. Vidare visade sig att samtliga vattenpumpar som installerades blev infekterade av arsenik, något som inte gick att förutse, då upptäckten av den omfattande förekomsten av arsenik i grundvattnet är ny. Insatserna visade att behovet och intresset av latriner var mångdubbelt större än förutsett. Krediter till husbyggen ansågs inte vara någon lyckad strategi i detta sena skede, då det inte genererar några direkta inkomster. Det ansågs vara bättre att dela ut byggmaterial för husreparationerna som mottagaren själv fick konstruera. Vad gäller distribution av utsäde fick detta ett mycket gott utfall, då skörden blev bättre än förväntat. I samtliga av insatserna lyckades våra partners nå ut till den tänkta målgruppen. För båda insatserna var majoriteten av målgruppen kvinnor.						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Röda Korset							
SEKA 517/96, 509/98, 821/98.							
Översvämnning, juli 1996.	Att bistå de mest utsatta offren för översvämnningarna.	Att säkra överlevnaden för de mest utsatta offren för översvämnningarna genom att täcka några akuta basbehov.	Förstärkning av föreningens kapacitet.	Förse 100 000 personer med tilläggsransoner, ris och linser, i 14 dagar. Distribuera saris till 20 000 kvinnor, dela ut vattenrenings-tabletter till 25 000 personer.	195 ton ris, 23,5 ton linser, 6 500 saris och 2 600 000 vattenrenings-tabletter distribuerades till 6 500 familjer (Ca 45 500 personer).	Utfall: 300 000 SEK.	Skilnaden mellan plan och utfall förklaras av att endast 57 procent av appellbudgeten täcktes. Lokal samarbetspartner: Bangladesh Röda Halvmåne (BDRCS).
Cyklon, maj 1997.	Att under en begränsad period bistå särskilt utsatta grupper för deras överlevnad.	Att säkra överlevnad genom att bidra med skydd i form av takmaterial och material för rehabilitering av bostäder samt att bidra med livsmedelsransoner.	Förstärkning av föreningens kapacitet.	Aktufasen: 1) medicin och mat till 1 000 personer. 2) presenningar och plastskydd till tak. Fas 2: 1) tak, 2) matransoner till 35 000 utsatta i 10 dagar, 3) permanenta hus till 42 000 personer i högriskområden.	Aktufasen: ris och melass till 1 000 pers, 2) 400 presenningar, 20 rullar plast + 4 000 matransoner till 4 000 familjer i CB. Fas2: 1) korrugerad plåt, 2) Matransoner till 35 000 pers i 14 thanas i Chitt, 3) 1 000 av planerade 3 000 hus uppfördes.	Utfall: 1,5 MSEK.	Bristen på målpuppfyllelse relaterar till att appellen inte täcktes till 100 procent. Lokal samarbetspartner: Bangladesh Röda Halvmåne (BDRCS).
Post Conflict Rehab, Chittagong Hill Tracts, insats 1998.	Att omvandla och utveckla Bangladesh Röda Halv-måne, BDRCS, till en välfungerande nationell förening.	Att stödja fredsprocessen i Chittagong Hill Tracts; att underlätta återflyttningen; att stärka distriktens kapacitet; att säkerställa genomförandet av BDRCS insatser.	Förstärkning av föreningens kapacitet.	Åren 98-01: vatten/sanitetsprojekt, Första Hjälp-kurser, IG (inkomstskapande)- projekt. Matpaket till återvändande. Utbildning i Community Based Disaster Preparedness, insaml. Medlemsvärvning. Utbildning i International Humanitarian Law, RK-principer.	Aug: Matpaketdistr. till 10 427 familjer (underfinansiering).	Utfall: 500 000 SEK.	Lokal samarbetspartner: Bangladesh Röda Halvmåne (BDRCS).

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Svenska Röda Korset							
Översvämmning, juli 1998.	Kortsiktig hjälp till en extrem naturkatastrof.	Att bistå de 100 000 familjer som drabbats värst av följderna av översvämmningen.	Förstärkning av föreningens kapacitet.	Distribution av 100 000 matraser för två veckor. Med hjälp och hälsoinsatser till 250 000 pers. Att utveckla BDRCS vad gäller operativ kapacitet genom utbildning i lokalbaserad katastrofberedskap och kapacitetssupplegning.	Sep: 60 mobila läkareteam i de drabbade områdena. Matdistribution genom lokala RK-kretsar i samarb. med lokal admin.	Utfall: 6,47 MSEK.	Insatsens växte i omfattning och kom att stödjas med mer medel än vad som var tänkt innan, t.ex. gjordes en Sidansökan om 3 miljoner SEK och en Radiohjälpansökan. Lokal samarbetspartner: Bangladesh Röda Halvmåne (BDRCS).
Översvämmning, juli 1999.	Kortsiktigt ge hjälp till drabbade av översvämmning.	Att bistå de värst drabbade 523 200 personerna i de 25 värst drabbade distrikten.	Förstärkning av föreningens kapacitet.	Distribution av mat och filter. Förse 15 distrikt med bostäder. Noga följa hälso- och näringssituationen för att kunna täcka uppkomna behov.		Utfall: 750 000 SEK.	Lokal samarbetspartner: Bangladesh Röda Halvmåne (BDRCS).
Summa							
Svenska Räddningsverket							
Vattenrenningsinsats Dakha. DNR 1998-04474. Beslut 743/98 SEKA/HUM Tidsram 35 dagar.	Framställa rent vatten för 10 000 personer/ dygn till ett minimum av 7 liter/ person.	Installation och drift av mobilt vattenrenningsverk. Utbildning av lokal personal för övertagande och fortsatt drift.	Reningsverket producerade vid överlämnandet ca 200 000 liter dricksvatten /dygn. 3000- 5000 familjer försörjdes med rent vatten. 10 lokala instruktörer utbildades. Provtagnings av dricksvatten utfördes i centrala Dhaka.	Överlämning av utrustningen till lokal ansvarig vattenmyndighet. Via tappställen distribuera rent vatten.	Reningsverket ersatte delvis en befintlig anläggning efter mindre installationsarbete. Distributionen kunde genomföras i befintligt distributionsnät med 200 000 liter rent vatten per dygn. Provtagnings i nätet visade på positiva effekter.	9,52 MSEK	Samverkan i Dhaka mellan Räddningsverket, Sida och svenska ambassaden fungerade mycket bra och bidrog till att projektets prestationen uppnåddes väl.
Sammanfattande bedömning	Tidsramen för projektet var 35 dagar vilket innebär att Räddningsverket inte har möjligheten att göra en uppföljning av uppnådda effekter av projektet på längre sikt.						

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm, Sweden

Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64

Hemsida: <http://www.sida.se>